

Nittedal kommune

Budsjett 2023 Økonomiplan 2023-2026

Vedtatt i kommunestyret i møte 12.12.2022, sak 146/22

der storby møter marka

Innholdsfortegnelse

Ordførers innledning	6
Budsjettvedtak	7
Kommunestyrets vedtak Budsjett og økonomiplan 2023-2026 - Kommunestyresak 146/22.....	7
Budsjett på 1-2-3	12
Hovedtrekkene i budsjett og økonomiplan	12
Organisering og styring	20
Politisk organisering.....	20
Administrativ organisering.....	20
Virksomhetsstyring	21
Kommunens strategiske mål	23
Målstruktur	23
Målbilde: Det er godt å leve i Nittedal.....	24
Satsingsområder og samfunns mål.....	24
Satsingsområde - Livskvalitet hele livet	25
Satsingsområde - Klima- og miljøvennlig.....	26
Satsingsområde - Engasjement og samskaping	27
Verdier og organisasjonspolitik.....	27
Budsjettpremiser	28
Forutsetninger og økonomiske rammer	29
Befolkningsutvikling	29
Kommunelovens bestemmelser om budsjett og økonomistyring.....	31
Informasjon om forutsetninger og endringer som følger av statsbudsjettet.....	32
Vedtatt budsjett og økonomiplan 2022-2025.....	36
Øvrige politiske vedtak med økonomisk effekt i perioden 2023-2026.....	36
Nittedal Eiendom KF	37
Handlingsregler med prognose 2023-2026.....	40
Det økonomiske handlingsrommet.....	42
Hovedtallene i budsjettforslaget.....	44
Drifts- og investeringsbudsjett.....	44
Sentrale inntekter	45
Finansinntekter og -utgifter	47
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	47
Investeringer i økonomiplanen	49
Oversikt Investering og finansiering	49
Planarbeid i perioden	50
Kommunens tjenesteområder	55

Økonomiplan for 2023-2026

Helse og velferd.....	55
Innledning	55
Kostra-analyse.....	56
Status og utfordringer.....	56
Dette skal vi oppnå.....	59
Driftsbudsjett med endringer	61
Vedtak forrige periode.....	61
Innsparingstiltak.....	62
Nye tiltak	62
Investeringsbudsjett	63
Oppvekst og utdanning	64
Innledning	64
Kostra-analyse.....	65
Status og utfordringer.....	65
Dette skal vi oppnå.....	72
Driftsbudsjett med endringer	73
Innsparingstiltak.....	73
Nye tiltak	74
Miljø og samfunnsutvikling	78
Innledning	78
Kostra-analyse.....	79
Status og utfordringer.....	79
Dette skal vi oppnå.....	81
Driftsbudsjett med endringer	83
Innsparingstiltak.....	83
Nye tiltak	83
Investeringsbudsjett	84
Stab og støtte	86
Innledning	86
Kostra-analyse.....	86
Status og utfordringer.....	87
Dette skal vi oppnå.....	88
Driftsbudsjett med endringer	91
Innsparingstiltak.....	91
Nye tiltak	92
Finans	93
Driftsbudsjett med endringer	93
Investeringsbudsjett	93

Økonomiplan for 2023-2026

Vedlegg.....	94
Vedlegg – Forskriftsrapporter	95
Klimabudsjett 2023	100
Oppfølging av Kommunestyrets budsjettvedtak 2022 sak 119/21	107
Investeringsplan Nittedal kommune 2023-2026	122
Prisliste 2023	124
Eierskapsoversikt	141
Nittedal kirkelige fellesråd Økonomiplan 2023-2026	142
Nittedal kulturråds innspill til budsjettet 2023	147
Nittedal Idrettsråds innspill til budsjettet 2023	150

Økonomiplan for 2023-2026

Ordførers innledning

Årsbudsjett og økonomiplan og den nye kommuneplanen som også snart er sluttbehandlet, forteller hva vi som kommune ønsker å få til i årene framover. Bygda vår ligger landlig til med marka tett på oss samtidig som vi har nærhet til hovedstaden. Nittedal er en kommune i vekst, og vi planlegger for å utvikle et levende lokalsamfunn med gode møteplasser, flere boliger og et næringsliv som kan tilby flere lokale arbeidsplasser for våre innbyggere. Mindre reising sparer tid for den enkelte og er bra for miljøet.

Det er krevende tider som ligger foran oss, både økonomisk og med tanke på en urolig situasjon i store deler av verden. Aldri i nyere tid har vi stått overfor så usikre tider som nå. Det er krig i Europa, vi har energipriser som overstiger våre villeste fantasier, økte renter og økte utgifter. Dette er utfordringer som treffer både kommunen, nasjonen Norge og den enkelte innbygger. Vi kan likevel glede oss over at vi her i landet er bedre rustet enn de aller fleste til å håndtere denne vanskelige situasjonen.

Budsjettet for 2023 og økonomiplanen for de kommende fire år bærer preg av tiden vi lever i, og utfordringene det vil innebære for kommunen vår. Samtidig skal alle være trygge på at Nittedal kommune fortsatt gir innbyggerne de tjenestene vi plikter. Det skal være trygt og det skal være godt å leve i Nittedal, også når vi møter en ny økonomisk virkelighet. I årene som kommer må vi få til mer for mindre. Det vil uten tvil kreve mer av hver enkelt av oss, og av kommunen som organisasjon. Hele lokalsamfunnet vil merke at det er strammere tider.

Nittedal kommune må i årene som kommer utvikle og modernisere sin virksomhet slik at kommunen kan møte utfordringene og ha økonomisk bærekraft i framtiden. Dette til det beste for både våre innbyggere og de ansatte. Jeg vil uttrykke en stor takk til innbyggere, næringsliv og de mange frivillige som bidrar til at Nittedal er et godt sted å bo og leve våre liv. En stor takk også til våre ansatte som daglig følger opp kommunestyrets vedtak i budsjettet og økonomiplan. Det er dere som gjør ord og tall til handling i møte med - og i tjeneste for - innbyggere i hele kommunen.

Til slutt vil jeg minne om alle mulighetene vi har til gode opplevelser her i Nittedal. En tur i marka, en konsert i Flammen, besøke et utested, møte mennesker i biblioteket eller kirken, på ski i Varingskollen eller i Bjønndalen eller kanskje en kanotur på Nitelva. Bruk de mulighetene som Nittedal gir, det kan gi opplevelser du ikke vil gå glipp av!

Inge H. Solli

Fungerende ordfører

Budsjettvedtak

Kommunestyrets vedtak Budsjett og økonomiplan 2023-2026 - Kommunestyresak 146/22

1. Beskrivelse av de direkte økonomiske endringene

1.1 Rådmannens forslag til Økonomiplan for perioden 2023 – 2026 med følgende endringer/tillegg vedtas. Framdrift rapporteres til kommunestyret.

Driftsbudsjett	Utgifter/reduerte inntekter:	Inntekter/reduerte utgifter:
Forebygging og reduksjon av sykefravær. Frikjøp til systematisk kompetansebygging.	800 000	
Investeringsstøtte idrett	1 500 000	
Driftsstøtte idrett	220 000	
Frivilligheten transport – tilbakeføring av nedtrekk	100 000	
Kulturskolen - tilbakeføring av nedtrekk	133 000	
Kulturskolen – styrking av tilbud	117 000	
Kulturskolen – øremerket korps	300 000	
Bind og tamponger – prøveprosjekt på alle skolenes jentetoaletter. Prøveprosjektet evalueres og tilbakemeldes til KSTs møte i november 2023.	100 000	
Fritidsklubber U-Nit - tilbakeføring av nedtrekk	100 000	
GIF Storby – drift 2023	270 000	
Fysiske læremidler	1 500 000	
Natur-restaurering og miljøtiltak – søkbar pott for ideelle lag og foreninger som fordeles av kommunens miljørådgiver. Søknadsfrist: 01.03.2023.	100 000	
Sosialhjelp – økte levekostnader. Deles på alle som mottar sosialhjelp pr. 01.01.2023.	200 000	
Hovedutvalg for eierstyring og næringsutvikling avvikles: - Saker som gjelder næringsutvikling flyttes til behandling i hovedutvalg for miljø og samfunnsutvikling. - Saker som gjelder eierstyring flyttes til behandling i Formannskapet.		300 000
SUM	5 440 000	300 000
Økte skatteinntekter 2023		5 140 000
TOTALT	5 440 000	5 440 000

Økonomiplan for 2023-2026

Investeringsbudsjett	Utgifter/reduerte inntekter:	Inntekter/reduerte utgifter:
Støyskjermingstiltak Li		800 000
Oppgradering av utearealer - Ulverud skole. Et godt, trygt og inkluderende læringsmiljø handler også om gode utearealer for lek og sosiale aktiviteter. I 2020 fikk Rotnes skole ekstra bevilninger (1 mill.) til å oppgradere sine utearealer. Elevrådet skal medvirke i planleggingen for å skape gode leke-, aktivitet- og oppholdsarealer ute. Skal være utført innen skolestart høsten 2023.	800 000	
SUM/TOTALT	800 000	800 000

- 1.2 Rådmannen får fullmakt til å innarbeide de økonomiske konsekvensene av det vedtatte årsbudsjettet 2023 i Økonomiplan 2023 – 2026.
- 1.3 Forslag til driftsbudsjett vedtas, jf. vedlegg §5-4 bevilgningsoversikter - drift (1A) hvor år 1 er årsbudsjett 2023, herunder mål og premisser for bevilgningene.
- 1.4 Driftsrammene for hver sektor vedtas slik det fremgår av vedlegg §5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B).
  - 1.4.1 Rådmannen gis fullmakt til å avsette til og bruke av bundne fond og finansinntekter og -utgifter i sektorenes budsjetter.
  - 1.4.2 Rådmannen gis fullmakt til å fordele virkninger av lønnsoppgjøret fra sentral post til sektorene.
- 1.5 Forslag til investeringsbudsjett vedtas, jf. vedlegg 1 §5-5 bevilgningsoversikter - investering (2A) hvor år 1 er årsbudsjett 2023, herunder mål og premisser for bevilgningene.
- 1.6 Investeringer med kostnadsramme fra 10. mill. kroner og oppover legges fram for Kommunestyret for godkjenning. Dette gjelder ikke utbedring av ledningsnett avløp og vann med tilhørende anlegg.
- 1.7 Rådmannen legger frem sak tidlig i 2023 dersom det blir vesentlige endringer som følge av budsjettbehandlingen i Stortinget.
- 1.8 Det igangsettes et omstillingsarbeid i tråd med det som er skissert i kapittelet "Hovedtrekkene i budsjett og økonomiplan". Gjennomføring av innsparingskrav og en langsiktig investeringsstrategi skal være en del av mandatet. Det oppnevnes en gruppe med tverrpolitisk deltakelse, rådmann, økonomisjef og HR-sjef, samt to hovedtillitsvalgte som skal koordinere prosjektet. Endelig mandat og organisering legges frem i egen sak til kommunestyret.

2. Låneopptak

- 2.1 Rammen for opptak av lån til investeringer settes til kr 115 630 000 i 2023. Avdragstiden tilpasses bestemmelsene i kommuneloven § 14-18.
- 2.2 Rådmannen delegeres fullmakt til å ta opp lån og godta rentebetingelser og øvrige betingelser for nye lån, refinansiere og restrukturere låneporteføljen, samt undertegne lånedokumenter.

- 2.3 Nittedal kommune opptar «Startlån» i Husbanken til videre utlån i 2023 med 20 000 000 kroner. Enhet for bolig og tilflytting gis fullmakt til å forskuttere tildeling til startlånskunder med inntil 10 mill. kroner før Husbankens lånetilsagn er mottatt.

3. Skattesatser

- 3.1 Ved beregning av skatt for forskuddspliktige for 2023 legges til grunn skattøre på 11,15 prosent, eller den høyeste sats Stortinget fastsetter.
- 3.2 Formuesskatt for forskuddspliktige 2023 beregnes etter den høyeste sats Stortinget fastsetter.

4. Eiendomsskatt

- 4.1 I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal det skrives ut eiendomsskatt for skatteåret 2023 etter følgende utskrivningsalternativ:

§3 f) Faste eiendommer i klart avgrenset område som helt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang og på næringseiendom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum.

- 4.2 Eiendomsskatteområdet for områder som er helt eller delvis utbygd på byvis og hvor slik utbygging er i gang avgrenses som vedtatt av kommunestyret i KST-sak 92/14, det vil si til områder utenfor markagrensa.
- 4.3 I medhold av eiendomsskatteloven §§ 11 og 12 velger kommunestyret å ha differensierte eiendomsskattesatser. Skattesats for bolig- og fritidseiendom settes til 2,4 promille og skattesats for næringseiendom settes til 2,5 promille.
- 4.4 I medhold av eiendomsskatteloven §§ 11 fastsettes et bunnfradrag på kr 1 200 000,- av eiendomsskattetaksten for boligdelen av eiendommer (herunder fritidseiendommer) som ikke benyttes til næringsvirksomhet.
- 4.5 I medhold av eiendomsskattelovens § 7 bokstav a fritas eiendommer som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten for eiendomsskatt. I medhold av eiendomsskattelovens § 7 bokstav b fritas eiendommer som har historisk verdi for eiendomsskatt. Det vises til egen sak om hvilke konkrete eiendommer som skal fritas etter § 7 bokstav a og b.
- 4.6 Kommunestyret, i medhold av eiendomsskatteloven § 25, fastsetter at eiendomsskatten betales i tre terminer med forfall i juni, oktober og desember.
- 4.7 I medhold av eiendomsskatteloven § 8 C-1 benytter kommunen formuesgrunnlag fra skatteetaten ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt for boligeiendommer. For øvrig benytter kommunen eiendomsskattevedtekter og retningslinjer som vedtatt av kommunestyret i KST-sak 84/14.

5. Betalingssatser

- 5.1 Nittedal kommune legger til grunn en generell prisstigning på 3,7 prosent (statens anslag for pris- og lønnsvekst for 2023) i kommunens gebyrer og avgifter med virkning fra 1.1.2023.
- 5.2 Prisjustering vedtas i henhold til vedlagte prislister og gjøres gjeldende fra 1.1.2023 hvis ikke annet er bestemt. Rådmannen delegeres fullmakt til å endre til de til enhver tid gjeldende satser i

henhold til «Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.» og «Forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv.»

- 5.3 Rådmannen delegeres fullmakt til å endre utgiftstak for minstesatser innenfor helse og omsorgstjenester justeres i tråd med rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet.
- 5.4 Årsavgift vann, avløp, renovasjon og feiing samt øvrige kommunaltekniske gebyrer fastsettes i egen sak.
- 5.5 Gebyrer innenfor plan, byggesak og oppmåling fastsettes i egen sak.

6. Verbalvedtak

(Forslag uten direkte økonomiske konsekvenser)

- 6.1 Nittedal kommune trenger effektive IKT-løsninger og digitale tjenester som tjener innbyggere, ansatte og økonomien bedre - Kommunedirektøren bes legge fram en sak, senest ifm. behandling av rammesak i 2023, som belyser ulike samarbeids- og samordningsløsninger med andre kommuner for drift av kommunens IKT og digitale tjenester.
- 6.2 Årlig deler ulike departementer ut tilskudds- og prosjektmidler for over to milliarder. I kommuner som prioriterer å søke på midler herfra kan det være betydelige summer til å styrke drift og investering av allerede eksisterende arbeid, eller få realisert nye behov og vedtak - Kommunedirektøren skal sikre en dedikert ressurs for å søke på alle tilskuddsmidler tilgjengelig for kommunen, innenfor folkehelse, psykisk helse, fattigdom, kriminalitetsforebygging, inkludering og digitalisering mv. Formålet er å styrke eksisterende arbeid og følge opp politiske vedtak og føringer, knyttet til drift og/eller investering. Søkelys på barn, unge og eldre.
- 6.3 Lokaler Nittedal UNG: Det er helt vesentlig at lokaler til Nittedal UNG, sentralt plassert, etableres raskt. En samordning av tjenester her, og en åpen dør inn for unge, vil være faglig smart og ressursbesparende for kommunen. Kommunedirektøren skal sørge for lokaler til å samordne Nittedal UNG, innen 1. juli 2023. Kommunedirektøren holder politikerne oppdatert.
- 6.4 Nittedal kommune skal intensivere innsatsen med å få installert solceller og berg-/ jordvarmeanlegg på kommunale bygg som ikke allerede har dette i dag, og som kan være aktuelle for denne typen installasjon. Det skal søkes om Enova-midler og andre tilskudd for formålet for å bidra til finansieringen av dette.
- 6.5 Gjennom dialog med idrettsrådet skal det sikres at det ved anlegg av nye kunstgressbaner eller ved utbedring av eksisterende baner, benyttes miljøvennlige alternativer til gummigranulat.
- 6.6 Engangsutbetalingen på kr 3000,- til uføre på minstesats og på 5000,- knytta til barnetrygd for enslige forsørgere, som ligger inne i forliket til statsbudsjettet for 2023, skal holdes utenfor innteksberegningen for sosialhjelp.
- 6.7 Nittedal skal være en insekts-vennlig kommune. På plenarealer skal kløver og små blomster få blomstre før de klippes. Veikanter skal ikke klippes før tidligst i juli, men så sent som mulig. Siktlinjer i/ved kryss og fotgjengeroverganger må ivaretas. Ved beplantning skal man velge insekts-vennlige planter.

Økonomiplan for 2023-2026

- 6.8 Nittedal kommune skal definere 1880-bygget på Hagen og tilhørende bygg og jordbruksareal som et bygdetun og fortsette å legge til rette for kulturarrangementer og skolebesøk.
- 6.9 Nittedal kommune skal ta en mer aktiv holdning til reduksjon av salting av vei. Kommunedirektøren bes legge fram en sak der det framgår vurderinger for hvor man ikke trenger å salte, når man kan vente og om man kan salte sjeldnere.
- 6.10 Dersom driftsendringer i skole krever økte lærerressurser, skal behovet meldes og vurderes umiddelbart og dekkes inn ifm. budsjettjustering.
- 6.11 Mulighetsstudie på Skytta og Døli (politiske vedtak fra juni 2022), skal følges opp. Det er nødvendig med godt kunnskapsgrunnlag for hvilke boløsninger og heldøgnsstilbud som bør utvikles i tilknytning til sykehjemmene. Formålet er å sikre tilstrekkelig dekning av sykehjemsplasser.
- 6.12 Kommunedirektøren bes utrede virkningen av faste vikarer i de kommunale barnehagene. Formålet er å sikre stabile forhold og voksne som barna kjenner. Vi ber om at det i utredningen framgår historikk for sykepengerefusjoner, og hvordan dette kan bidra til driftsresultatet og personaldisponering.
- 6.13 Nittedal har kun ca. 2% løvskog og det samme for blandingsskog. Dette gir lite mat, ynglesteder og beskyttelse for dem som har løvtrær, løvskog og blandingsskog som sitt hjem og det bidrar til å opprettholde naturkrisen og gjøre at flere og flere arter havner på rødlista. I drift av Nittedal kommunes skoger skal man derfor jobbe for å bevare ulike arter løvtrær som får lov å bli gamle og da hjem for ulike arter, fugler, insekter, moser m.m.
- 6.14 Nittedal kommune skal ikke benytte seg av ferdigplen ved utbedring eller opparbeidelse av nye utearealer. Dette for å sikre at ikke matjord brukes til plen.
- 6.15 Kommunedirektøren bes gå i dialog med Ruter med tanke på å opprette bedre lokale busstilbud, herunder bestillingstransport for eldre (65+), særlig i forbindelse til Skytta og Døli.
- 6.16 Med kostnadsvekst og tøffere økonomiske tider oppfordrer kommunestyret alle bygdas lag og foreninger om å forsøke å holde brukerbetalinger/kontingentene på 2022-nivå.

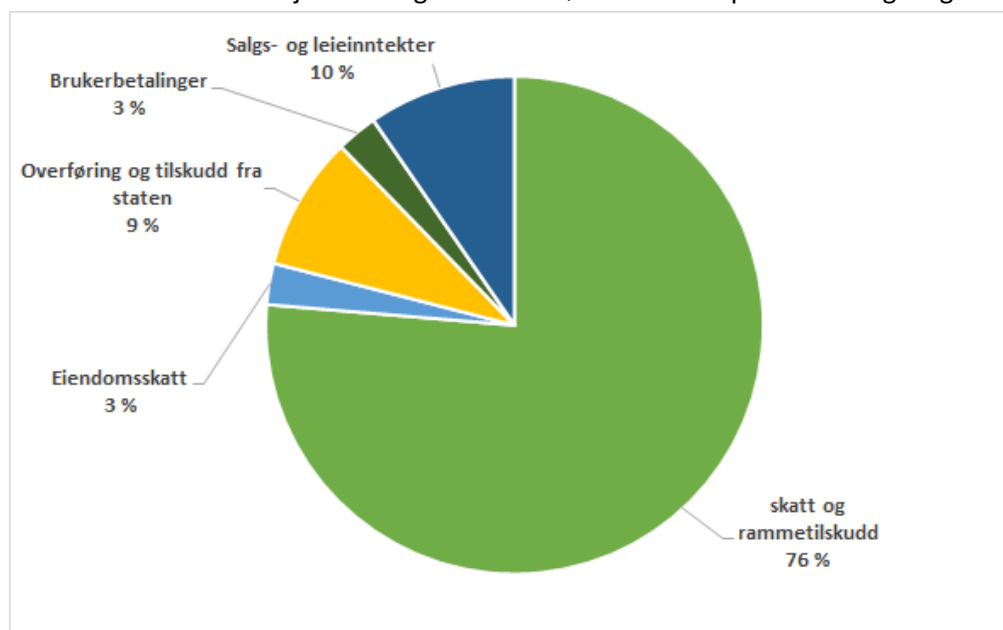
Budsjett på 1-2-3

Hovedtrekkene i budsjett og økonomiplan

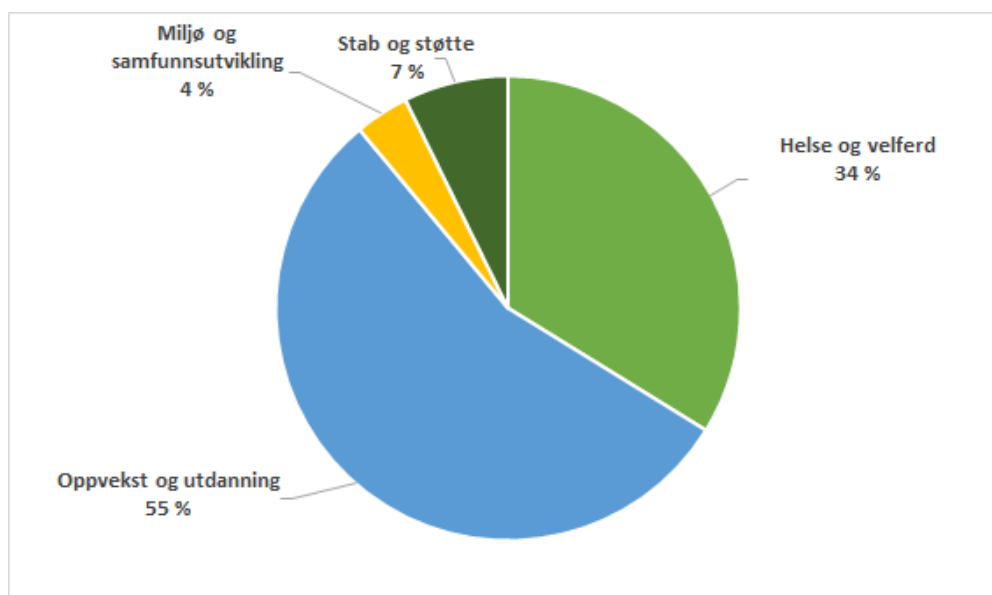
Budsjett og økonomiplan for 2023-2026 er utarbeidet i en tid med betydelig usikkerhet. De internasjonale forholdene påvirker pris og renteutvikling og kommunens økonomiske rammebetingelser. I statsbudsjettet er det lagt opp til en svært stram kommuneøkonomi. På samme tid er det et økt press på de kommunale tjenestene på flere områder. Budsjettet for 2023 er derfor det mest krevende på lang tid. Nittedal kommune har gjennom mange år hatt lavere inntekter enn mange andre kommuner. Kommunen driver kostnadseffektivt og har et sterkt fokus på kvalitet i tjenestene. Samtidig bruker kommunen alle inntektene på tjenestene og betjening av finanskostnadene knyttet til de senere års investeringer. Det er ingen buffer i form av å kunne redusere overskuddet i økonomiplanperioden. Det er stor usikkerhet til utviklingen av både inntekter og kostnader. En uønsket utvikling i arbeidsmarkedet kan påvirke skatteinntektene. Det er også usikkert hvordan prisveksten, rentene osv. vil utvikle seg.

Nittedal kommunes driftsbudsjett er på 2,1 milliarder kroner og midlene vil bli brukt på tjenester og infrastruktur til innbyggere og næringsliv.

Figuren nedenfor viser hvordan kommunen finansieres. Skatt og rammetilskudd er den store inntektsposten og utgjør 76 % av kommunens samlede driftsinntekter på 2,1 milliarder kroner. Kommunen leverer flere selvkosttjenester og den nest største inntektsposten er salgs- og leieinntekter.

Kommunen bruker i all hovedsak inntektene sine på tjenester til innbyggere og næringsliv og ivaretar et stort mangfold av tjenester. Neste figur viser hvordan utgiftene fordeler seg på ulike hovedområder.

Figuren viser størrelsen på sektorene målt etter netto driftsutgifter, dvs. utgifter fratrukket inntekter som føres direkte på sektorene. Det største utgiftsområdet er oppvekst og utdanning etterfulgt av helse og velferd. Miljø og samfunnsutvikling ivaretar oppgaver innenfor blant annet selvkostområder som vann og avløp som er selvfinansierende og aktiviteten i sektoren er derfor høyere enn det som fremgår av figuren.

Kommunen har de siste årene gjennomført store investeringer innenfor skole og idrettsanlegg og det har vært en stor økning i lånegjelden. Nye Nittedal ungdomsskole ble tatt i bruk i 2020, nærmiljøsentret med skole- og idrettsanlegget i Hakadal i 2021 og Slattumhallen i 2022. Det er også behov for investeringer fremover blant annet som følge av vedtatt boligtypeprogram og nye og endrede behov og ønsker. Ytterligere låneopptak gir økte renter og avdrag som må dekkes over driftsbudsjettet. Når en ser fremover er det behov for å styrke tjenestene. Omstilling og en stram prioritering blir nødvendig om kommunen skal opprettholde en sunn økonomi over tid. Kommunen benytter sine inntekter godt og driver effektivt og med god kvalitet på de fleste områder. Dette fremkommer i offentlige tall som brukes i kommunebarometeret og i KOSTRA-analyser.

Skatt og rammetilskudd for 2023 er budsjettet i tråd med de anslag som følger av statsbudsjettet for 2023 men med et påslag på 2,5 mill. kroner. *Kommunestyret vedtok ved budsjettbehandlingen å øke skatteanslaget med ytterligere 5,1 mill. kroner i 2023 og 1,8 mill. kroner i resten av perioden.* Skatt og rammetilskudd for årene 2024 til 2026 bygger på 2023 budsjettet, men det er lagt inn forutsetning om befolkningsvekst i tråd med SSB's middelsvekst prognoser. Dette gir en vekst på 1100 innbyggere fra 2022 til 2026. Det understrekes at befolkningsutviklingen er usikker og det gir også usikkerhet knyttet til forutsetningene som ligger til grunn for inntektsveksten.

Fra et historisk bunnivå har renten steget betydelig siste år og det er stor usikkerhet knyttet til renteutviklingen. I kommunens budsjett og økonomiplan for 2023-2026 er det lagt til grunn en 4,5% på lån med flytende rente. Økt rentenivå påvirker også utviklingen i gebyrer på selvkostområdene. I tillegg øker prisene på energi og andre varer både på drift og investering.

Økonomiplan for 2023-2026

Oppfølging av fjorårets budsjettvedtak har hatt fokus i 2022, status er gitt i eget vedlegg. I rapportering i 2022 og i [rammesaken](#) for perioden 2023-2026 er det redegjort for stort press på utgiftene i 2022 og i kommende økonomiplanperiode. Det er innarbeidet betydelige økte bevilgninger i sektorene og dette summerer seg til 87,4 mill. kroner i 2023 *etter budsjettvedtaket i kommunestyret*. Av dette er 15 mill. kroner avsatt til strømstøtte til Nittedal Eiendom KF. Beløpet vil kun bli benyttet dersom det viser seg å være nødvendig. Tiltaket er ikke videreført i 2024. Det er gitt en detaljert oversikt over tiltakene i egen tabell. Styrking av sektorene kommer i tillegg til økningen blant annet til lærernormen på 2,5 mill. kroner som ble vedtatt i 2022 budsjettet.

Tabellen nedenfor viser hovedendringene i vedtatt budsjett og økonomiplan 2023-2026 sett i forhold til forrige økonomiplan.

Tiltak og hvordan inndekning er innarbeidet - endringer fra forrige økonomiplan 2022-25	2023	2024	2025	2026
Økte kostnader				
Sum tiltak i sektorene, jfr egen oversiktstabell	87,4	72,2	75,1	74,8
Inndekning				
Ikke avsetning til disposisjonsfond som vedtatt i økonomiplan 2022-25	-7,2	-7,2	-7,2	-7,2
Bruk fond	-52,0	-5,0	0,0	0,0
Vekst i de frie inntektene utover det som disponeres til lønns og prisvekst, endring i kapitalkostnader o.l. inkl. økt skatteanslag vedtatt av kommunestyret	-28,2	-33,5	-37,6	-32,6
Delsuminndekning realvekst frie inntekter og fond	-87,4	-45,7	-44,8	-39,8
Nye innsparingskrav fra 2024				
Nytt innsparingstiltak sektor Helse og velferd		-9,5	-10,8	-12,5
Nytt innsparingstiltak sektor Oppvekst og utdanning		-14,2	-16,4	-18,8
Nytt innsparingstiltak sektor miljø og samfunn		-1,0	-1,0	-1,2
Nytt innsparingstiltak stab/støtte		-1,8	-2,1	-2,5
Delsum innsparingskrav i sektorene fra 2024		-26,5	-30,3	-35,0
Sum inndekning	-87,4	-72,2	-75,1	-74,8
Ytterligere innsparingstiltak				
Økt arbeidsgiveravgift 5 % på lønn og godtgjørelser over kr. 750.000	Dekkes av den enkelte enhet, kostnad/innsparingskrav er ikke kjent			

Kostnadsveksten er dels dekket ved økte frie inntekter som øker fordi det er lagt til grunn en befolkningsvekst samt en oppjustering av skatteanslaget med 2,5 mill. kroner. *Kommunestyret vedtok ved budsjettbehandlingen å øke skatteanslaget med ytterligere 5,1 mill. kroner i 2023 og 1,8 mill. kroner i resten av perioden*. Forøvrig er inndekning gjort ved bruk av fritt disposisjonsfond med 52 mill. kroner i 2023. Forutsatt avsetning til disposisjonsfond på 7,2 mill. kroner er i tillegg satt til null. I 2024 er det budsjettet med bruk av disposisjonsfond på 5 mill. kroner og innsparingskrav på 26,5 mill. kroner. Innsparingskravene er forutsatt å gi effekt i hele resten av økonomiplanperioden. Innsparingskravene er fordelt forholdsvis etter størrelse på sektorene. Det er ikke budsjettet med fond i resten av perioden og innsparingskravene øker. Innsparingskravet må inngå i omstillingsarbeidet som skal igangsettes når budsjett og økonomiplan er vedtatt.

Det er ikke avsatt midler til håndtering Covid-19 i budsjettet for 2023 og det er heller ingen usikkerhetsavsetning utover avsetning til strømstøtte. Midler til dette bør derfor vurderes avsatt ved kommunestyrets behandling av sak om budsjettendringer/avsetninger for 2022 i desember. I statsbudsjettet er det foreslått en økt arbeidsgiveravgift på 5% på samlet lønn og godtgjørelser inklusive pensjon. Det er uklart hvor mye dette vil utgjøre for kommunen og det er ikke avsatt midler til kostnad. Det forutsettes derfor at kostnadene dekkes av den enkelte enhet/sector innenfor rammen.

Økonomiplan for 2023-2026

Etter forslag fra rådmannen ble det vedtatt å bruke 52 mill. kroner av fritt disposisjonsfond for å ivareta viktige tjenesteområder. Forslaget om bruk av fond må ses i sammenheng med at regnskapet for 2021 ble betydelig bedre enn forutsatt, som følge av store engangsinntekter på skatt. Samtidig legges det opp til en bred moderniserings- og omstillingsprosess som omfatter hele kommuneorganisasjonen, fra kommunestyret og ut til den enkelte medarbeider. En av målsettingene for prosessen må være å trygge økonomien gjennom den krisetiden Norge og verden nå står i, samt på sikt sikre økonomisk handlingsrom og utvikling av tjenestene.

Innarbeidede tiltak i sektorene for 2023 og 2024 er vist i tabellen nedenfor. Tiltakene for hele økonomiplanperioden er vist i sektorkapitlene og der er det også en ytterligere omtale av tiltakene.

Økonomiplan for 2023-2026

Tiltak i budsjettet, i tillegg til justering for pris og lønnsvekst (deflator 3,7%) og justering for oppgaveendring i statsbudsjett. Beløp i mill. kr.	2023	2024	Kommentar
Helse/velferd			
Innsparingskrav vedtatt økonomiplan	4,0	5,5	Foreslått dekket med nye midler
Tjenster for å møte vekst i eldre befolkning	-5,0	-10,0	Vedtatt økonomiplan tas ut og legges inn med konkrete tiltak
Tjenster for å møte vekst/ending demografi eldre mv		5,0	Økning 2024 og 2025
BPA Brukestyrt personlig assistent	5,0	5,0	Risiko for merkostnader
Avlastning	1,0	1,0	Risiko for merkostnader
Omsorgslønn + støttekontakt	0,7	0,7	
Psykisk helse	1,0	1,0	Risiko for merkostnader
Transport dagsenter	1,0	1,0	
Tverrfaglig team	1,8	1,8	
Økt husleie stamveien, hjemmetj innkl e-lader	0,3	0,3	
Krise team vaktordning	1,0	1,0	
Økonomisk sosialhjelp	2,0	2,0	Risiko for merkostnader
Sosialhjelp-økte levekostnader. Deles på alle som mottar sosialhjelp per 1.1.2023	0,2		Foreslått/vedtatt av kommunestyret i budsjettbehandlingen.
Delsum helse og velferd	13,0	14,3	
Oppvekst og utdanning			
Innsparingskrav vedtatt økonomiplan	6,1	8,4	Foreslått dekket med nye midler
Private barnehager	16,0	16,0	Fortsatt usikkerhet knyttet til antall barn mv.
			Uviklingen i brukere tilsier behov for mer midler - tiltaket bidrar til samlet ser flere lærere, jfr oppfyllelse av lærernormen
Barn med store behov - skole	10,0	10,0	
Barn med store behov - SFO	2,7	2,7	
			Inngått av staten og gir økt bemanning i noen klasser -- tiltaket bidrar til samlet ser flere lærere, jfr oppfyllelse av lærernormen
Særvartale for lærere 2022	3,1	3,1	
2 psykologer dekkes ved omdisponering	0,0	0,0	
Kjøp plass særkilt tilbud bruker	1,0	1,0	
Barnevern - avvarte resultat av arbeid med å få ned kostnader	0,0	0,0	Risiko for merkostnader
Leasing digitalt utstyr 1-4 kl. - nyanskaffelse 2022	1,0	1,0	
Lærernorm	3,5	3,5	Delvis dekt ved innsparing kultur, flere av de øvrige tiltak frigjør også midler til lærernorm
Fysiske lære midler	1,5		Foreslått/vedtatt av kommunestyret i budsjettbehandlingen.
Bind og tamponger - prøveprosjekt alle skolenes jentetoaletter	0,1		Foreslått/vedtatt av kommunestyret i budsjettbehandlingen.
Tiltak kultur (etter endring vedtatt av kommunestyret)	-0,4	-0,4	Kommunestyret vedtok å tilbakeføre noen foreslåtte reduksjoner. Se egen omtale i sektorrapportet.
Investeringsstøtte idrett	1,5		Foreslått/vedtatt av kommunestyret i budsjettbehandlingen.
Driftsstøtte idrett	0,2	0,2	Foreslått/vedtatt av kommunestyret i budsjettbehandlingen.
Kulturskolen - styrking tilbud	0,1	0,1	Foreslått/vedtatt av kommunestyret i budsjettbehandlingen.
Kulturskolen - øremerking korps	0,3	0,3	Foreslått/vedtatt av kommunestyret i budsjettbehandlingen.
Delsum oppvekst og utdanning	46,8	45,9	
Miljø og samfunns utvikling			
			Inndekket ved omdiponeringer/- reduksjoner, det ligger inne en ytterlige opptrapping fra 2024.
Innsparingskrav i vedtatt økonomiplan			
Dammene merkostnader forsikring og FDV	0,5	0,5	
NRBR (brann og redning) - økt bemanning og nye lokaler	4,0	4,0	Forslag fra styret
Justering fra selvkost til kommunal finansiering	1,4	1,4	Kravene til kommunal finansiering økt
Beredskapsplanverk	0,3	0	Anslått 0,5 mill. kr. 0,2 mill. kr. dekket av sektor
Digitalisering	0,0	0	Dekkes av sektor ved å holde stillinger vakant
Den klimasmarte bonden	0,0	0	Dekkes av sektor ved å holde stillinger vakant
Konsulentkjøp planproduksjon iht Planstrategi	0,0	0	Forutsetter overføring ubrukt fra 22 men det er ikke tilstrekkelig.
Natur-restaurering og miljøtiltak - søkbar pott for ideelle lag og foreninger	0,1	0,1	Foreslått/vedtatt av kommunestyret i budsjettbehandlingen.
Delsum miljø og samfunn	6,3	6,0	
Stab og støtte			
			Inndekket ved omdiponeringer/- reduksjoner, det ligger inne en ytterlige opptrapping fra 2024.
Innsparingskrav i vedtatt økonomiplan			
Beredskap og respons tiltak ikt	2,4	2,4	Omtalt i rammesak som nødvendig for økt IKT-sikkerhet
PC- endepunkt beskyttelse	1,4	1,4	Omtalt i rammesak som nødvendig for økt IKT-sikkerhet
Rekrutteringsstrategi - rekrutteringsvervøy - lisenser	0,2	0,2	Oppfølging av organisasjonspolitikk og kompetanse strategi
Rekrutteringsstrategi -læringer	1,0	1,0	Oppfølging av organisasjonspolitikk og kompetanse strategi
Økte kostnader kommunevalg	0,3	0,0	Det er avsatt midler men bevilgningen må økes.
Økt ressurs politisk sekretariat	0,5	0,5	Det er stor sårbarhet knyttet til dagens bemanningssituasjon.
Hovedutvalg for eierstyring og næringsutvikling utvikles	-0,3	-0,3	Foreslått/vedtatt av kommunestyret i budsjettbehandlingen.
Forebygging og reduksjon av sykefravær. Frikjøp til systematisk kompetanseoppbygging.	0,8	0,8	Foreslått/vedtatt av kommunestyret i budsjettbehandlingen.
Delsum stab og støtte	6,3	6,0	
Felles			
Energikostnad foretak	15,0	0	Avsetning kommunens budsjett
Økt arbeidsgiveravgift på lønn godtgj over 750'			Dekkes av den enkelte enhet, kostnad ikke kjent
Delsum felles	15,0	0,0	
Sum tiltak i sektorene	87,4	72,2	

Økonomiplan for 2023-2026

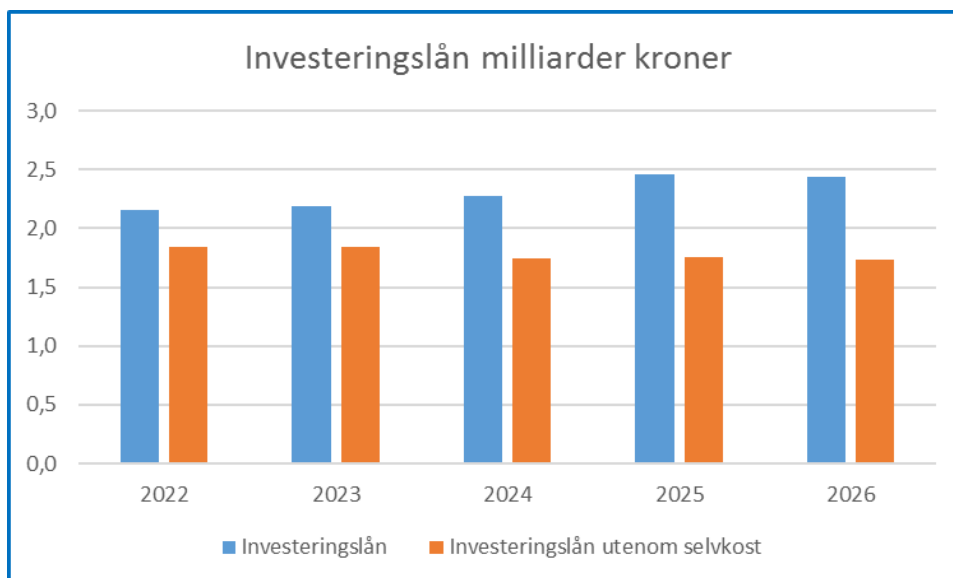
Netto driftsresultat i perioden korrigert for avsetning til /bruk av budne fond, er minus 49,5 mill. kroner i 2023. Dersom man skulle nådd måltallet på 2,5 % av driftsinntektene skulle netto driftsresultat vært på i størrelsesorden 50 mill. kroner og differanse mellom måltall og budsjett er på nærmere 100 mill. kroner. For å komme til et driftsresultat nær null i 2024 er det nødvendig å gjennomføre reduksjonene på 26,5 mill. kroner i 2024. Dersom man skal få til nye tiltak på drift og/eller investering må man iverksette ytterligere tiltak for å redusere utgiftene eller øke inntektene. Bare utfra veksten i den eldre befolkning vet man at utgiftsbehovet vil stige utover det som er innarbeidet i økonomiplanen.

Prisvekst og usikkerhet påvirker også investeringene og kostnadene øker. Derfor har man måttet forskyve investeringer som ikke finansieres gjennom selvkost til etter økonomiplanperioden. En annen årsak til at man forskyver investeringer er behovet for å redusere renter og avdrag i driftsbudsjettet. Rentene øker, og det er stor usikkerhet knyttet til renteutviklingen. Dette tilsier også at man er forsiktig med investeringer. Det må som vedtatt av kommunestyret utarbeides en langsiktig plan for innfasing av nye investeringer.

I investeringsbudsjettet er det innarbeidet midler til slutføring av pågående gang og sykkelvegprosjekt. Det er gjort nye kalkyler og prisene stiger. Gang og sykkelveg i Hakadal er ikke innarbeidet og man må komme tilbake til dette når man får oppdaterte kostnadskalkyler og avklaring på om det er mulig å få tilskudd fra fylkeskommunen til prosjektet. Det er innarbeidet midler til investeringer innenfor selvkostområdene og investeringer knyttet til boligtypeprogrammet. Når det gjelder boligtypeprogrammet er kostnadene også på dette området økt. I tillegg er tilskuddet fra staten usikkert og i 2023 er det ikke satt av tilskuddsmidler til heldøgns plasser og ordningen med tilskudd til utleieboliger er foreslått avvirket. Dette betyr at kommunens kostnad øker både fordi investeringskostnadene øker og fordi man muligens ikke får investeringstilskudd. Premissene om at en vesentlig del skal dekkes via husleieinntekter settes under press. Man må derfor komme tilbake med egne saker til kommunestyret med en helhetlig økonomivurdering av driftskonsekvensene før prosjektene eventuelt settes i gang.

Det er ikke innarbeidet nye midler til investeringer i heldøgns plasser og helsehus. Videre investeringer må ses på i de videre prosessene der man både må ha klarhet i fremtidige tilskudd og kommunens økonomiske evne til å gjennomføre nye investeringer. Det er budsjettet med rehabilitering av demningen på Høldippeldammen i 2024 som er en forskyvning fra 2023. Ny kalkyle gir økt kostnad og man må komme tilbake til kommunestyre før tiltaket eventuelt iverksettes. Det er avsatt noe midler til utskifting av maskiner og biler, som ikke finansieres ved selvkost. Beløpet i 2023 lavere enn det som skulle vært satt av dersom man skal følge planen om utskifting. Til Nittedal Kirkelige fellesråd er det ikke avsatt midler til nye tiltak utover det som ligger i 2022 budsjettet til slutføring av brannsikring av Hakadal kirke og navnet minnelund.

Diagrammet nedenfor viser utvikling i lån til investeringer med de investeringene som er innarbeidet. Tabellen viser lån utenom formidlingslån fra Husbanken. Lånegjeld korrigert for lån til investeringer i selvkostprosjekter er vist i egne søyler. Deler av lånegjelden er tatt opp som fastrentelån. Renterisiko ved en renteoppgang på 1 % er på ca. 10 mill. kroner ved utgangen av økonomiplanperioden, dersom man korrigerer for selvkostlånene der avgiftsberegningen gjøres med utgangspunkt i en flytende rente.

Omstilling og langsiktig investeringsstrategi

Økonomiutfordringene er betydelige men mulig å håndtere dersom man får til et felles kunnskapsgrunnlag og samspill i valgene som må gjøres.

Det er flere momenter som må ha fokus.

1. Iverksette og gjennomføre en omstillingsprosess der man bygger felles kunnskapsgrunnlag med sikte på valg av de "rette" innsparingstiltakene og en omstilling som er fremtidsrettet og realistisk økonomisk.
  - Elementer i en gjennomgang kan være:
    - helhetlig gjennomgang/plan for utvikling i behov i alle aldersgrupper i et langtidsperspektiv
    - gjennomgang av bygningsmassen med sikte på salg av bygg som ikke lengre benyttes til formålet og andre tiltak som redusere driftskostnad m.m.
    - strukturvurderinger og tiltak
    - gjennomgang av tjenestenes innretning og organisering med sikte på best mulig tjenestenivå innen de økonomiske rammer man har,
    - innretter tjenesteutviklingen for å dempe kostnadsveksten som kommer fordi alders sammensetningen endres.
    - En langsiktig plan for nye investeringer må ha et 8-10 års perspektiv og knyttes til utvikling i demografi og utvikling i driftskostnader. Drift og investeringer må ses i sammenheng slik at en vet det er midler til å møte tjenestebehovene.
    - omstilling og fornying for å kunne møte endringer i teknologi, være en fremtidsrettet og attraktiv organisasjon og nye krav til kommunen fra innbyggere og samfunnet forøvrig.
    - innhenting av erfaring fra kommuner som driver tjenesteområder mer effektivt enn Nittedal
2. De årlige budsjettene må være bindende for sektorene som må iverksette tiltak dersom man får negative prognoser. Det krever løpende omstilling og tiltak når rammebetingelsene endres gjennom året. Det forutsetter også en politisk aksept for at det er nødvendig å gjennomføre tiltak for å holde budsjetttrammene. Dersom man skal få en bærekraftig økonomi som gir mulighet for investeringer og andre prioriteringer må det være kontroll på kostnadene gjennom

Økonomiplan for 2023-2026

året og eventuelle merinntekter på skatt settes av til disposisjonsfond/finansiering av investeringer.

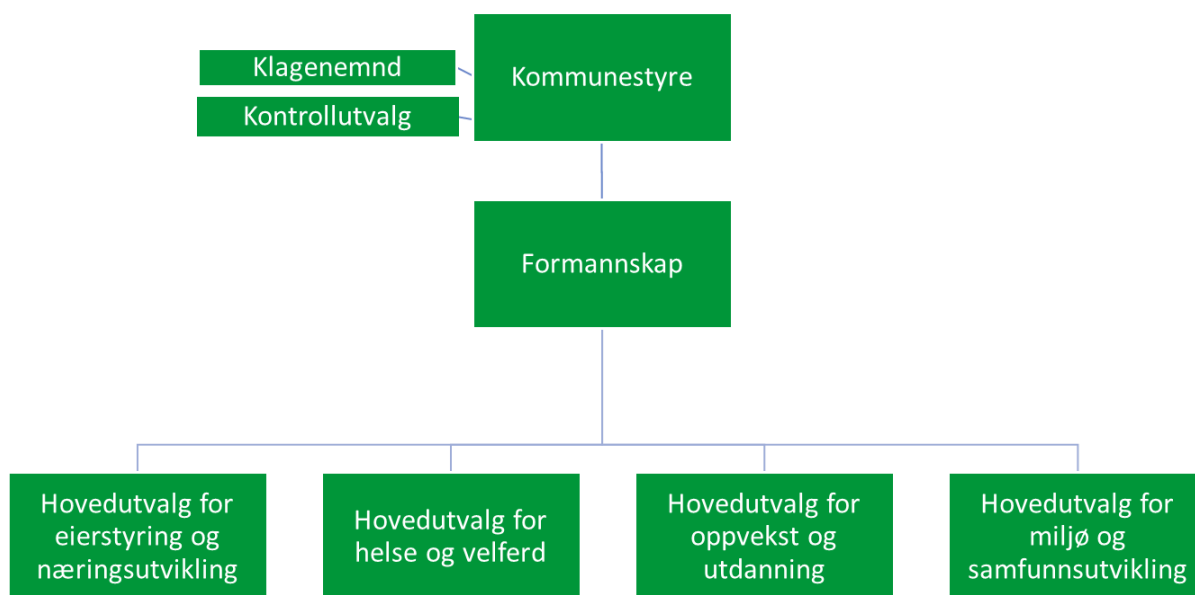
Det bør legges opp til en bred prosess hvor politikere, administrative ledere og ansattes representanter sammen kan arbeide seg fram til de beste løsningene. Mange tiltak må også finne sin løsning i enhetene. Målet må være å opprettholde tjenestenivået og skjerme mottagerne av tjenesten så langt det går, samt sikre økonomisk handlingsrom på sikt. Dette blir ikke lett, og til syvende og sist er det kommunestyret som må treffe de vanskeligste beslutningene. Kommunestyret anbefales å treffe vedtak som legger føringer for dette omstillingsarbeidet. Vi snakker spesielt om vurdering av strukturen i tjenestene og se nærmere på områder hvor vi kan redusere ambisjonsnivået uten at innbyggere rammes for hardt.

Organisering og styring

Politisk organisering

Nittedal kommune er politisk organisert etter formannskapsmodellen. Dette er hovedmodellen i kommuneloven og innebærer at formannskapet velges av kommunestyret etter partienes forholdsvise representasjon i kommunestyret. Kommunestyret har 29 medlemmer, og er det øverste organet i kommunen. Kommunestyret har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltningen. Kommunestyrets delegering til formannskap og hovedutvalg er fastlagt i [reglementer](#).

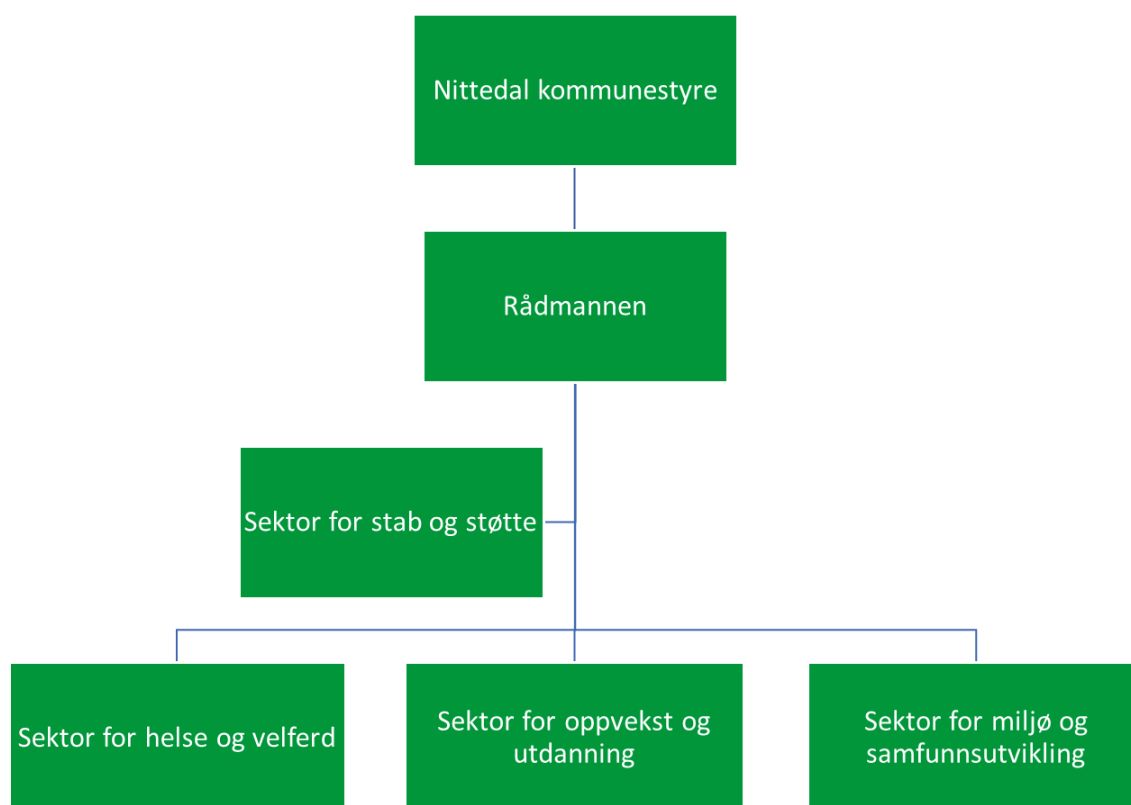
Administrativ organisering

Nittedal kommune er administrativt organisert i en modell med tre formelle beslutningsnivåer: Rådmannen, kommunalsjefer og enhetsledere.

Rådmannen er kommunens øverste administrative leder, og er ansvarlig for saksutredninger for folkevalgte organer og iverksettelse av politiske vedtak. Rådmannens ansvar og myndighet fremgår av kommunelovens bestemmelser og i delegasjonsreglementet som vedtas av kommunestyret.

Kommunalsjefene er ansvarlige for sine enheter innen rammen av de fullmakter som er delegert fra rådmannen. Det innebærer at kommunalsjefene har ansvar for og myndighet til å sikre enhetenes drift, både når det gjelder faglige, økonomiske, personalmessige og organisatoriske forhold med de begrensninger som følger av delegert myndighet.

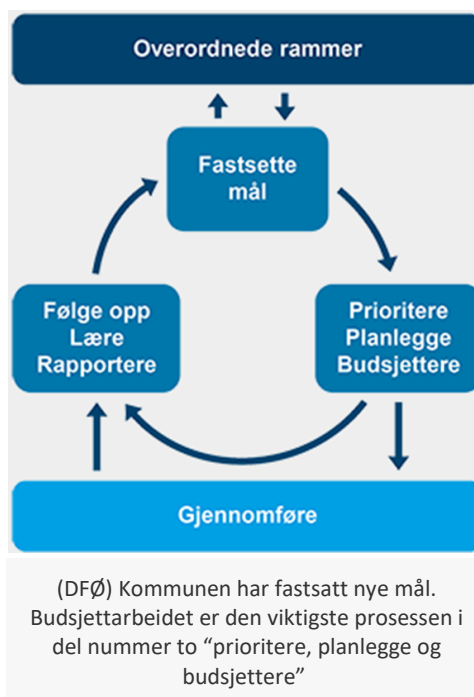
Enhetslederne er ansvarlige for sine virksomheter innen rammen av de fullmakter som er delegert fra rådmannen gjennom kommunalsjefene. Det innebærer at enhetslederne har ansvar for og myndighet til å sikre enhetenes drift, både når det gjelder faglige, økonomiske, personalmessige og organisatoriske forhold med de begrensninger som følger av delegert myndighet.

Virksomhetsstyring

Virksomhetsstyring er å fastsette mål, for så å prioritere, planlegge og budsjettere ressurser, og deretter følge opp og rapportere resultater og ressursbruk. Deretter kan resultatene brukes informasjonen for læring og forbedring slik at målene nås på en effektiv måte. Dette gjøres samtidig som virksomheten opererer innenfor gitte rammer, eksempelvis lover og regler eller økonomisk handlingsrom (DFØ).

Budsjettet er kanskje det viktigste styringsverktøyet kommunen disponerer. Budsjettet legger en intensjon over hvordan vi anvender kommunens ressurser i et årlig og flerårig perspektiv. Dette for å sikre at en når de målene som kommunen fastsetter. Samtidig må det skje innenfor trygge økonomiske rammer, som ivaretar den økonomiske handleevnen over tid.

God ledelse og gode plan- og styringsprosesser er en forutsetning for at Nittedal kommune kan ivareta sin rolle som tjenesteyter, samfunnsutvikler og demokratisk arena.

God virksomhetsstyring skal ivareta de folkevalgtes ansvar for strategisk styring og prioritering, samtidig som budsjettet også en operasjonalisering for å gjennomføre politiske vedtak og forutsetninger. Virksomhetsstyringen sikrer videre Rådmannens ansvar for internkontroll og gir ansatte rammer og handlingsrom til selv å bestemme hvilke virkemidler som kan anvendes for å løse sine oppgaver. Gjennom helhetlig virksomhetsstyring skal kommunen sikre effektiv drift og gode tjenester til innbyggerne og samtidig arbeide med utviklingsarbeid og innovasjon i tråd med samfunnets og innbyggernes behov.

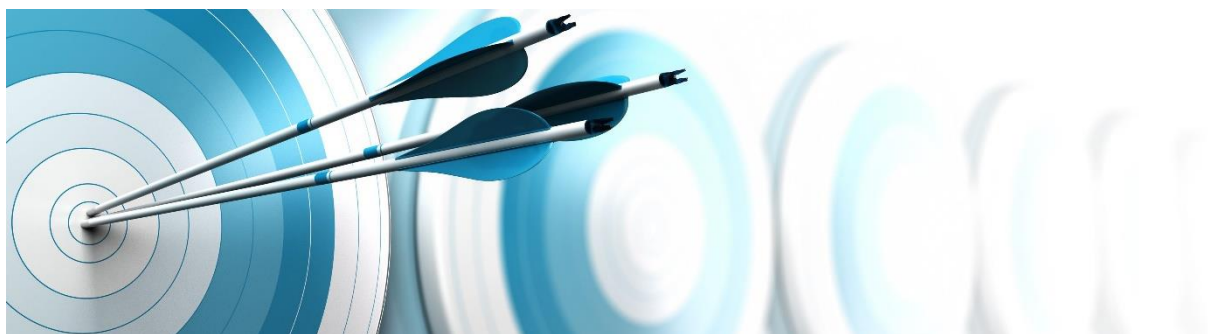
Virksomhetsstyring favner all aktivitet knyttet til ledelse, planlegging og styring av drifts- og utviklingsoppgaver, og skal sikre:

- etterlevelse av lover og forskrifter
- iverksettelse av politiske vedtak, prioriteringer og mål
- best mulige resultater og kvalitet i tjenestene
- lik og samordnet styring mellom og innen tjenesteområdene
- effektiv ressursutnyttelse.

Den pågående innføring av kvalitets- og avvikssystemet Compilo er en viktig del av arbeidet med å forbedre virksomhetsstyringen.

(DFØ) Resultatkjeden illustrerer sammenhengen mellom hva kommunen forbruker av ressurser (innsatsfaktorer) - hva kommunen produserer, ut til hvilke samfunns-effekter kommunen bidrar til. Det kan formuleres mål- og styringsparametre til alle ledd av resultatkjeden.

Kommunens strategiske mål

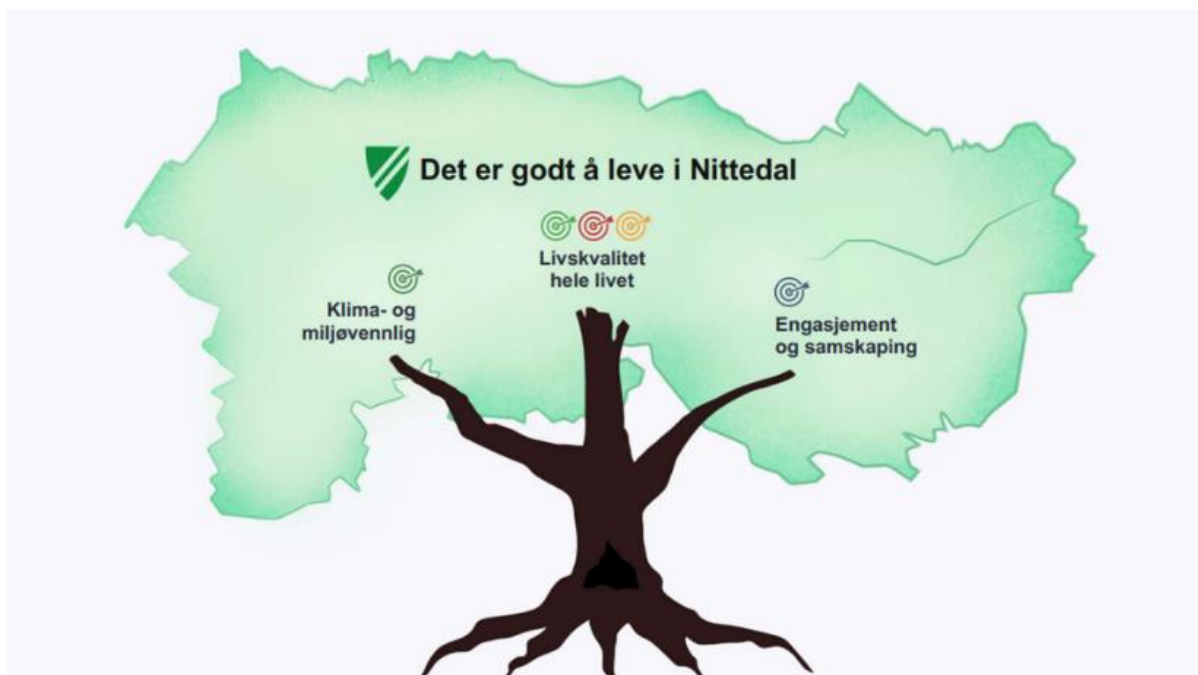
Kommunen er i gang med å revidere kommuneplanens samfunnsdel. Det har vært gjennomført en omfattende medvirkningsprosess i arbeidet med å formulere nye mål, og det er tatt utgangspunkt i FNs bærekraftsmål. [Høringsutkastet](#) til ny plan ble vedtatt i juni 2022 og endelig plan skal behandles av kommunestyret i desember 2022. Planen angir den overordnede retningen og beskriver ønsket langsiktig utvikling av kommunen frem mot 2035. Kommunestyret har vedtatt at det i økonomiplanen for 2023 - 2026, skal tas utgangspunkt i målene i høringsutkastet. Dersom det blir endringer når kommunestyret sluttbehandler kommuneplanens samfunnsdel vil endringen bli innarbeidet i økonomiplanen, som behandles i samme møte som kommuneplanen.

Målstruktur

Målstrukturen består av målbilde med satsningsområder og samfunns mål, med tilhørende delmål.

Målbilde: Det er godt å leve i Nittedal

Satsingsområder og samfunns mål

Satsingsområde	Samfunns mål
Livskvalitet hele livet	1. Vi bidrar til god helse og livskvalitet 2. Vi gir god utdanning 3. Vi utvikler bærekraftige tettsteder
Klima- og miljøvennlig	4. Vi ivaretar klima, natur og miljø
Engasjement og samskaping	5. Vi skaper fremtiden sammen

Satsingsområde - Livskvalitet hele livet

For å fremme satsingsområdet livskvalitet hele livet har man følgende tre samfunns mål med underliggende delmål:

Samfunns mål:

1. Vi bidrar til god helse og livskvalitet
2. Vi gir god utdanning
3. Vi utvikler bærekraftige tettsteder

Delmål:

- Barnehager, skoler, fritidstilbud og foreldre samarbeider slik at alle barn og unge er trygge, inkludert og får utviklet sitt potensiale
- Vi prioriterer forebyggende arbeid og tidlig innsats
- Barns beste skal være et grunnleggende hensyn i all kommunal og privat virksomhet. Voksne skal gjøre det som er best for barn
- Fritidstilbudet er godt og variert i hele Nittedal
- Vi har aldersvennlige lokalsamfunn som er trygge, inkluderende og tilgjengelige. Lokalsamfunnet fremmer eldres deltakelse og bidrar til aktiv aldring
- Alle innbyggere tar ansvar for eget liv, og får hjelp til å ta vare på fysisk og psykisk helse. Kommunen legger til rette for mestring av bo og levekår
- Alle har like muligheter til å leve aktive liv, og det er lett for innbyggerne å ta valg som fremmer helse og livskvalitet
- Vi prioriterer folkehelsearbeid og utarbeider konkrete folkehelse mål
- Vi jobber sammen med frivilligheten og næringslivet for å fremme folkehelse, inkludering og livskvalitet. Private og ideelle tilbydere av velferdstjenester kan utfylle tjenestetilbudet i kommunen for å bidra til valgfrihet og gode tjenester for innbyggerne
- Vi sikrer miljøvennlig og bærekraftig utvikling av lokalsamfunn og tettsteder
- Tettstedsutvidelser i midtre del av kommunen bidrar til livskraftig og attraktiv utvikling av framtidig sentrum i Nittedal
- Vi har sunn arbeidsplassvekst og et variert tilbud innen handel og kultur
- Vi har gode bomiljøer og attraktive lokalsamfunn og tettsteder som gir gode liv
- Kommunen jobber aktivt for å oppnå nok sykehjemsplasser, hjemmesykepleie og hjemmetjenester til alle eldre som trenger dette
- Vi prioriterer nok personale og god kompetanse i eldreomsorgen. Velferdsteknologi brukes for å øke tjenestenivået

Satsingsområde - Klima- og miljøvennlig

For å fremme satsingsområdet klima og miljøvennlig har man følgende samfunns mål med underliggende delmål:

Samfunns mål:

4. Vi skal ivareta klima, natur og miljø.

Delmål

- Vi reduserer klimagassutslipp i egen virksomhet og i samfunnet
- Vi stiller strenge miljøkrav ved bygging av kommunale bygg, og kartlegger energiøkonomisering og miljøvennlige oppvarmingsløsninger i eksisterende bygg og anlegg. Solenergi og bergvarme er satsningsområder
- Vi reduserer transportbehovet og tilrettelegger for mer grønn mobilitet
- Vi forbereder oss på, og tilpasser oss til klimaendringene
- Vi forvalter naturmangfold, vassdrag, ressurser og arealer på en bærekraftig måte
- Befolknings- og arbeidsplassvekst skjer i hovedsak innenfor det prioriterte tettstedet Rotnes
- Nittedal sentrum utvikles til et klima-vennlig og bærekraftig sentrum for hele kommunen
- Vi bidrar til å gjenopprette tapt natur og økosystemer, samt fremme innføringen av en bærekraftig forvaltning av skog og ferskvannsbaserte økosystemer
- Vi bidrar til å redusere ødeleggelsen av habitater og hindrer lokal utryddelse av truede arter og stanser tap av biologisk mangfold
- Vi jobber for å hindre spredning av fremmede arter og motarbeider forurensning

Satsingsområde - Engasjement og samskaping

For å fremme satsingsområdet engasjement og samskaping har man følgende samfunns mål med underliggende delmål:

Samfunns mål:

5. Vi skaper framtiden sammen.

Delmål

- Vi har gode virkemidler og systemer for samarbeid og samskaping
- Kommunen samarbeider med innbyggerne om å utvikle det gode lokalsamfunnet
- Innbyggere, næringsliv, frivillige organisasjoner, politikere og administrasjon jobber effektivt sammen for å finne gode løsninger, og bruker mulighetene som ligger innenfor digitalisering og ny teknologi
- Kommunen er flink til å dele kunnskap og informere om kommunens arbeid og prosesser, slik at det blir lett for innbyggere å engasjere seg og komme med relevante innspill
- Næringslivet, offentlige, private og ideelle aktører og skole arbeider sammen for relevant utdanning og sysselsetting
- Alle aktører har felles eierskap og forståelse for retningen Nittedal kommune går i
- Kommunen tar innbyggerperspektivet på alvor, og lokaldemokratiet fungerer godt
- Barn og unge har innflytelse på eget hverdagsliv og på samfunnsutviklingen
- Kommunen har et godt nettverk og samarbeid med andre aktører utenfor Nittedal

Verdier og organisasjonspolitikk

Kommunens verdier er:

Redelighet - Respekt - Raushet

Kommunens verdier skal være en rettesnor for ledere, medarbeidere og politikere, og utgjøre en integrert del av kommunens arbeidskultur. De skal virke samlende, utviklende og inspirerende. I tillegg til verdigrunnlaget, er kommunens [etiske retningslinjer](#) et viktig grunnlag for gode holdninger og handlinger.

Både folkevalgte og ansatte i Nittedal kommune skal etterleve de etiske retningslinjene. Som forvalter av samfunnets fellesmidler stilles det spesielt høye krav til den enkeltes etiske holdninger i sin virksomhet for kommunen.

Ansatte og folkevalgte i Nittedal kommune skal være seg bevisst at de danner grunnlag for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. Folkevalgte og ansatte skal derfor aktivt ta avstand fra og bekjempe enhver uetisk praksis.

Både folkevalgte og ansatte plikter å lytte til innbyggernes interesser, tilstrebe likebehandling og opptre med respekt overfor det enkelte individ. Faglig kunnskap og faglig skjønn skal ligge til grunn for rådgivning, myndighetsutøvelse og tjenesteyting.

Nittedal kommune skal være en fremtidsrettet og attraktiv organisasjon

Nittedal kommune har nylig vedtatt ny organisasjonspolitikk. Her er det formulert at *«vi tror kompetanse er den viktigste innsatsfaktoren for å kunne levere kvalitet og være attraktiv for nåværende og fremtidige medarbeidere»*

Skal vi nå målene for nittedalssamfunnet er det en forutsetning med en velfungerende og utviklingsorientert kommuneorganisasjon. I arbeidet med å utvikle en ny organisasjonspolitikk legges det hovedvekt på mål om at kommunen skal framstå som attraktiv og fremtidsrettet.

Skal vi nå våre målsettinger innen klima og miljø, livskvalitet, læring og mestring hele livet, må vi koble mennesker, kunnskaper og ideer sammen på nye måter. Mange av dagens løsninger vil bli vanskelig å videreføre pga. mangel på penger og folk. Vi må tørre å utfordre våre handlingsmønstre, våre tradisjoner, våre profesjoner og våre systemer. En fremtidsrettet organisasjon må være lærende, samskapende og nytenkende.

I november 2022 blir det sendt ut en medarbeiderundersøkelse som vil gi innsikt og styringsinformasjon. Det sammen med andre relevante indikatorer som turnover, sykefraværet, søkertall og etterutdanning med mer, vil gi kommunen et grunnlag for organisasjonsutvikling der målet er å være en fremtidsrettet og attraktiv

Nittedal kommune har vedtatt ny organisasjonspolitikk

Budsjettpremisser

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. Dette følger av ny kommunelov som er endret i forhold til tidligere når det gjelder presisering for det som gjelder mål og premiss. Budsjett og økonomiplan gir mye informasjon om prioritering og bevilgninger, utfordringer og hva som man ønsker å oppnå i sektorene. Med de nye presiseringene er det nødvendig å arbeide videre med mål og premiss på sektornivå. I 2023 når nye overordnede mål er endelig vedtatt vil det bli startet et arbeid med å utforme mål/premiss på sektornivå som konkretiserer hva som skal oppnås. Noen av målene/premissene bør være målbar og da er det naturlig å se til det som allerede måles og rapporteres gjennom rapportering til staten. I tillegg må det vurderes om det er ønskelig med ytterligere rapportering utfra en kost-nytte vurdering.

Forutsetninger og økonomiske rammer

De neste kapitlene omhandler forutsetninger for budsjettarbeidet, statlig styring og kommunestyrets føringer for budsjettarbeidet. Det gis også en redegjørelse for hvordan man med budsjettforslaget kommer ut i forhold til de økonomiske måltallene/handlingsreglene kommunestyret har vedtatt samt redegjørelse for det økonomiske handlingsrommet og drøfting av arbeidet med å øke handlingsrommet.

Befolkningsutvikling

Det som i første rekke påvirker den langsiktige etterspørselen etter kommunens tjenestetilbud, er den demografiske utvikling og sammensetningen av befolkningen. Barn trenger barnehage, ungdom går på skole og eldre trenger omsorg. Informasjon om befolkningsutviklingen er derfor sentralt i en flerårig planlegging av kommunen. Fordeling mellom aldersgrupper gir store utslag i inntektene til kommunen.

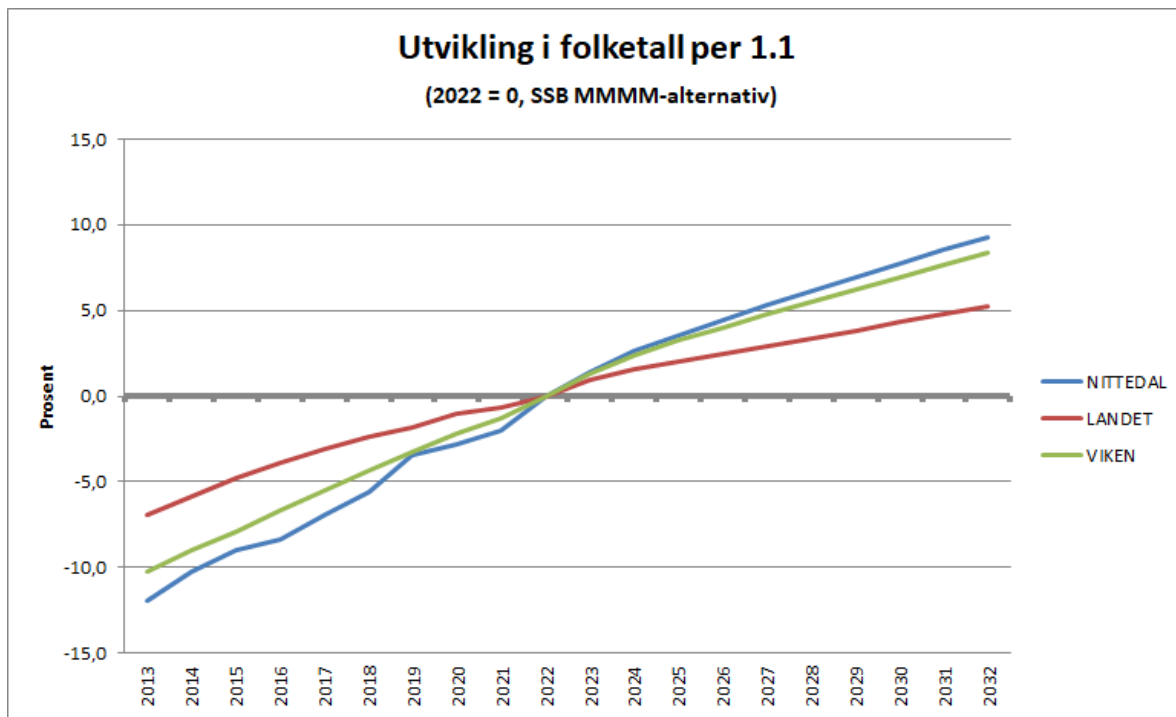
I økonomiplanen benyttes befolkningstall hentet fra SSB. SSB laget nytt grunnlag for fremskriving av folketall sommeren 2022 og Nittedal kommune benytter fremskriving basert på middelalternativet (MMMM) til SSB. Rådmannen vil understreke at det er usikkerhet knyttet til befolkningsfremskrivningen og derfor også usikkerhet knyttet til beregning av utvikling i skatt og rammetilskudd. Selv om det er usikkerhet er det likevel viktig å merke seg den store økningen i de eldste aldersgruppene. Uansett om befolkningsutviklingen samlet sett blir noe annerledes enn fremskrivningen viser, vil det bli økning i den eldre del av befolkningen. Tabellen under viser beregnet befolkningsvekst basert på SSBs middelvekstforutsetninger i økonomiplanperioden fordelt på ulike aldersgrupper. Tabellen viser også at Nittedal kommune vil ha en sterkere befolkningsvekst enn veksten for hele landet.

	Faktisk	Faktisk	SSB (middelvekstforutsetninger)			
Folketallsutvikling	01.01.2022	01.07.2022	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	01.01.2026
Innbyggere 0-1 år	522	515	533	515	519	528
Innbyggere 2-5 år	1 170	1 160	1 168	1 212	1 198	1 205
Innbyggere 6-15 år	3 560	3 571	3 588	3 568	3 493	3 424
Innbyggere 16-22 år	2 163	2 156	2 100	2 086	2 146	2 195
Innbyggere 23-66 år	14 254	14 367	14 560	14 778	14 937	15 072
Innbyggere 67-79 år	2 426	2 453	2 443	2 453	2 459	2 488
Innbyggere 80-89 år	725	746	784	849	939	1 004
Innbyggere 90 år og over	127	127	127	136	142	142
Innbyggere ialt	24 947	25 095	25 303	25 597	25 833	26 058
Årlig vekst Nittedal kommune			1,43 %	1,16 %	0,92 %	0,87 %
Årlig vekst landet			0,92 %	0,67 %	0,43 %	0,44 %

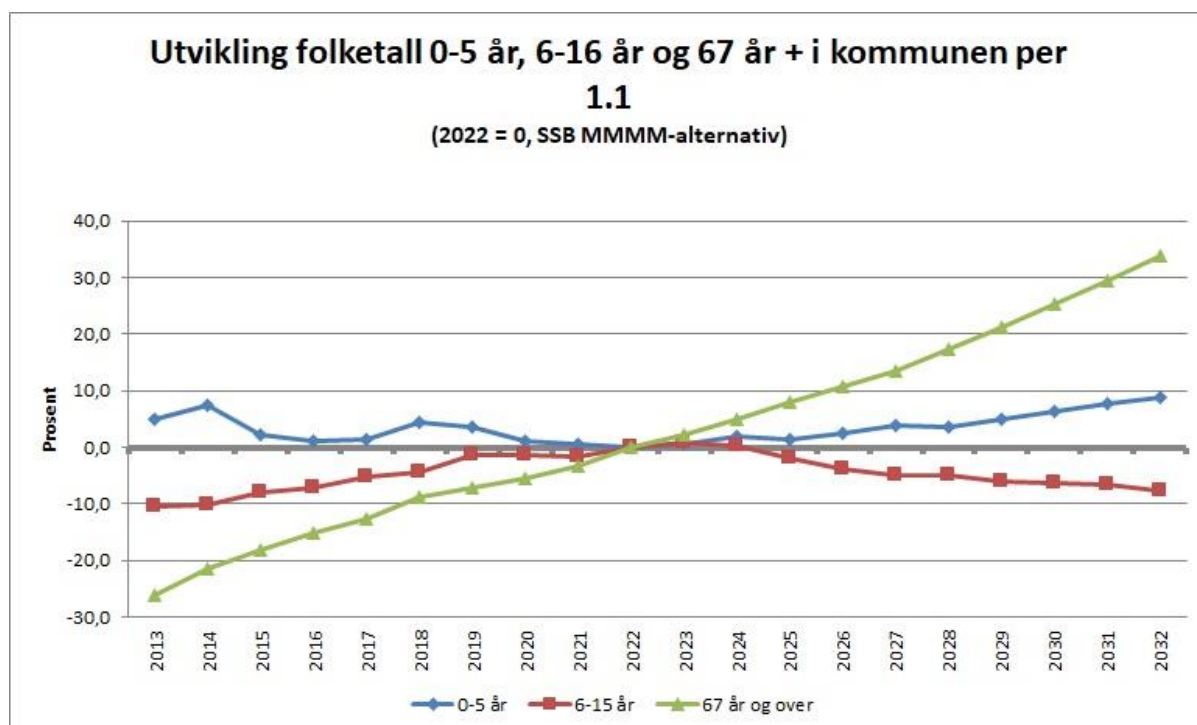
Befolkningsutviklingen i Nittedal og landet for øvrig har stor innvirkning på utvikling i kommunens frie inntekter. I tillegg til samlet befolkningsvekst gir fordeling mellom aldersgrupper store utslag i inntektene. Diagrammet nedenfor viser befolkningsprognose for Nittedal kommune for perioden 2022-

2032. SSB sin prognose for middels vekst er lagt til grunn. Den samlede befolkningsveksten basert på SSBs fremskriving antas å være 1,43 % fra 2022 til 2023. For perioden 2022 til 2026 estimeres befolkningsveksten til 4,5 %, mens det for perioden 2022 til 2032 estimeres en befolkningsvekst på om lag 9,3 %. Befolkningsveksten i Nittedal anslås til å ligge over landsgjennomsnittet og på nivå med gjennomsnitt for Viken.

Neste diagram viser endringer i folketall for de gruppene som betyr mest for kostnadsutviklingen i kommunen.

Diagrammene over viser at utviklingen i aldersgruppene barn og unge er relativt stabile. Eldre over 67 år har hatt en stor økning de siste årene, en økning som akselerer de neste ti årene. Aldersgruppen over 67 år utgjør i 2022 omlag 3 278 innbyggere i Nittedal, i 2023 forventes aldersgruppen å ha økt med omlag 45 personer. Sammenliknet med 2022 forventes aldersgruppen å ha økt med henholdsvis 350 personer i 2026 og 1 100 personer i 2032.

De aldersgruppene som i størst grad medfører kommunale tjenester er 0-5 år (barnehage), 6-15 år (skole) og de eldste i gruppen 67 år og over (pleie og omsorg). Inntektssystemet som brukes når rammetilskuddet skal fordeles til kommunene, benytter befolkningstall og systemet gir en omfordeling mellom kommuner når behovene endres. Folketallsutvikling og særlig utvikling i aldersgruppene som krever betydelige tjenester påvirker hvilke inntekter kommunen får. Når folketallet går ned i grupper med stort tjenestebehov får kommunen mindre inntekter til denne gruppen og vise versa når aldersgruppen øker. Rammetilskuddet er en såkalt fri inntekt så det er kommunestyret selv som må velge hvordan man bruker midlene, men det er viktig å kjenne mekanismene, jf. foredrag på budsjett- og dialogkonferansen i oktober 2021. Diagrammet over tar ikke hensyn til den relativt store gruppen unge voksne med funksjonsnedsettelse som har behov for tjenester i de kommende årene, dette er grundig beskrevet i Boligtypeprogrammet vedtatt av Kommunestyret i oktober 2020.

Kommunelovens bestemmelser om budsjett og økonomistyring

[Kommuneloven](#) kapittel 14 gir bestemmelser om budsjett og økonomistyring.

Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen er at kommunen skal forvalte økonomien slik at den **økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid**. Kommunen skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi.

Kommuneloven §14-2:

Kommunestyret skal selv vedta:

- a) økonomiplanen og årsbudsjettet*
- b) årsregnskapene og årsberetningene*
- c) finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi*
- d) regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)*
- e) regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement)*

Ny kommunelov som gjelder fra 2020 har forsterket ansvaret kommunestyret har for å forvalte den økonomiske handleevnen over tid. Loven påla kommunen krav om at kommunestyret skal vedta finansielle måltall. I Nittedal har man vedtatt finansielle måltall i kommuneplanen 2019-2030. I høringsutkast til ny kommuneplanens samfunnsdel er måltallene videreført. De finansielle måltallene er ikke bindende, det vil si at kommunestyret kan fravike disse, men kommunen må uansett sikre at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Økonomiplanen for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommende året skal vedtas før årsskiftet. Formannskapet innstiller til vedtak om økonomiplan og årsbudsjett. Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret behandler den.

Kommuneloven kapittel 14 gir bestemmelser om formkrav til budsjett og økonomiplan som administrasjonen må ivareta i arbeidet med budsjett og økonomiplan. Det er også vedtatt [forskrift til økonomibestemmelsene](#) i kommuneloven som gir utdypende krav til blant annet form og innhold.

Kommuneloven med tilhørende forskrift har bestemmelser om årsregnskap og bokføring. Det er blant annet bestemmelser om at man ved merforbruk ("underskudd") ikke kan finansiere investeringer ved driftsmidler eller avsette midler til disposisjonsfond. I ny kommunelov/forskrift er det også bestemmelser om at man må bruke av tidligere avsatte disposisjonsfond dersom det ved regnskapsavslutningen fortsatt er merforbruk og kommunen har disposisjonsfond.

Informasjon om forutsetninger og endringer som følger av statsbudsjettet

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet som ble lagt frem i oktober, hvilke økonomiske rammebetingelser som skal gjelde for kommunesektoren det kommende år. Vedtak gjøres av Stortinget i desember. Nedenfor er gjengitt hovedmomenter fra statsbudsjettet med betydning for kommunenes økonomi.

Endringer i det økonomiske opplegget for 2022.

Anslaget for skatt på inntekt og formue er oppjustert med 2 mrd. kroner sammenlignet med revidert nasjonalbudsjett (RNB). Oppjustering av skatteanslaget i statsbudsjettet fra 209,2 til 211,8 mrd. kroner påvirker kun inntektene i 2022. Dette har sammenheng med at nivået på kommunens skatteinntekter i 2023 fastsettes med utgangspunkt i skattnivået fra RNB fratrukket 1,7 mrd. kroner knyttet til ekstraordinær skatt på utbytte som beholdes i 2022, men ikke videreføres til 2023 (jf. Forutsetninger i Kommuneproposisjonen for 2023).

Prisveksten har på den annen side vært betydelig høyere enn anslått i RNB, blant annet som følge av økte priser på elektrisitet og byggevarer. Samlet sett fører dette til at regjeringen oppjusterer anslaget for **lønns- og prisveksten i kommunal sektor i 2022** med 1,6 prosentpoeng til **5,3 prosent**. Denne oppjusteringen medfører en økning av kostnadsnivået i kommunesektoren med om lag 7,1 mrd. kroner, som videreføres til 2023 uten ekstra finansiering. Anslaget for lønns- og prisveksten i 2023 er beregnet ut fra det oppjusterte kostnadsnivået for 2022.

Regjeringen foreslår **ingen justering i bevilgningene relatert til covid-19 utgifter for første halvår 2022** i tilknytning til statsbudsjettet for 2023, men orienterer om at dette er en sak de vil komme tilbake til ved nysalderingen av statsbudsjettet for 2022 i november.

Det økonomiske opplegget for 2023

I statsbudsjettet legges det opp til en realvekst i kommunenes frie inntekter i 2022 med omlag 1,7 mrd. kroner. Dette er over det intervallet som ble angitt i kommuneproposisjonen for 2023. Oppjusteringen må ses i sammenheng med at anslaget for demografikostnader som finansieres med frie inntekter er økt med 0,9 mrd. kroner som følge av SSBs nye befolkningsframskrivninger fra juli 2022. På den annen side ligger det nå an til at pensjonskostnadene vil bli 0,1 mrd. kroner lavere enn lønnsveksten, mens det i kommuneproposisjonen ble lagt til grunn at pensjonskostnadene ville utvikle seg i takt med lønnsveksten.

Det er ikke knyttet forventninger til at statlige satsinger og prioriteringer skal finansieres innenfor realveksten i 2023.

Det er ingen endring i måltallet for skattenes andel av samlede inntekter, med andre ord skal disse også i 2023 utgjøre 40 prosent av samlede inntekter. For å oppnå dette inntektsmålet foreslås den kommunale inntektsskattøren økt med 0,2 prosentpoeng til 11,15 prosent for 2023.

Lønns- og prisveksten fra 2022 til 2023 (deflatoren) anslås til 3,7 prosent. Årslønnsveksten anslås til 4,2 pst (utgjør i underkant av 60 % av deflatoren), og den kommunale prisveksten ut fra dette kan anslås til i størrelsesorden 3,0 prosent.

Statsforvalter i Viken oppsummerer i sin presentasjon av statsbudsjettet følgende elementer som påvirker hvilket reelt handlingsrom som kommuneopplegget representerer. Som det fremgår av tabellen benyttes hele det beregnede handlingsrommet til merkostnader til demografi. Man må også som nevnt over, ha med seg at kostnadsveksten er betydelig høyere enn forutsatt i 2022. Effekten av økt kostnadsvekst i 2022 må dekkes av kommunene i 2023 uten kompensasjon. Dette er ikke hensyntatt i beregning av vekst i de frie inntektene.

	Kommunesektoren	Herav kommunene
	Mrd. kroner	
Veksten i frie inntekter	2,6	1,7
Merkostnader til demografi	0,9	1,7
Merkostnader til pensjon		-0,1
Økt handlingsrom		...

Oppgaveendringer og korreksjoner i rammetilskudd 2023

I budsjettopplegget for 2023 er det innarbeidet oppgaveendringer og andre endringer som påvirker kommunenes utgifter/inntekter. Det er på denne bakgrunn foretatt følgende direkte justeringer i rammetilskuddet som kommer i tillegg til realveksten. I teksten fremkommer tall samlet for kommunene. Etter beskrivelsene er endringene for Nittedal vist i egen tabell. Forslag til statsbudsjett ligger til grunn for redegjørelsene. Endringer som vedtas i Stortinget kommer som budsjettendringssak i kommunestyret i 2023.

a) Barnehage

1. Maksimal foreldrebetaling foreslås redusert til kroner 3 000 per måned fra 1. januar 2023. For å kompensere kommunene for inntektsbortfallet økes rammetilskuddet med 329 mill. kroner fordelt etter delkostnadsnøkkel for barnehage.
2. Gratis barnehageplass fra tredje barn i familien som går i barnehage samtidig foreslås innført fra 1. august 2023. For å kompensere for kommunenes inntektsbortfall i 2023 er rammetilskuddet økt med 20 mill. kroner i 2023, fordelt etter delkostnadsnøkkel for barnehage.
3. I forbindelse med at pensjonspåslaget for private barnehager ble redusert fra 13 prosent til 10 prosent fra 1. januar 2022 ble det innført en treårig overgangsordning for enkeltstående barnehager. Siden pensjonspåslaget for enkeltstående barnehager trappes videre ned i 2023 reduseres rammetilskuddet med 53 mill. kroner i 2023, fordelt etter delkostnadsnøkkel for barnehage.
4. Gratis barnehage i tiltakssonen i Troms og Finnmark foreslås innført for 1-5 åringer fra 1. august 2023, for å gjøre regionen mer attraktiv å bo og arbeide i.

b) Barnevern

Økonomiplan for 2023-2026

1. *Barnevernsreformen*. Rammetilskuddet øker med ytterligere 498 mill. kroner i 2023. En halvpart fordeles etter delkostnadsnøkkel for barnevern, mens den andre fordeles særskilt (tabell C) etter kommunens tidligere bruk av statlige barnevernstiltak. Økningen i 2023 er noe lavere enn tidligere signalisert. Dette skyldes dels en faseforskyvning knyttet til overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem og dels oppdaterte tall for aktiviteten i det statlige barnevernet i 2021.
2. *Ny barnevernslov* trer i kraft fra 1. januar 2023 inneholder en plikt for barnevernstjenesten til å utarbeide en plan for gjennomføring av samvær med foreldre, søsken og andre nærstående som barnet har et etablert familieliv med. Kommunenes merutgifter er anslått til 31,5 mill. kroner, og rammetilskuddet er økt tilsvarende. Bevilgningen fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern. Ny barnevernslov innebærer videre at betalingsansvaret for godtgjøring av sakkyndige oppnevnt av fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker og til tolk i saker for fylkesnemndene, blir overført fra kommunene til staten. Rammetilskuddet er derfor redusert med 19 mill. kroner.

c) Kommunehelsetjeneste

1. *Basistilskuddet til fastleger* foreslås styrket med 480 mill. kroner fra 1. mai 2023 og rammetilskuddet er økt tilsvarende med fordeling etter delkostnadsnøkkel for kommunehelse. Det foreslås at knekkpunktet avvikles og at det innføres et risikojustert basistilskudd, for å understøtte betaling for arbeidsbelastning og bedre oppfølging av medisinsk krevende listeinnbyggere. Det risikobaserte basistilskuddet skal i første omgang baseres på alder, kjønn og indikator for helsetilstand.
2. Rammetilskuddet er økt med 18 mill. kroner for å dekke en tredjedel av veksten i kostnadene til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger, fordelt etter delkostnadsnøkkel for kommunehelse.

d) Grunnskole

1. Nytt prøvegjennomføringssystem øker graden av digitalisering og forventes å gi gevinster for kommunene, primært knyttet til digitalisering av kartleggingsprøvene. Rammetilskuddet er redusert med kommunenes anslåtte gevinst på 12 mill. kroner, fordelt etter delkostnadsnøkkel for grunnskole.
2. Regelendringer ny opplæringslov. Regjeringen tar sikte på å legge fram ny opplæringslov våren 2023. For at kommunene skal ha mulighet til å tilpasse seg flere av lovendringene foreslås rammetilskuddet økt med 5 mill. kroner.

e) Sosial

Regelverket for arbeidsavklaringspenger ble endret ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2022, og det forventes at regelendringene vil redusere behovet for økonomisk sosialhjelp. Rammetilskuddet til kommunene er derfor redusert med 100 mill. kroner, fordelt etter delkostnadsnøkkel for økonomisk sosialhjelp.

f) Helårseffekter innarbeidet i 2023:

1. Maksimalpris foreldrebetaling barnehage ble redusert til kroner 3 050 per måned fra 1. august 2022, og rammetilskuddet ble økt med 315 mill. kroner for å kompensere for inntektsbortfallet i 2022. Regjeringen foreslår at kommunene kompenseres med ytterligere 400,4 mill. kroner i 2023. Kompensasjonen er innarbeidet i rammetilskuddet etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Økonomiplan for 2023-2026

- 12 timers gratis SFO på første trinn ble innført høsten 2022. Tiltaket får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet er derfor økt med 795 mill. kroner i 2023 fordelt etter delkostnadsnøkkel for grunnskole.
- Lovfestet rett til barnekoordinator ble innført fra 1. august 2022, og kommunene ble i 2022 kompensert med 100 mill. kroner til innførings- og driftskostnader. Endringen får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet i 2023 er derfor økt med ytterligere 83 mill. kroner. Bevilgningen er fordelt etter delkostnadsnøkkel for kommunehelse.
- Felles dagsats for tiltakspenger ble innført 1. januar 2022, og det ble lagt til grunn at dette vil øke behovet for sosialhjelp. Felles dagsats gjaldt kun for nye mottakere av tiltakspenger, og får dermed først helårseffekt i 2023. For å ta høyde for helårseffekt er rammetilskuddet økt med 18 mill. kroner, fordelt etter delkostnadsnøkkel for sosial.
- Fra 1. september ble det lovfestet at kommunene ikke skal ta hensyn til barnetrygd ved vurdering av søknad om økonomisk sosialhjelp. Tiltaket får helårseffekt i 2023, og rammetilskuddet økes derfor med ytterligere 387 mill. kroner fordelt etter delkostnadsnøkkel for sosial.
- De statlige veiledende satsene for økonomisk sosialhjelp ble økt fra 1. juli 2022. Den oppjusterte satsen videreføres i 2023 som grunnlag før prisjustering, og for å kompensere kommunene for helårseffekten økes rammetilskuddet i 2023 med 69 mill. kroner fordelt etter delkostnadsnøkkel for sosialhjelp.

Oppgaveendringer - økonomiske konsekvenser for Nittedal kommune.

I vedtatt budsjett og økonomiplan har man lagt inn følgende korreksjoner/tiltak i sektorenes rammer basert på de endringer som er innarbeidet i statsbudsjettet knyttet til oppgaveendringer:

Innarbeidede endringer i sektorenes ramme som følge av oppgaveendringer foreslått/vedtatt av sentrale myndigheter (mill. kr.)	2023	2024	2025	2026
Redusert foreldrebetaling barnehage 2022 helårseffekt og ny red. i 2023	3,8	3,9	3,9	3,9
Gratis SFO 12 timer i første klasse fra 1.8.22 - helårseffekt i 2023	4,3	4,3	4,3	4,3
Barnevernsreformen - overføring oppgaver/finansieringsansvar ny lov - tildeling 2 (første i 2022)	2,2	2,2	2,2	2,2
Fastlegeordningen - styrking basistilskudd 1.5.23	2,1	3,1	3,1	3,1
Lovfestet rett til barnekoordinator - helårseffekt	0,4	0,4	0,4	0,4
Sosialhjelp - bortfall bruk barnetrygd i grunnlaget m.m.	1,4	1,4	1,4	1,4
Sum	14,0	15,2	15,2	15,2

Det vises til nærmere omtale i sektorkapitlene.

Andre viktige foreslåtte endringer

Innslagspunktet for statlig kompensasjon for ressurskrevende tjenester (til brukere 18-66 år) er foreslått økt med 56.000 utover prisjustering til 1,526 mill. kroner. I praksis innebærer det merkostnader for Nittedal kommune i størrelsesorden 1 mill. kroner uten at det er kompensert i kommunerammen. Kompensasjon er ikke innarbeidet i rammen for helse- velferd. Tiltaket har vært foreslått flere ganger. Dersom det blir vedtatt denne gangen innebærer det lavere inntekter og en reduksjon i midlene som er tilgjengelig i sektoren.

Nye investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem med heldøgnstjenester er satt til null i 2023. Det er ikke avklart hvilke ordninger som vil gjelde fra 2024 og utover. Tilskudd til utleieboliger er foreslått avvirket.

Vedtatt budsjett og økonomiplan 2022-2025

Oppfølging av budsjettvedtaket har fokus gjennom året og ble rapportert i sak 76/22 om [budsjetttrammer 2023-2026](#). Status for oppfølging er gitt i vedlegg i budsjettdokumentet. Vedtakene er fulgt opp i 2022 som en vil se av oversikten. Noen punkter vil man måtte arbeide videre med.

I sak om budsjetttrammer er det redegjort for nye behov og økte kostnader. Vedtatt økonomiplans krav om å arbeide med ytterligere innsparingstiltak er krevende. Det vises også til kommunestyresak 97/22 [rapportering per august 2022](#) som viser et betydelig merforbruk i sektorene helse og velferd og oppvekst og utdanning i 2022. Selv om det tas aktive grep i økonomistyringen i sektorene går man inn i 2023 med et betydelig høyere aktivitetsnivå enn det kommunestyret har lagt til grunn i økonomiplanen for 2022-2025. I 2022 dekkes merkostnadene utover budsjett av ekstra skatteinntekter. Merskatteinntektene er inntekter som i all hovedsak ikke videreføres i 2023.

Øvrige politiske vedtak med økonomisk effekt i perioden 2023-2026

Kommunestyret vedtok ved behandling av [sak 66/22 Budsjetttrammer 2023-2026](#), flere vedtak med føringer til budsjettprosessen. Kommunestyret gjorde i sak [97/22 Økonomisk rapportering per august 2022](#) også vedtak som oppfattes også var rettet inn mot budsjettprosessen. Rådmannen har så langt økonomisk mulig forsøkt å følge opp vedtakene. På noen områder er det behov for avklaringer med politisk nivå i forhold til hvordan man skal forstå vedtakene og i hvilken grad man skal omprioritere mellom tiltak som er innarbeidet. Det er også behov for videre avklaringer av tjenestenivå sett i forhold til kravet om å holde budsjettet. Tabellen i kapitlet hovedtrekkene i budsjett og økonomiplan, viser hvilke tiltak som er innarbeidet. I tabellen har en angitt områdene med ekstra stor risiko. Dette er også utdypet i sektorkapitlene.

Arbeidet med oppfølging av vedtak knyttet til helsehus og heldøgns plasser pågår, men det er ikke funnet rom for investeringer til formålet i økonomiplanforslaget. Dette viser også behov for en større omstillingsprosess og en langsiktig vurdering og prioritering av nye investeringer.

Det pågår et mulighetsstudie som skal vurdere løsninger for utbygging av Rotnes skole basert på:

- rehabilitering og utvidelse av eksisterende skole
- trinnvis utbygging av ny skole
- bygging av ny skole

Resultat fra studiet vil bli lagt fram for kommunestyret i 2023. Det er ikke innarbeidet investeringsmidler til prosjektet i økonomiplanen og en gjennomføring vil legge ytterligere press på økonomien.

Til orientering vil 100 mill. kroner i økte lån representere årlige utgifter til renter og avdrag på 7,5 mill. kroner årlig gitt et rentenivå på ca. 4,5 %. 500 mill. kroner i økte låneopptak utgjør 38 mill. kroner årlig. I tillegg kommer det driftskostnader til bygget på i størrelseorden 700 -1 400 kroner per kvadratmeter avhengig av hvilke type bygg det er. Dersom nye bygg også representerer ny aktivitet vil det naturligvis også medføre ytterligere økte kostnader.

Nittedal Eiendom KF

Nittedal-eiendom KF ble opprettet 01.01.2010. Foretaket er direkte underlagt kommunestyret og ivaretar kommunens eiendomsmasse på 132 000 m² og har ansvar for utbygging av nye byggeprosjekter samt forvaltning og drift av kommunens eiendomsportefølje. Foretaket utøver også kommunens grunneierinteresser.

Foretakets vedtatte hovedmål

Ved opprettelsen av foretaket ble følgende 3 hovedmålsettinger vedtatt av Kommunestyret:

1. Profesjonell og strategisk eier av bygningsmassen
2. Effektiv arealutnyttelse
3. Profesjonell eiendomsforvaltning

Fra 2022 har foretaket ivare tatt ansvar for lekeplassutstyr uten at budsjettet er styrket.

Ettersom det nå er over 10 år siden foretaket ble opprettet ble det i budsjettet for 2021 foreslått at man gjør en gjennomgang av forholdet mellom foretaket og kommunen når det gjelder internlån og internrenter, husleiemodell og utbytte. Dagens modell er sett fra kommunens side komplisert å ha oversikt over og vanskelig gjør god økonomisk planlegging. Foretaket er sentralt i oppfølging av flere av kommunestyrets vedtak både når det gjelder god arealforvaltning og prosjektering og utredning av utbyggingsprosjekter. Det er derfor viktig med gode og avklarte relasjoner mellom kommunens ansatte og foretaket. Forslaget om gjennomgang ble støttet av foretakets styre. Foretakets styre peker på at foretaket har blitt evaluert tidligere, og konklusjonen har vært at foretaksmodellen anvendt i Nittedal kommune har vært et effektivt virkemiddel for å oppnå hovedmålsettingene. Styret mener det likevel er hensiktsmessig å se nærmere på mulige forenklinger, forbedringer og samspillet med kommunen og mener at dette kan gjøres uten å vurdere organisasjonsmodellen.

Det har vært gjennomført en gjennomgang av prinsippene for husleiefastsetting og betalingsstrømmer mellom kommune og foretak høsten 2022.

Prinsippene for fastlegging av husleie fra kommunen til foretaket og kommunens betalinger til kommunen har vært:

Husleien kommunen betaler til foretaket består av:

1. Kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold inklusive renhold og energikostnader (FDV).
2. Kapitalkostnader som i 2023 utgjør 54 % av samlet husleie i 2023. Kapitalkostnadene beregnes utfra brutto investeringskostnad dvs både det som finansieres av lån og det som finansieres av refusjon for merverdiavgift. Kapitalkostnaden beregnes som en årlig annuitet der investeringenes avskrivningstid i henhold til forskrift og internrente påplussset 1 % utover det foretaket betaler til kommunen for lån på samme investeringsobjekt. Kapitalkostnaden inngår i husleiegrunnlaget fra det tidspunkt investeringen aktiveres og avskrives.
3. Både kapitalkostnader og FDV prisjusteres årlig med konsumprisindeksen.

Foretakets betalinger til kommunen består av:

1. Renter og avdrag på internlån fra kommunen til foretaket. Nedbetaling skjer etter serielånprinsippet. Det vil si at det er et fast avdragsbeløp basert på den enkelte investerings levetid/avskrivningstid og en internrente som beregnes på gjenstående lånesaldo. Betaling for lån

Økonomiplan for 2023-2026

til kommunen har dermed en annen betalingsprofil enn kapitaldelen i husleien. I motsetning til ved beregning av kapitaldel i husleie der man også har med den delen av kostnaden som er finansiert ved refusjon for merverdiavgift betaler foretaket kun for den del av investeringen som er finansiert ved lån. Foretaket betaler også 1 % lavere rente til kommunen enn det som har inngått kapitaldelen i husleiegrunnlaget frem til nå. Foretaket betaler en fast rente fastsatt det år den enkelte investering ble tatt med i beregningsgrunnlaget for husleie. Foretaket har således ingen renterisiko. Låneforvaltning er det kommunen som står for, herunder renterisiko.

2. Utbytte. Kommunens uttak av utbytte har vært fastsatt i de årlige budsjetter.

De prinsippene som har vært benyttet til nå har bidratt til at foretaket har kunne øke vedlikeholdet på kommunale bygg som var noe av intensjonen. I tillegg har foretaket arbeidet med effektivisering av bl.a. renhold. Det har også gitt rom for utbytteuttak fra foretaket til kommunen.

Ved årets budsjettering kommer store deler av Elvetangen-anlegget inn i beregningsgrunnlaget for kapitaldelen av husleien. En prosent påslag på renten utover det kommunen får i rentebetaling fra foretaket ville utgjort om lag 7 mill. kroner årlig på de nye investeringene som kommer inn i husleiegrunnlaget fra 2023. Dette har det ikke vært tatt høyde for i tidligere budsjetter. I budsjettforslag har man derfor valgt å fravike tidligere prinsipper for husleiefastsetting på dette området og brukt samme internrente ved husleieberegning som ved fastsetting av renter på lån til foretaket. Dette gjelder kun de nye investeringene som kommer inn i kapitaldelen fra 2023 og ikke tidligere prosjekt/bygg.

KPI fra mai 2021 til mai 2022 er på 5,7%. samlet husleie FDV og kapitaldel er justert for KPI slik man har praktisert frem til nå. Prisveksten er betydelig høyere enn det som kommunen har fått kompensert gjennom statsbudsjettet. Prisveksten er beregnet til 11,3 mill. kroner.

Utbytte foreslås opprettholdt på samme nivå som i 2022, dvs. 28,8 mill. kroner.

Det foreslås at foretaket får en engangsbevilgning til finansiering av ladepunkter for biler i hjemmetjenesten og at dette dekket av restfond satt av til formålet.

Gjennomgang av betalingstrømmer og vurdering av budsjett er gjort sammen med leder i foretaket. Det som er den store bekymringen i forhold til økonomi er utvikling i energikostnadene. Til tross for en høy KPI justering av husleien er det behov for en avsetning som kan benyttes til strømkostnader ved behov. I samråd med leder i foretaket, foreslås derfor at det settes av 15 mill. kroner i kommunens budsjett og som helt eller delvis overføres til foretaket i løpet av 2023, dersom det blir behov. En slik avsetning vil gjøre det mer forutsigbart å drifte foretaket i balanse. Man vil uansett gjøre tiltak for å holde energikostnadene nede.

Forslaget til budsjett og økonomiplan for foretaket blir lagt frem for styret og vedtas av kommunestyret i desember. Foretakets rammer fastlegges i kommunens budsjett hva gjelder krav til utbytte, husleie og investeringsplan med finansiering. Det er behov for å videreføre arbeidet med gjennomgang av betalingstrømmene mellom foretak og kommune der en ser på årene fremover og hvordan dette slår ut samlet sett økonomisk. Det er også behov for å se videre på hvilke prinsipper som skal gjelde fremover og om det er å gjøre endringer med sikte på bedre oversikt rent budsjett- og regnskapsteknisk.

Økonomiplan for 2023-2026

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 følgende endringer i investeringsbudsjettet:

Investeringsbudsjett	Utgifter/reduerte inntekter:	Inntekter/reduerte utgifter:
Støyskjermingstiltak Li		800 000
Oppgradering av utearealer - Ulverud skole. Et godt, trygt og inkluderende læringsmiljø handler også om gode utearealer for lek og sosiale aktiviteter. I 2020 fikk Rotnes skole ekstra bevilginger (1 mill.) til å oppgradere sine utearealer. Elevrådet skal medvirke i planleggingen for å skape gode leke-, aktivitet- og oppholdsarealer ute. Skal være utført innen skolestart høsten 2023.	800 000	
SUM/TOTALT	800 000	800 000

Tiltakene er innarbeidet i investeringstabellen under.

Investeringsplanen er som følger (tall i tusen):

Investeringsplan Nittedal-eiendom KF	2023	2024	2025	2026	Sum 2023-26
Oppvekst og utdanning					
Rotnes skole, arealutvidelse	9 600				9 600
Støytiltak, Sørli og Li	1 200				1 200
Oppgradering utearealer – Ulverud skole	800				800
Kjøp av moduler til Bjertnes barnehage				8 000	8 000
Helse og velferd					
Boligtypeprogram - tilpassede utleieleiligheter i Svartkruttvn		10 000	45 000	15 000	70 000
Boligtypeprogram - ombygging Ulvefaret	2 000	11 000			13 000
Boligtypeprogram - personalbase Sentrum				0	0
Boligtypeprogram - Myrveien, 7 leiligheter		7 000	23 000	30 000	60 000
Nittedal eiendom KF					
Bygningsmessige tilpasninger	1 000				1 000
Investeringer Nittedal-eiendom KF	14 600	28 000	68 000	53 000	163 600

Foretakets forslag til budsjett og økonomiplan vil komme opp til behandling i kommunestyret parallelt med kommunens eget budsjett. Foretaket har spilt inn behov for investeringsmidler til ENØK tiltak. Dette er ikke innarbeidet men problemstillingen vil bli tatt med når kommunestyret behandler sak om rebudsjetteringer av investeringer i desember 2022.

Handlingsregler med prognose 2023-2026

Nittedal kommune har følgende økonomiske handlingsregler.

1. **Netto driftsresultat på 2,5% for å bidra til egenkapital til investeringer**
2. **Egenkapital for investeringer på 25%**
3. **Frie midler på disposisjonsfond tilsvarende 5% av driftsinntekter**

Kommunestyret vedtok følgende i budsjettmøte sak 119/21:

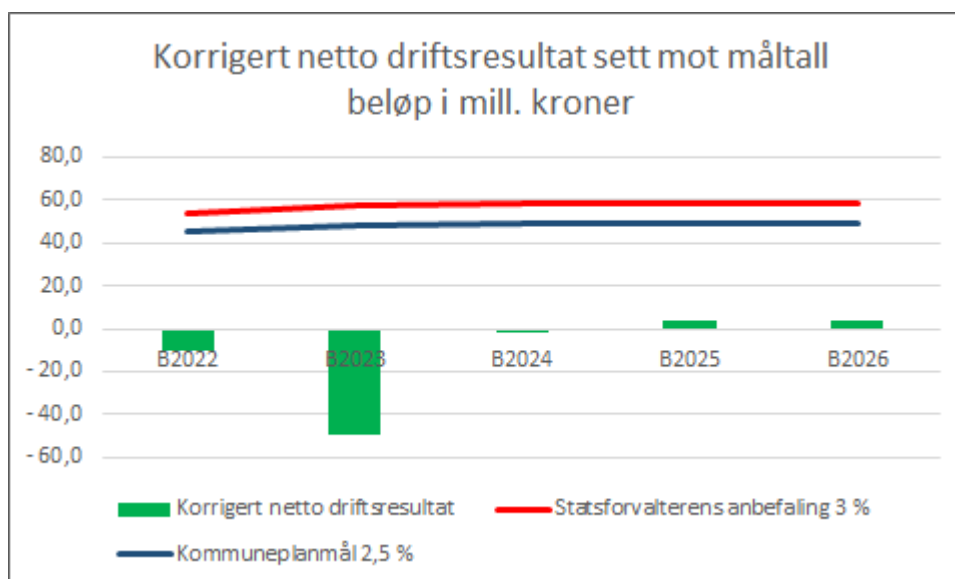
13. Avsetning til disposisjonsfond

Disposisjonsfondet må bygges opp. Alle frie ekstrabevilginger som kommer fra stortinget etter nyttår, samt det som måtte komme av økte skatteinntekter, utover det som er forhåndsbudsjettet her, settes på disposisjonsfondet.

Ved behandling har sak om budsjetttrammer 2023 - 2026, vedtok kommunestyret sak 66/22 bl.a. følgende:

"3. De økonomiske handlingsreglene må på kort sikt avveies mot press på tjenestene, og det må iverksettes arbeid for å kunne ivareta nye behov innenfor gitt inntektsrammer."

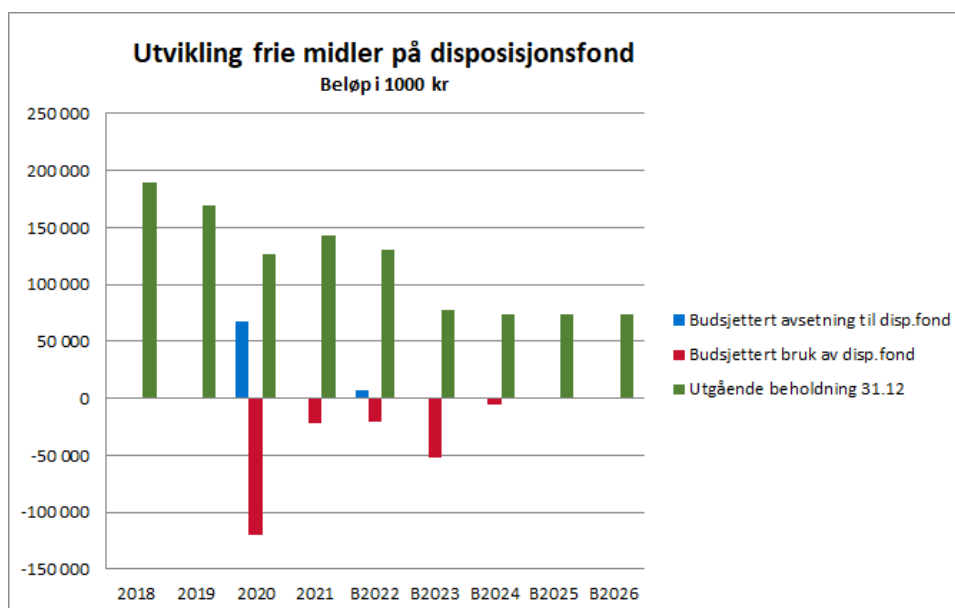
Figuren nedenfor viser utvikling i netto driftsresultat sett i forhold til måltallet/handlingsregelen. Som figuren viser er netto driftsresultat korrigert for nettoavsetninger til bundne fond i 2023 på minus 49,5 mill. kroner og tilnærmet null de øvrige årene i økonomiplanperioden. Avviket mellom måltall og budsjett er på 97,5 mill. kroner i 2023 og 50 mill. kroner i 2024. Bak tallene for 2024 er det som redegjort for tidligere lagt til grunn gjennomføring av 26,5 mill. kroner i innsparinger og det er ikke satt av midler til investeringer i helsehus/heldøgns plasser eller skolebygg. Dette illustrer hvor krevende det økonomiske bildet er. Dersom man skal få et handlingsrom er det stort behov for omstilling og arbeid med å holde igjen kostnadsveksten.

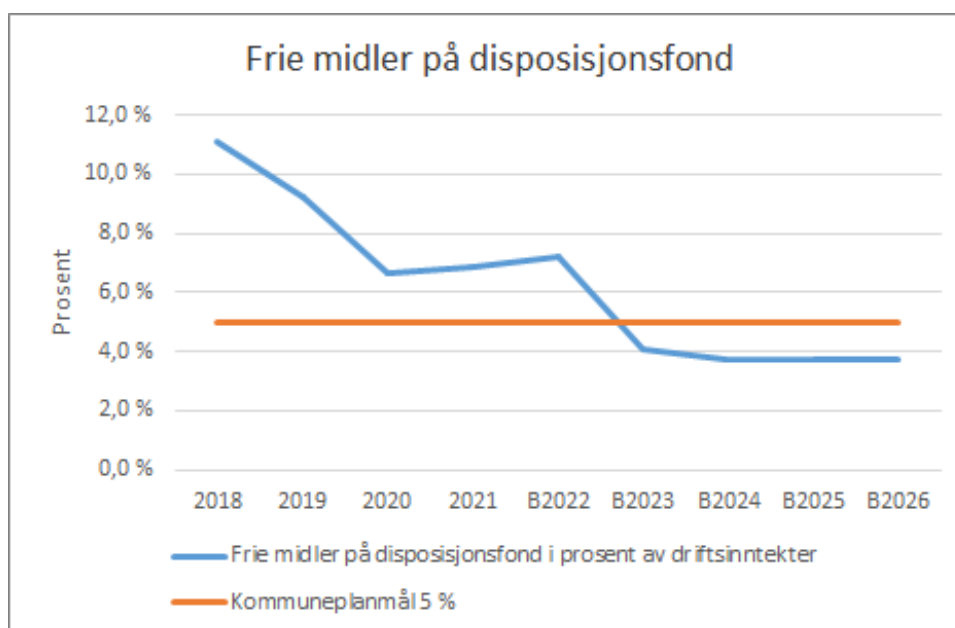

Egenkapitalandel investeringer er vist i figuren nedenfor. Ved beregning av måltallet holdes investeringer til selvkostprosjekter utenfor, da disse skal være selvfinansierende. Egenkapitalandel investeringer er på null i hele økonomiplanperioden. Dette gir økte lån og dermed økt rente og avdragsbelastning over tid. Alle tilgjengelige midler er benyttet til drift. Dersom man ser på utvikling i netto driftsresultat er det ikke rom for egenfinansiering av investeringer. Dersom man skal øke netto driftsresultat vil det kreve ytterligere innsparingstiltak. Over tid må det skapes rom for egenkapitalandel til investeringer dersom man skal ha en sunn kommuneøkonomi med mulighet for investeringer.

Utvikling i frie midler på disposisjonsfond er vist i de to neste figurene. Figurene viser at man ligger under måltallet i hele økonomiplanperioden. Utviklingen forutsetter at man ikke bruker av disposisjonsfondet til drift eller investering i perioden utover det som er foreslått for 2023 og 2024. Disposisjonsfondet har hatt en mer positiv utvikling enn det som ble lagt til grunn i økonomiplanen for 2022 til 2025. Årsaken er at regnskapsresultat for 2021 ble 56 mill. kroner bedre enn forutsatt på grunn av en ekstraordinær skatteinngang i kommunene.

Det økonomiske handlingsrommet

Det økonomiske handlingsrommet i budsjett og økonomiplan for 2023 -2026 er disponert i sin helhet i første rekke til drift av tjenestene, men også til økte renter og avdrag og prisvekst utover det som er kompensert gjennom prisjustering av de frie inntektene. Budsjettene er saldert med fond de to første årene og det er ikke avsatt nye midler til fond eller egenfinansiering av investeringer. Netto driftsresultat er negativt i 2023 og 90-100 mill. kroner fra måltallet. I kapitlet hovedtrekk i budsjett og økonomiplan er det vist følgende oversikt over vedtatte økte kostnader i sektorene og finansieringen, som også gir negativt netto driftsresultat.

Tiltak og hvordan inndekning er innarbeidet - endringer fra forrige økonomiplan 2022-25	2023	2024	2025	2026
Økte kostnader				
Sum tiltak i sektorene, jfr egen oversiktstabell	87,4	72,2	75,1	74,8
Inndekning				
Frie inntekter og fond				
Ikke avsetning til disposisjonsfond som vedtatt i økonomiplan 2022-25	-7,2	-7,2	-7,2	-7,2
Bruk fond	-52,0	-5,0	0,0	0,0
Vekst i de frie inntektene utover det som disponeres til lønns og prisvekst, endring i kapitalkostnader o.l. inkl. økt skatteanslag vedtatt av kommunestyret	-28,2	-33,5	-37,6	-32,6
Delsum inndekning reelvekst frie inntekter og fond	-87,4	-45,7	-44,8	-39,8
Innsparingkrav i sektorene fra 2024		-26,5	-30,3	-35,0
Sum inndekning	-87,4	-72,2	-75,1	-74,8

I innledningskapitlet er det gitt en oversikt over hvilke økninger som er innarbeidet. Det selvsagt mulig å gjøre andre prioriteringer, men de økte utgiftene er i all hovedsak rettet inn mot å møte økte behov innenfor de store sektorene.

Et mulig kostnadsreduserende tiltak administrasjonen har sett på er å utsette etablering av nye brakker på Rotnes skole og heller fortsette å leie dagens brakke og la noen av de eldste elevene gå på

Økonomiplan for 2023-2026

Elvetangen skole. Det vi gi reduserte investeringskostnader på 14,1 mill. kroner til etableringen. Fjerning av dagens brakke og etablering av to nye brakker, vil gi en driftskostnad inkl. renter og avdrag på 4,9 mill. kroner i 2023 og 7 mill. kroner i 2024. Kostnadene blir så høye fordi investeringen må avskrives på kort tid. Dagens leiekostnad inkl. leie av brakker og FDV er på 1,2 mill. kroner. Tiltaket vil således når man justerer for skysskostnader, innebære at man sparer 3,2 mill. kroner i 2023 og 5,3 mill. kroner i 2024. På inntektssiden kan man vurdere økt eiendomsskatt. I rådmannens forslag har man videreført skattesatsene og kun lagt inn økt inntekt knyttet til prisvekst og nye boliger.

For å få saldert økonomiplanen er nødvendig å legge inn nye reduksjonstiltak fra 2024 til 2026 på 27-35 mill. kroner. Dette er en del av den omstilling som må igangsettes. Basert på demografisk utvikling er det gode grunner for å mene at utgiftene vil øke betydelig mer enn det som er innarbeidet av kostnadsvekst. Dersom kommunen skulle få økte inntekter utover det som er innarbeidet i budsjett og økonomiplan, blir det særs viktig at midlene ikke bindes opp i nye tiltak som gir ytterligere press på økonomien i årene fremover, men prioriteres til økte behov.

Kommunestyret vedtok ved behandling av sak om rammer for 2023-2026 bl.a. følgende:

"4. For sikre en bærekraftig og sunn kommuneøkonomi skal det utarbeides en langsiktig investeringsstrategi som avklarer ambisjonsnivået og rekkefølge for investeringer, og konsekvenser for drift. Rådmannen legger fram en sak for kommunestyret i forkant av behandling av budsjett og økonomiplan i desember, om hvordan dette arbeidet skal organiseres og innrettes, herunder politisk involvering og deltakelse."

I arbeidet med å utarbeide en langsiktig investeringsstrategi blir man nødt til å se på utvikling i øvrige driftskostnader med den økonomiske situasjon man er i der alle midler brukes til drift av tjenestene eller renter og avdrag.

Kommunen har investert betydelig i nye skolebygg og idrettshaller de siste årene. Samtidig har man ikke solgt bygg som ikke lengre er i bruk til formålet. Det medfører høye driftskostnader til bygg som ikke lengre er i bruk. Som en del av arbeidet med å øke handlingsrommet bør dette vurderes på nytt.

Gjennom 2022 og 2023 er sektorene rammer styrket mer enn inntektsveksten tillater. De meste av budsjettene brukes på de store sektorene og det er nødvendig å se på struktur i tjenestene, i tillegg til effektivitets og produktivitetstiltak. I den sammenheng kan det være fornuftig å utarbeide en helhetlig plan for behovene i alle aldersgrupper og hvordan disse vil endre seg blant annet som følge av endring i befolkning fremover.

I arbeidet kan man også få ideer fra kommuner som drifter tjenesteområder enda mer effektivt enn Nittedal.

Hovedtallene i budsjettforslaget

Drifts- og investeringsbudsjett

Økonomisk bærekraft og sunn kommuneøkonomi er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. Kommunestyret har tidligere vedtatt økonomiske handlingsregler/måltall. I forslag til budsjett og økonomiplan for 2023 til 2026 er handlingsreglene ikke oppfylt. Dersom man skal legge handlingsreglene til grunn er det behov for store reduksjoner i driften utover det som er foreslått.

På ordinær måte er det avsatt midler til lønnsoppgjør i 2022 og 2023 på felles post som vil bli fordelt til de enkelte virksomheter når lønnsoppgjørene er avklart. Avsetningene er beregnet med utgangspunkt i regjeringens anslag på lønns- og prisvekst. Det understrekes at det er usikkerhet knyttet til beregnet lønnsavsetning fordi tall for læreroppgjøret 2022 enda ikke foreligger. Det er også usikkerhet knyttet til endelig beregnede pensjonskostnader både for 2022 og 2023. For å unngå skjulte kutt i rammene er beregnet prisvekst på andre poster enn lønn, lagt inn i rammene til sektorene. Det forutsettes at inntektene i sektorene også øker med deflator slik at priskompensasjonen tilføres rammen basert på nettoprinsippet (prisvekst utgift fratrukket prisvekst inntekt). Dette samsvarer med statens beregningsmåte for justering av lønns og prisvekst i kommunesektoren.

Følgende forutsetninger er lagt til grunn:

- Deflator 3,7% fra 2022 til 2023, faste priser i resten av perioden.
- Lånerente flytende lån 4,5% i hele økonomiplanperioden.
- Regjeringens forutsetninger for utvikling i skatt og rammetilskudd 2023 som inkluderer befolkningsvekst på ca 300 fra 2022 til 2023. For resten av økonomiplanperioden er det lagt til grunn befolkningsvekst i tråd med middel alternativet (MMMM).

Det er betydelig usikkerhet knyttet til pris- og lønnsutviklingen, renteutviklingen og befolknings- og sysselsettingsutviklingen/inntektsutviklingen i økonomiplanperioden som følge av situasjonen i Europa og verden.

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. i fjor 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Innteks- og formuesskatt	-946 496	-908 160	-982 829	-981 865	-986 686	-990 970
Rammetilskudd	-594 196	-597 471	-654 457	-676 066	-682 339	-678 584
Eiendomsskatt	-52 727	-53 300	-57 500	-57 000	-56 500	-56 500
Andre generelle driftsinntekter	-2 976	-3 921	-4 208	-4 900	-4 600	-4 300
Sum sentrale inntekter	-1 596 396	-1 562 852	-1 698 994	-1 719 831	-1 730 125	-1 730 354

Beregning av skatt og rammetilskudd for 2023 er basert på statsbudsjettets forutsetninger herunder befolkningsvekst. I tillegg er skatteanslaget økt med 2,5 mill. kroner. Årene 2024-2026 bygger på forutsetningene i 2023 og prognosemodellen til KS som har med de momenter som er kjent/signalisert fra staten. *Kommunestyret vedtok ved budsjettbehandlingen å øke skatteanslaget med ytterligere 5,1 mill. kroner i 2023 og 1,8 mill. kroner i resten av perioden.* Når det gjelder befolkningsutvikling er det lagt til grunn en vekst i tråd med middel-alternativet i Statistisk Sentralbyrås befolkningsprognoser. Skatt og rammetilskudd øker med om lag 36 mill. kroner fra 2023 til 2023. Eiendomsskatten er justert for anslått prisjustering på boliger og nye boliger. Andre generelle driftsinntekter er rentekompensasjon fra staten knyttet til omsorgs- og skolebygg.

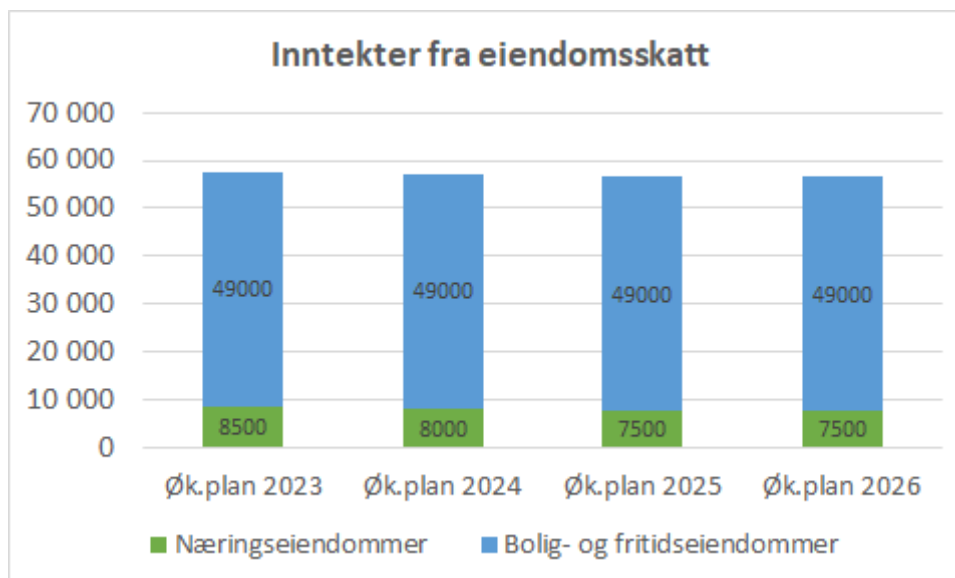
Budsjett og økonomiplan for 2023 til 2026 er i faste 2023 priser. Dersom man skal sammenlikne realendring fra 2022 til 2023 må man justere for prisvekst, oppgaveendringer med videre. Dette er komplisert ettersom forventet lønns- og prisvekst i 2022 er justert opp sammenliknet med det som lå til grunn da budsjettet ble vedtatt i fjor. Nivået på skatteinngangen i 2022 er også justert opp. I tillegg må 2022 tallene justeres med deflatoren (gjennomsnittlig lønns og prisvekst) fra 2022 til 2023 for å kunne sammenlikne i 2023 priser. Dersom man korrigerer for prisvekst og oppgaveendringer, er det en vekst i inntektene som først gang ble redegjort for i rammesaken behandlet i kommunestyret i juni. Sammenliknet med det nivået som ble lagt til grunn da, er inntektsveksten høyere fordi man forventer høyere befolkningsvekst.

Eiendomsskatt

I rådmannens budsjettforslag er det foreslått å holde promillesatsene og bunnfradraget uendret. Satsene er på henholdsvis 2,4 promille for bolig- og fritidseiendommer, 2,5 promille for næringsseiendommer og bunnfradrag per boenhet er på 1,2 mill. kroner. Det er beregnet at inntektene for eiendomsskatt i 2023 vil bli på 57,5 mill. kroner, dette er en økning fra 2022 på 4,2 mill. kroner. Den beregnede økningen i samlet inntekt fra eiendomsskatt skyldes nye objekter og prisøkning på boliger.

I forbindelse med lovendring som unntar driftsmidler fra eiendomsskatt, har det vært utfasing av maskintakster som vil gjelde i 4 år fremover. Utfasingens siste år vil være skatteåret 2025. Dette har medført reduksjon i eiendomsskatteinntektene med om lag 0,5 mill. kroner årlig i utfasingsperioden.

Samlet gir dette følgende forventede eiendomsskatteinntekter årlig i perioden:

Eiendomsskatt fra boligeiendommer baserer seg i hovedsak på formuesgrunnlag fra Skatteetaten. Disse formuesgrunnlagene oppdateres årlig med faktisk prisvekst for den aktuelle boligtype og beliggenhet. Basert på Statistisk Sentralbyrås boligverdimodell anslås følgende boligprisvekst for de forskjellige boligtypene og beliggenhetene som benyttes av skatteetaten i verdsettingen av boligene:

Beregnet prisvekst i Nittedal Kommune (tall fra SSB)		
	Sone tettsted	Sone spredt
Enebolig:	13,4 %	13,5 %
Leilighet:	9,3 %	ikke aktuelt
Småhus:	9,9 %	ikke aktuelt
NK Totalt:	11,5 %	13,5 %

Kommunestyret vedtok ved behandling av budsjett for 2022 sak 119/21 når det gjelder eiendomsskatt:

"Mot neste budsjett skal det ses på løsninger som fordeler eiendomsskatten mer sosialt."

Det henvises til eget notat om hvilke virkemidler kommunen har for å kunne fordele eiendomsskatten mer sosialt.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. i fjor 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Renteinntekter	-5 214	-35 568	-53 186	-54 442	-52 494	-50 169
Renteutgifter	29 510	42 112	70 435	72 974	75 514	74 676
Avdrag på lån	31 868	29 767	19 200	20 391	27 491	29 791
Netto finansinntekter/finansutgifter	56 164	36 311	36 449	38 923	50 511	54 298
Finansutgifter i tjenesteområdene	5 920	6 668	15 865	22 866	29 005	29 392
Totale finansutgifter	62 085	42 979	52 314	61 789	79 516	83 691
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0

Det er lagt til grunn 4,5 % rente på flytende lån i hele økonomiplanperioden. Lån med fastrente er budsjettet i tråd med de inngåtte fastrenteavtalene. Det er usikkerhet knyttet til renteutviklingen og det uavklart om renten går opp eller ned. Deler av lånene er knyttet til selvkostinvesteringer og med flytende rente på disse lånene reduseres renterisikoen. Med dagens låneportefølje og forutsatt nye låneopptak i budsjettet, vil en fremtidig renteøkning på 1 % utover budsjettpremisse, gi merkostnader på om lag 10 mill. kroner årlig når en kun ser på lån utenom selvkostinvesteringer.

Budsjetterte avdrag er lagt inn med tilnærmet maksimal avdragstid. En langsiktig strategi som kan vurderes, er om man skal redusere avdragstiden på nye investeringer. Over tid gir dette lavere rentekostnader for kommunen ettersom lånene blir raskere tilbakebetalt.

Renteinntekter er renter på likviditet og det er budsjettet med en rente på 3,5 %. Når det gjelder interne renter fra Nittedal eiendom knyttet til utlån til foretaket for å finansiere investeringer inngår de i inntektene, men uten renterisiko, jfr. omtale under eiendomsforetaket. Kommunen tar opp lånene og låner ut til foretaket. Dette påvirker også avdragsbeløpene som fremkommer i tabellen. Tallene fremstår også her som nettotall etter avdragsbetaling fra foretaket. Brutto er avgiftsbelastningen i 2023 på 85 mill. kroner og stigende til 101 mill. kroner i 2026. Budsjettet renteinntekter på kommunens innskudd/likviditet er på 13,4 mill. kroner.

Finansutgifter tjenesteområdene gjelder selvkostområdene 2023-2026.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. bud. i fjor 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Til ubundne avsetninger	33 375	7 200	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	238	-20 500	-53 000	-5 000	0	0
Overføring til investering	62 136	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Netto avsetninger	95 748	-9 800	-49 500	-1 500	3 500	3 500
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-982	2 523	-6 259	-18 088	-17 998	-1 468
Totale avsetninger	91 518	-7 277	-55 759	-19 588	-14 498	2 032

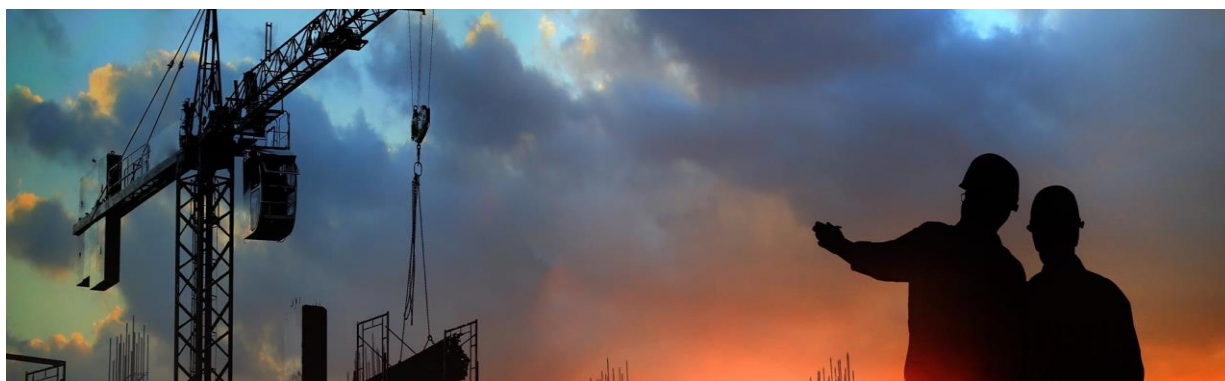
I 2023 er det budsjettet med bruk av disposisjonsfond på 52 mill. kroner for å balansere budsjettet. I tillegg foreslås å bruke 1 mill. kroner av restfond til ladestasjoner. Bruk av disposisjonsfond må ses i sammenheng med at regnskapsresultatet for 2021 ble bedre enn forutsatt og at disposisjonsfondet er høyere enn man antok på samme tid i fjor. Det er likevel bekymringsfullt at man bruker så mye av fond. Det gir behov for reduksjonstiltak i årene fremover og gir ikke handlingsrom for større investeringer. Det er ikke budsjettet med avsetninger til disposisjonsfond noen av årene 2024 til 2026.

Økonomiplan for 2023-2026

Da må en i så fall redusere innarbeide påplussingstiltak eller øke innsparingskravene. Dette er en vurdering som må tas før neste økonomiplan vedtas.

"Nettoavsetninger tjenesteområdene" er nettoavsetninger på selvkostområdene og sektorene og gjelder bruk/avsetning til bundne fond.

Investeringer i økonomiplanen

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Investeringer i varige driftsmidler	116 250	359 438	51 000	38 125
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 500	3 500	3 500	3 500
Utlån av egne midler	11 680	22 400	54 400	42 400
Sum finansieringsbehov	131 430	385 338	108 900	84 025
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 600	-13 213	-2 675	-2 375
Tilskudd fra andre	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0
Bruk av lån	-115 630	-360 472	-102 725	-78 150
Videreutlån	20 000	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	-20 000	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	7 800	9 500	9 500	9 500
Mottatte avdrag på videreutlån	-7 800	-9 500	-9 500	-9 500
Overføring fra drift	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-5 700	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	-8 153	0	0
Sum finansiering	-131 430	-385 338	-108 900	-84 025
Sum finansieringsbehov	131 430	385 338	108 900	84 025
Sum finansiering	-131 430	-385 338	-108 900	-84 025
Udekket finansiering	0	0	0	0

I 2023 er det foreslått investeringer i varige driftsmidler på til sammen 116,25 mill. kroner. Dette er kommunens egne investeringer og er nærmere beskrevet i kapittelet kommunens tjenestekområde. Den største andelen av nye investeringer er knyttet til vann- og avløpsprosjekter og skal være selvfinansiert gjennom vann- og avløpsgebyrene. Utlån av egne midler er knyttet til investeringene til Nittedal eiendom KF. Totalt er det budsjettert med låneopptak på 115,63 mill. kroner som skal dekke kommunens og eiendomsforetakets nye investeringer i 2023.

Planarbeid i perioden

Kommunestyret vedtok i september 2020 [sak 93/20](#) kommunal planstrategi for perioden. Tabellen nedenfor viser planarbeid som skal prioriteres i perioden. O betyr antatt oppstart og F antatt ferdig vedtak. Grønn farge viser at planarbeidet er i rute mens gul farge viser forsinkelse.

Plan	Sektor	2020	2021	2022	2023	Status pr. okt. 2022	Beskrivelse / kommentar
Kommuneplan							
Kommuneplanens samfunnsdel	SMS	O		F			Legges frem for vedtak høst 22
Kommuneplanens arealdel	SMS	O		F			Legges frem for vedtak vår 23 iht. vedtatt framdrift.
Temaplaner - sektorplaner. Nye planer.							
Plan for arbeid med flyktninger 2020-2023	H&V	F					
Strategiplan helse, velferd og mestring	H&V	F					
Boligtypeprogram 2020-2023	H&V	F					
Plan for Eierstyring av interkommunale selskap	Rådmann		O	F			Eiermelding legges frem høsten 2022.
Felles strategiplan for kvalitet i barnehager og skoler	O&U			O	F		plan for kvalitetsutvikling i barnehage og skole skal utgjøre et felles dokument.
Temaplaner som skal revideres							
Kommunal beredskapsplan	SMS		F				HROS tatt i 2022, ferdigstilles ila 2023.
Strategiplan for kompetanse, rekruttering, arbeidsgiverpolitikk	Rådmann	O	F				Vedtatt juni 2022.
Næringsplan	Rådmann	O	F				Legges frem ila 2023 - orientert om samkjøring med kommuneplan i HEN 14. oktober 2021.
Alkoholpolitisk handlingsplan	H&V	F					
Skolebehovsplan 2020-2030	O&U	F			F		Temaplan Strategiplan for kvalitet i nittedalskolen for perioden 2020-2023 foreligger. Planen vil koordineres med kvalitetsplan for barnehager og utgjøre et felles dokument i løpet av 2023.
Plan for behovsdekning for Nittedalsbarnehagene	O&U			O	F		tidligere utsatt - plan om ferdigstillelse vår 2023
Kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett	O&U		O	F			KST 20.12.2021 106/21: Rullering av kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett - prioritert handlingsprogram 2021 – 2024 vedtatt.
Kommunedelplan for klima og energi	SMS			O	F		
Kommunedelplan for landbruk	SMS			O	F		Kan bli forsinket varsker LBK
Kommunedelplan for kulturminner 2015-2019	O&U	O	F				KST vedtok fastsettelse av planprogram i mars 2021. Planen sendes på høring høsten 2022 og forventes vedtatt i 2023.
Strategi- og kvalitetsplan for nittedalskolen	O&U	F			F		Plan for kvalitetsutvikling i barnehage og skole skal utgjøre et felles dokument.
Hovedplan for vann og avløp	SMS		O	F			Saksansvalig har jobbet med skred til nå. Arbeidet starter 4. kvartal 22 og ferdigstilles i 2023.
Trafikksikkerhetsplan 2020-2023	SMS	O	F				
Reguleringsplaner og andre planer							
Forprosjekt Natursti langs Nitelva	SMS	O		F			
Områdeplan Varingskollen	SMS	O			F		Planprogram sendes på høring høst 2022. Antatt vedtak 2024/25.
Områdeplan for Nittedal stasjonsområde/Rotnes	SMS		O		F		
Områdeplan for Tumyrhaugen	SMS				F		
Områdeplan for Skytta	SMS			O			Ikke igangsatt pga ressursituasjonen.
Områdeplan for nye Nittedal sentrum	SMS			O			I gang med analyser. Plandokumenter mm påbegynnes etter vedtak av KPL arealdel i 2023.
Områdeplan for Hagan/Li	SMS				O		Oppstartstidspunkt avhenger av ressursituasjonen.
Områdeplan for Li	SMS		F				
Plan for ny Rotnes skole	NK-KF	O		F			Eiendom KF jobber med mulighetsstudie, adm bistår.
Detaljregulering Rygga bru	SMS		O		F		Gjennomføres uten regulering, mindre omfattende enn først antatt.
Detaljregulering Skoleveien - Slattumhallen	SMS			O			Ikke igangsatt pga ressursituasjonen.
Detaljregulering gang/sykkelvei - rv.4 til Hakadal stasjon	SMS				F		I gang, dialog med Viken FK. Går sannsynlig over i 2024 før vedtak, avhengig av planprosessen.
Detaljregulering gang/sykkelvei - Fuglåsen	SMS		F				Dialog med Viken FK. Førstegangsbehandling ila 2023, vedtak i 2024.

Nedenfor følger en redegjørelse sektorvis for status for de ulike planene.

Rådmann/ stab og støtte

Eierskapsmelding vedtas i 2022 iht. vedtatt fremdrift.

Strategisk næringsplan vedtas i 2022. Det er avklart med hovedutvalg for eierstyring og næringsutvikling at denne bør følge fremdrift for kommuneplanen.

Strategiplan for kompetanse, rekruttering, arbeidsgiverpolitikk er vedtatt i juni 2022, dog med ny tittel: Organisasjonspolitik og kompetansestrategi.

Sektor for helse og velferd

Følgende planer ble vedtatt i 2020 iht. planstrategi:

- Plan for arbeid med flyktninger 2020-2023
- Strategiplan helse, velferd og mestring
- Boligtypeprogram 2020-2023
- Alkoholpolitisk handlingsplan

Sektor for oppvekst og utdanning

Skolebehovsplan, felles strategiplan for kvalitet i barnehager og skoler, og strategi- og kvalitetsplan for nittedalsskolen, vil fra 2023 utgjøre et felles dokument. Framdrift er iht. planstrategi.

Arbeidet med plan for behovsdekning for nittedalsbarnehagene er tidligere utsatt, planlegges ferdigstilt 1. halvår 2023.

Kommunedelplan for fysisk aktivitet, friluftsliv og idrett

Kommunestyret vedtok 20.12.21, i sak 106/21 et prioritert handlingsprogram for perioden 2021 – 2024.

Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer 2022-2034

Kommunestyret vedtok fastsettelse av planprogram i mars 2021. Planen sendes på høring høsten 2022 og forventes vedtatt i 2023.

Sektor for miljø og samfunnsutvikling

Det er nedenfor gjort en vurdering av hva som er realistisk planproduksjon for sektoren framover, med et strammere kommunebudsjett, og gitt dagens bemanning. Situasjonen innebærer at det er begrenset hvor mye midler som kan settes av til kjøp av fagutredninger fra konsulenter de kommende årene. I det følgende listes først opp planer i planstrategien som enten er ferdigstilt, eller hvor det tas sikte på å videreføre planarbeidet i 2023-2024:

Kommuneplanens arealdel og samfunnsdel

Arbeidet følger fremdrift som vedtatt i KST-sak 33/22. Samfunnsdelen legges frem til vedtak i 2022. Arealdelen legges ut på høring vinter 2022/23, og legges frem for vedtak våren 2023.

Kommunal beredskapsplan

Planen skulle vært ferdig i fjor, men kom seinere i gang på grunn av pandemien. Arbeidet er igangsatt i 2022, med gjennomføring av analyser for helhetlig ROS. Det er et mål at kommunal beredskapsplan er revidert i løpet av 2023.

Kommunedelplan for klima og energi

Planarbeidet skulle iht. planstrategien startes i 2022 og avsluttes i 2023. Arbeidet er i rute, og må sees i sammenheng med utarbeidelse av klimabudsjett og miljøfyrtårnsertifisering av kommunen. Det er igangsatt arbeid med klimabudsjett i tråd med vedtak av Handlingsplan 2022 – 2025, K-sak 119/21, punkt 7: Styrking av arbeid med klima og miljø. Det ble i samme punkt vedtatt at det skulle vurderes å opprette stilling som klimarådgiver. Dette forventes som følge av den økonomiske situasjonen, samt at kommunen har tilgang til klimarådgivning gjennom Klima Viken.

Kommunedelplan for landbruk

Landbrukskontoret har varslet det som følge av nedskjæringer kan bli utfordringer å holde framdrift iht. planstrategien, med oppstart i 2022 og vedtak i 2023.

Hovedplan for vann og avløp

Arbeidet skulle iht. planstrategien vært startet i 2021 og ferdigstilt i 2022. Arbeidet er forsinket som følge av reetablering av infrastruktur etter skredet på Li. Planarbeidet er igangsatt 4. kvartal 2022 med forventet vedtak i løpet av 2023.

Trafikksikkerhetsplan

Arbeidet er gjennomført iht. planstrategien med vedtak i 2020, og lett revisjon i 2022. Det er ved budsjettvedtak for 2021 14.12.20, KST-sak 153/20 pkt. 5.5. satt av 2 mill. kr. ekstra for å sikre gjennomføringsevne. Dette er også fulgt opp i tråd med vedtak i rammesak 14.06.21, vedtakspunkt g.): «Prioriterte tiltak skal gjennomføres».

Forprosjekt – Natursti langs Nitelva

Arbeidet er i rute. Rapport fra forprosjektet legges frem for politisk behandling innen utgangen av 2022.

Områdeplan for Varingskollen

Planarbeidet ble forsinket, da man ventet på departementets avgjørelse av område for utvidelse, iht. markaloven. Dette ble avklart i mars 2022. Planprosessen er i gang, og det er startet dialog om kartlegging av behov og framdrift for videre planprosess. Planen berører mange interesser og det blir viktig med en god prosess mot interessegrupper, naboer og grunneiere. Det er utarbeidet et planprogram, som definerer at arbeidet vil kreve en rekke planutredninger. Det er ikke forventet planvedtak før i 2024.

Områdeplaner på Rotnes

Dette gjelder områdeplan for både Nittedal stasjonsområde og Tumyrhaugen. Det er vedtatt midlertidig bygge- og deleforbud, og gjennomført fortettingsanalyse i begge planområder. Det skal gjennomføres kartlegging av flomsoner og overvann for planområdene, et igangsatt arbeid som fortsetter i 2023. Det

skal også utredes aktuelle trafiksikkerhets- og fremkommelighetstiltak i planområdene, som fortau og tilrettelegging i smett. Det jobbes for at begge planer skal ferdigstilles i løpet av 2023 i tråd med planstrategien.

Områdeplan for Nittedal sentrum

Planarbeidet skal iht. planstrategien starte i 2022. Første ledd er å få utarbeidet en handelsanalyse som grunnlag for planarbeidet. Selve produksjonen av plandokumentene igangsettes etter vedtak av kommuneplanens arealdel våren 2023.

Områdeplan for Li

Planen ble vedtatt i 2021 i samsvar med planstrategien.

Plan for ny Rotnes skole

Det er nedsatt en arbeidsgruppe som jobber med en mulighetsstudie. Dette er et samarbeid på tvers mellom eiendomsforetaket og rådmannens administrasjon. Det skal bl.a. vurderes om eksisterende tomt er stor nok for behovet i et 30-40 års perspektiv.

Detaljregulering Rygga bru

Planen skulle hatt oppstart i 2021 og bli ferdig i 2023. Grunnundersøkelser, kartlegging av biologisk mangfold og en visuell tilstandsvurdering er utført. Situasjonen var bedre enn fryktet, og det er konkludert at arbeidene med utskiftning av brua ikke vil bli så omfattende at reguleringsplan er påkrevet. Utskiftning av brua må likevel gjennomføres av hensyn til sikkerhet og fremkommelighet for tunge kjøretøy.

Detaljregulering gs-vei Rv4 – Hakadal stasjon

Oppstart av planarbeid er varslet. Planen skal iht. planstrategi ferdigstilles i 2023. Planen vil legges frem for førstegangsbehandling i 2023, og antas ferdig i 2024. Formålet med planen er å sikre trafiksikker gang- og sykkelforbindelse fra Elvetangen til Hakadalsfeltet. Arbeid som er gjennomført eller pågår er grunnundersøkelser, natur-mangfoldkartlegging, arkeologiske undersøkelser og prosjektering. Planarbeidet har blitt noe forsinket da forutsetningene ble endret som følge av at BaneNOR ombestemte seg mht. gjennomføring av oppgraderingen av Hakadal stasjon. Det medfører at gang-/sykkelveien ikke planlegges å møte en undergangskulvert som planlagt, men at fortauet må gå opp til stasjonsområdet. Kommunen har dialog med Viken Fylkeskommune om videre finansiering av både planlegging og gjennomføring av tiltaket.

Detaljregulering gs-vei Fuglåsén

Oppstart av planarbeid er varslet noen år tilbake. Planen skulle iht. planstrategien vært ferdigstilt i fjor, men det gjenstår arbeid med detaljprosjektering (teknisk plan) og ferdigstillelse av plandokumenter. Også her har redusert bemanning pga. skredet på Li gitt forsinkelser. Det har vært en diskusjon med Statens vegvesen om veien helt eller delvis bør sideforskyves mot vest, for å minske inngrep i private eiendommer. Dette har også medført forsinkelser, og drøftes nå også med Viken fylkeskommune som eier av vei. Det forventes at planforslaget kan fremmes til 1.gangsbehandling i løpet av 2023 og ferdigstilles i 2024. Kommunen har også for dette prosjektet dialog med Viken Fylkeskommune om videre finansiering av både planlegging og gjennomføring av tiltaket.

Følgende planer i vedtatt planstrategi er ventet å få forsinket igangsetting av hensyn til økonomisk og ressursmessig situasjon:

- Områdeplan for Skytta
- Områdeplan for Hagan/Li
- Detaljregulering Skoleveien - Slattumhallen

Ny planstrategi vil iht. krav i plan- og bygningsloven fremmes for kommunestyret innen et år etter konstituering av nytt kommunestyre i 2023.

Kommunens tjenesteområder

Helse og velferd

Innledning

Sektor for helse og velferd har et budsjett på 562 mill. kroner og om lag 510 årsverk.

Helse og velferdssektoren har følgende innhold og organisering:

- enhet for institusjon (sykehjemmene på Skytta og Døli, serviceboliger og bofellesskap for demente på Skytta og dagsentervirksomhet)
- enhet for tverrfaglige hjemmetjenester (hjemmesykepleie, praktisk bistand, fysioterapi og ergoterapi og hjelpemidler)
- enhet Nav
- enhet bolig og tjenester (mottak, utredning, forvaltning og koordinering, støttekontakter og avlastning)
- enhet psykisk helse og rus (botilbud, ambulant team, rask psykisk helse, friskliv, Solli aktivitetshus, Inn på tunet),
- enhet tilrettelagte tjenester (bofellesskap for innbyggere med nedsatt funksjonsevne, dagsenter, tilrettelagt arbeid, avlastning)
- enhet legetjenester (legevakt, kommuneoverlege, smittevern)

Kostra-analyse

	Nittedal 2020	Nittedal Eidsvoll 2021	Lier	Ullensaker	Kostragruppe 09	
Prioritet						
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (234) Aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og personer (B)	1 329	1 441	896	617	740	1 170
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (253) Helse- og omsorgstjenester i institusjon (B)	5 690	5 998	7 415	6 780	6 075	8 589
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (254) Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende (B)	8 272	8 484	11 233	12 952	7 708	13 271
Dekningsgrad						
0 - 66 år Heimeteneste Omsorgstjenester - brukere per 1000 innbyggere (antall)	18,1	17,5	22,7	17,9	15,4	25,2
67-79 år Heimeteneste Omsorgstjenester - brukere per 1000 innbyggere (antall)	69,9	68,8	73,5	48,8	67,6	65,4
67-79 år Institusjonstenester Omsorgstjenester - brukere per 1000 innbyggere (antall)	21,6	14,8	15,8	7,8	16,7	14,9
Andel beboere i institusjoner 80 år og over (B)	65,5 %	63,5 %	64,4 %	67,5 %	53,1 %	61,4 %
Andel beboere på institusjon under 67 år (B)	11,4 %	11,7 %	6,8 %	12,5 %	20,6 %	14,8 %
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	50,5 %	50,4 %	52,3 %	49,0 %	49,6 %	49,8 %
Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning	2,5 %	2,0 %	4,6 %	5,9 %	0,0 %	4,3 %
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	26,1 %	24,3 %	29,1 %	27,4 %	26,4 %	29,3 %
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	11,2 %	10,8 %	11,0 %	7,7 %	9,5 %	9,6 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år (B)	2,7 %	2,5 %	4,4 %	2,3 %	3,8 %	3,4 %
Gjennomsnittlig stønadslengde for mottakere med sosialhjelp som hovedinntekt (måneder)	7,8	8,1	6,9	4,9	7,0	6,1
Kvalitet						
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100,0 %	100,0 %	95,0 %	100,0 %	100,0 %	98,5 %
Økonomi						
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger, Sosiale tjenester	1 218	1 303	1 294	934	1 668	1 399

I tabellen over er det en oversikt over utvalgte nøkkeltall, som viser kommunens utvikling fra 2020 til 2021. Sammenligningskommunene som er valgt ut inkluderer både naboer i fylket og kommuner som har generelt lave driftskostnader. Kostragruppe 9 omfatter kommuner med 20 000-29 999 innbyggere, og er den gruppen Nittedal kommune tilhører.

KOSTRA-tallene gir grunnlag for sammenligning med andre kommune og mulighet for å analysere utvikling i egen kommune.

Status og utfordringer

Tjenestene står i en spennende og krevende utvikling fra dagens helse og velferdstjenester til å møte fremtidens behov. Ny kommuneplan og strategiplan for helse, velferd og mestring gir føringer for dette arbeidet. Sektoren har også i 2022 hatt ekstraoppgaver knyttet til pandemien og bidratt til helsetjenester på Glitre akuttmottak for flyktninger. Det er oppgaver som er utover vanlig drift, men oppleves meningsfylt å kunne bidra med i en helt spesiell situasjon både nasjonalt og globalt.

Framtidig behov og strategiene for å møte dem

Kommunen fikk i 2020 foretatt en analyse av framtidige behov i sektorene. I analysen har Agenda Kaupang sett nærmere på befolkningsutviklingen i Nittedal basert på SSB sine prognoser. Tallene bygger på teknisk beregning basert på kostnadsnøkler som benyttes for å angi kostnadsbehov som brukes ved beregning av rammetilskudd for kommunene. I hovedtrekk ser man følgende utvikling for sektoren: andelen av befolkningen i yrkesaktiv alder vil ha jevn økning og det blir en sterk vekst i aldergruppen 67 år og over. Den forventede befolkningsutviklingen vil gi et betydelig økt utgiftsbehov innen pleie og omsorgssektoren kommende økonomiplanperiode. KS sin demografi-modell som er den samme som Agenda Kaupang benytter, anslår behovsvekst til 76 mill. kroner i perioden 2022-2026. Det tilsier et betydelig behov for omstilling av tjenesteproduksjonen.

Analysen er basert på demografisk framskrivning og er først og fremst knyttet til veksten i eldrebeholdningen. Samtidig har vi mange i aldersgruppen 18-67 med nedsatt funksjonsevne som de neste årene har behov for heldøgns botilbud. Disse er det ikke tatt særskilt høyde for i analysen. Det er derfor grunn til å anta at behovsvekst i sektoren er større enn det analysen fra Agenda Kaupang viser. Boligtypeprogrammet, som ble vedtatt i 2020, beregnet eksempelvis en netto kostnadsøkning på rundt 30 mill. kroner fram mot 2025 til den sistnevnte målgruppen.

Samhandlingsreformen er en planlagt dreining av ansvar fra sykehus til kommune, både innenfor somatikk og innen psykisk helse og rusomsorg. Kommunene forventes å yte flere og mer kompetanse- og utstyrskrevenne tjenester. Samhandlingen med sykehuset har medført betydelig økning i behov for kapasitet på de kommunale tjenestene. Samtidig ser vi at det ikke bare er økningen i antall brukere som utfordrer, men like mye at hver enkelt sak er mer omfattende, kompleks og krever annen type oppfølging enn før. Dette utfordrer både arbeidsmetoder, kompetanse og kapasitet i kommunen.

Kommunestyret har lagt føringer for sektorens omstillingsarbeid gjennom:

- kommuneplan
- strategiplan helse, mestring og velferd
- temaplan for boligpolitikk og boligsosialt arbeid og boligtypeprogrammet
- mulighetsstudie Skytta og Døli

Sikre tilstrekkelig dekning av sykehjemsplasser

Antall innbyggere over 80 år øker og det er ikke tilstrekkelig antall sykehjemsplasser tilgjengelig i kommunen for å dekke behovet. Inntil videre kjøper kommunen sykehjemsplasser utenfor kommunen for å dekke det totale behovet. Det er benyttet mellom 6 og 12 plasser på Villa Skår det siste året. Plassene blir benyttet for å få en fleksibilitet i tilbudet. Den eldre befolkningen øker, men søknadene om langtidsplass på sykehjem er ganske stabil. Bedre tilpassede boliger, bedre helse i eldrebeholdningen og forebyggende tiltak som arenaer for å redusere ensomhet, ernæringstiltak og andre lavterskeltilbud er eksempler på tiltak som bidrar til å utsette behovet for sykehjemsplass. Behovet er i kommunens plandokumenter anslått å øke med snitt 2-4 plasser per år i økonomiplanperioden. Beregningene forutsetter at en stadig mindre andel innbyggere over 80 år søker sykehjem. Det er ikke avsatt midler til økt behov for sykehjemsplasser 2023.

Sektoren hadde en utredning i tidlig fase på helsehus og heldøgns plasser ferdig sommeren 2022. Det jobbes videre med tomtevalg tett knyttet opp til utviklingen i sentrum og kommuneplanens arealdel som behandles første kvartal 2023. Arbeidet med mulighetsstudie på Skytta og Døli er startet i tråd med de politiske vedtakene fra juni 2022. Målet er å fremskaffe et kunnskapsgrunnlag som kan gi kommunestyret faglige anbefalinger for hvilke boløsninger og heldøgnsstilbud som bør/kan utvikles i tilknytning til sykehjemmene.

Hjemmetjenester

Hjemmetjenesten har i løpet av 2022 oppnådd balanse mellom budsjett og oppgaver. Tjenesten er delt i fire. Tre team for hjemmesykepleie og en avdeling mestring og forebygging som består av praktisk bistand (hjemmehjelp), fysioterapeuter, ergoterapeuter og hjelpemiddelsentralen. Et team hjemmesykepleie er flyttet til Døli for å redusere kjøring og for å komme nærmere brukerne. De øvrige avdelingene er i Stamveien som tidligere. Tjenesten har utarbeidet gode statistikker som bidrar til oversikt og forutsigbarhet i hverdagen, slik at bemanningen kan flyttes dit det er størst behov til en hver tid. Det er økende antall brukere. Det er behov for å ta i bruk flere digitale løsninger som kan friggi tid og ressurser, men også gi nye tjenester som underbygger målene om å kunne bo i eget hjem lenger.

En framskrivning av behovet for hjemmesykepleie og praktisk bistand basert på dagens brukere viser et behov for 30 nye årsverk fram mot 2030.

Velferdsordninger i NAV

Utfordringen for NAV i 2023 vil være de generelle økningene i levekostnadene til strøm, bolig, renteøkning, mat osv. Følgende av dette er en reell risiko for at flere innbyggere i Nittedal vil være i behov av økonomisk sosialhjelp i året som kommer. Endring i inntekstberegning av barnetrygden medfører også at flere vil være berettiget økonomisk stønad.

NAV har siste året hatt en økning i saker hvor innbyggere har havnet i vanskelige livssituasjoner og fått behov for midlertidig bolig i en periode. Det kan være vanskelig å finne egnet bolig for våre innbyggere, og det blir avgjørende å forebygge og redusere antall tilfeller med behov for akutt og midlertidig bolig.

Mange av de arbeidssøkende trenger vesentlig bistand fra NAV for å komme i arbeid. Arbeidsmarkedstiltak, men også tett individuell oppfølging både før og etter de kommer i arbeid. I statsbudsjettet for 2023 er det varslet reduksjon i tiltaksbudsjettet for arbeidsmarkedstiltak. Dette er utfordrende med tanke på bistandsbehovet for de som er ledig.

Psykisk helse og rus

Innenfor psykisk helse og rus har oppgaveoverføringen til kommunene fra sykehusene kommet senere enn innenfor somatikk. De to- tre siste årene har oppgavene og samhandlingen på området endret seg betydelig. Kommunen ser et økende behov for tilbud i ulike omfang til alvorlig psykisk syke.

Det mest krevende er økningen i komplekse saker. Kommunen opplever raske utskrivninger fra sykehus av innbyggere som har behov for en type bolig og bistand som ikke er tilgjengelig i kommunen i dag. Kapasiteten i organisasjonen er presset. Det gjelder både Ambulant tjeneste og boligtilbud. For å møte veksten i behov er det et botiltak under etablering. Det er behov for flere og ulike botilbud i tiden fremover. Boligtypeprogrammet sørger for en helhetlig oversikt og utvikling på området. Enhet for psykisk helse og rus har gjennom tilskuddsmidler etablert konseptet Rask psykisk helse (RPH) og med det tilført tjenesten psykologkompetanse og nye digitale plattformer. Dette er et viktig verktøy i møte med det økte antall lavterskelsaker vi har i 2022.

Nasjonal opptrappingsplan Psykisk helse og rus vil bli lagt frem våren 2023. Det er meldt om styrking og utvikling av innsatsen spesielt overfor barn og unge samt voksne med alvorlige og sammensatte psykiske helse- eller rusproblem.

Tilrettelagte tjenester

Enheten har ansvar for oppbyggingen av tjenester til innbyggere med nedsatt funksjonsevne, botilbud, dagsenter, tilrettelagt arbeid og avlastning. Som følge av at mange innbyggere i denne målgruppa er i en alder da de skulle bosette seg utenfor foreldrehjemmet og komme i arbeid/aktivitet etter endt skolegang, har dette medført en betydelig oppbygging av tjenester over flere år. Det er 30 år siden HVPU-reformen ble innført og flere av boligene fra den gang er nå lite egnet. Boligtypeprogrammet skal bidra til å svare ut disse utfordringene. Det ble åpnet et nytt bofellesskap i 2022 i Rotneshagen. Det ligger i økonomiplanen midler til byggestart for nytt kommunalt bofellesskap i Svartkruttveien samt midler til ombygging av bofellesskapene i Myrveien og Ulvefaret. Dette er i tråd med vedtatt boligtypeprogram. Ombygging av Myrveien er i dette budsjettet foreslått flyttet noe lenger ut i perioden. Som følge av prisvekst i markedet og usikkerhet knyttet til statlige investeringstilskudd må det legges frem sak for kommunestyret før investeringene iverksettes slik at en får belyst de økonomiske konsekvensene.

Legevakt og legetjenester

Det er behov for økt kapasitet både hos fastleger kommunale legeoppgaver og legevakt grunnet flere innbyggere og flere innbyggere med større behov for medisinsk oppfølging. Legevakten har siste året overført responsen på trygghetsalarmer til privat leverandør. Bemanningen er også økt slik at man i større grad en tidligere er to på vakt. Det er etablert et kommunalt fastlegekontor i legevaktens lokaler på dagtid. En fastlegeliste med 1000 pasienter danner grunnlaget for driften. Legevaktens lokaler er rehabilitert og det jobbes med å få tilfredsstillende romløsning også for fastlegekontoret.

Enhet for legetjenester ble formelt etablert som en prøveordning i 2022. Enheten har hatt store og viktige oppgaver med håndtering av pandemien. I tillegg kommer drift og bemanning av helsetjenestene ved Glitre mottak fra april inneværende år. Vaksineteamet har håndtert massevaksineringen. Mest sannsynlig vil vaksineringen også foregå første halvår i 2023.

Tjeneste- og kompetanseutvikling

Det ligger en forventning om å ta ut langsiktige gevinster gjennom omstillingsstrategiene i kommuneplanen og i sektorens strategiplan. Boligtypeprogrammet og helsehusprosjektet er eksempler på konkrete og viktige oppfølgingsområder. Behovet for ressurser og kompetanse på utviklingsarbeid/omstilling i sektoren og på tvers av sektorene i kommunen er stort. Samtidig er rekruttering en økende utfordring i helse og velferdssektoren både nasjonalt og i Nittedal. Rekrutteringsutfordringer resulterer i vakante stillinger, økt bruk av ekstravakter og et økende sykefravær. Ikke minst krever det mye av lederressursene til daglig drift. Kombinasjonen av disse faktorene setter sektoren under press. Kommunens nye organisasjonsmål "fremtidsrettet og attraktiv" er en god beskrivelse av hva som skal til, men det skal legges ned et betydelige systematisk arbeid for å komme dit.

En av omstillingsstrategiene er at befolkningen og sektoren tar i bruk mer velferdsteknologi. Digitalisering krever en solid teknisk grunnmur, god digital arkitektur, ledelse og opplæring av ansatte. Kommunen har behov for kapasitet og dedikerte kompetanser i egen sektor for å få utnyttet potensialet. Utviklingsmidler som ble avsatt i sektoren for 2022 benyttes til en digitaliseringsrådgiver for å kunne støtte enhetene i arbeidet.

Dette skal vi oppnå

Kommunestyret har lagt føringer for sektorens arbeidet gjennom:

- kommuneplanens samfunnsdel

Økonomiplan for 2023-2026

- strategiplan helse, mestring og velferd
- temaplan for boligpolitikk og boligsosialt arbeid og boligtypeprogrammet
- vedtak om å utrede helsehus og heldøgns plasser

Strategiplanen er utarbeidet med bakgrunn i befolkningsutvikling, endrede økonomiske rammebetingelser og statlige styringssignaler. Strategien satser på at mestring, forebygging, tidlig innsats og medvirkning skal gi enda sterkere føringer for all tjenesteutvikling og tjenesteutøvelse. Det generelle folkehelsearbeidet skal styrkes. Sammen med helhetlig boligpolitikk, velferdsteknologi, arbeid og aktivitetstilbud er målet at dette skal utsette/reducere behovet for de mest omfattende tjenestene i årene framover. I tillegg må tjenestene koordineres bedre og ressursene utnyttes bedre på tvers av sektorer og tjenester. Frivilligheten og ressursene i lokalsamfunnet skal utnyttes bedre enn i dag. Motiverte ansatte med riktig kompetanse skal sikres gjennom god ledelse og strategisk kompetansebygging.

Første utgave av boligtypeprogram ble vedtatt i 2020 etter en omfattende tverrsektoriell innsats. Oppfølgingen av boligtypeprogrammet er viktig for å sikre en kostnadseffektiv, fremtidsrettet og innbyggerorientert utvikling av helse- og velferdstjenestene. Programmet gir viktige innspill til kommuneplanarbeidet samtidig som det viser hvilke konkrete tiltak som bør følges opp i årlig budsjettbehandling.

Det startes opp et mulighetsstudie som skal gi oss bedre innsikt. Målet er å fremskaffe et kunnskapsgrunnlag som kan gi kommunestyret faglige anbefalinger for hvilke boløsninger og heldøgnsstilbud som bør/kan utvikles i tilknytning til sykehjemmene Skytta og Døli.

Analysen fra Agenda Kaupang høsten 2020 viste at sektoren i hovedsak drives effektivt sammenliknet med andre kommuner. Analysen viser også at det er noen områder det er verdt å analysere nærmere for å optimaliserer driften.

Sektoren vil prioritere følgende i 2023:

Strategiplanens innsatsområder:

Innbyggerperspektiv og medvirkning
Forebygging og tidlig innsats
Helhetlige og koordinerte tjenester
Frivillighet
Helhetlig boligpolitikk (boligtypeprogrammet)
“Leve hele livet ”
Arbeid og aktivitet

- Følge opp prosjekt “Helsehus og heldøgns plasser” i sentrumsplanarbeidet og med tjenesteutvikling
- Gjennomføre mulighetsstudie for områdene Skytta og Døli.
- Rullere og følge opp boligtypeprogrammet i tråd med vedtak, også opp mot de yngre brukergruppene.
- Fortsette styrking av legevakten
- Videreutvikle området smittevern og miljørettet helsevern
- Ferdigstille arbeidet med plan for legetjenesten
- Videreutvikle koordinerende enhet og barnekoordinator
- Gjennomføre byggeprosjekt i Svartkruttveien, jf. boligtypeprogrammet
- Starte opp botiltak Grevlingveien i enhet for psykisk helse og rus

Økonomiplan for 2023-2026

- Følge opp varslet Stortingsmelding om “Bo trygt hjemme-reformen”
- Utvikle arenaer for samskaping og økt samarbeid med frivillige
- Etablere vaktordning for psykososial krisehåndtering
- Utarbeide kompetanseplaner for alle enheter
- Intensivere arbeidet med innføring av velferdsteknologi
- Utvikle avlastningstjenestene
- Følge opp NAV`s nye virksomhetsstrategi
- Utvikle tverrfaglig team og hjemmetrenere
- Følge opp arbeidet med helhetlige pasientforløp
- Tjenesteutvikling som gjør at vi oppleves som framtidsrettet og attraktive

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett	527 216	527 216	527 216	527 216
Vedtatt forrige periode				
Boligtypeprogram	0	6 000	6 000	6 000
Andre tiltak	-2 184	1 326	4 496	4 496
Sum Vedtatt forrige periode	-2 184	7 326	10 496	10 496
Sum Budsjettendring i år	12 693	12 693	12 693	12 693
Sum Lønns- og prisvekst	8 016	8 016	8 016	8 016
Konsekvensjusteringer	18 526	28 036	31 206	31 206
Konsekvensjustert ramme	545 742	555 252	558 422	558 422
Innsparingstiltak				
Nytt innsparingskrav 2024 Helse- og velferd	0	-9 500	-10 800	-12 500
Sum Innsparingstiltak	0	-9 500	-10 800	-12 500
Nye tiltak				
Avlastning	1 000	1 000	1 000	1 000
Kostnader brukerstyrt personlig assistanse (BPA)	5 000	5 000	5 000	5 000
Kriseteam vaktordning	1 000	1 000	1 000	1 000
Omsorgslønn og støttekontakt	700	700	700	700
Psykisk helse	1 000	1 000	1 000	1 000
Sosialhjelp - økte levekostnader	200	0	0	0
Statsbudsjett 2023 - Fastlegeordningen styrking basistilskudd	2 059	3 088	3 088	3 088
Statsbudsjett 2023 - Lovfestet rett til barnekoordinator	356	356	356	356
Statsbudsjett 2023 - Sosialhjelp - kompensasjon bortfall bruk barnetrygd i grunnlaget m.m.	1 377	1 377	1 377	1 377
Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan	4 034	5 524	6 554	6 554
Tjenester for å møte vekst i eldre befolkning - erstattes med tiltak	-5 000	-10 000	-14 200	-14 200
Tjenester for å møte vekst/endring demografi eldre mv	0	5 000	9 200	9 200
Transport dagsenter	1 000	1 000	1 000	1 000
Tverrfaglig team	1 800	1 800	1 800	1 800
Økonomisk sosialhjelp	2 000	2 000	2 000	2 000
Økt husleie hjemmetjenesten i Stamveien inkl el-lader	300	300	300	300
Sum Nye tiltak	16 826	19 145	20 175	20 175
Nye tiltak og realendringer	16 826	9 645	9 375	7 675
Ramme 2023-2026	562 568	564 897	567 797	566 097

Vedtatt forrige periode

Boligtypeprogram

Avsatt midler til drift av botilbud i Svartkruttveien fra 2024 jf. [boligtypeprogrammet](#)

Innsparingstiltak

Nytt innsparingskrav 2024 Helse- og velferd

Sektoren har i 2024 et innsparingskrav på 9,5 mill. kroner. I løpet av 2023 vil sektoren jobbe med å finne potensielle innsparingsmuligheter.

Nye tiltak

Avlastning

Behovet for avlastning til innbyggere med store og sammensatte behov øker. Det er meldt en betydelig økning på avlastning som ikke er foreslått kompensert i budsjettforslaget. Avlastning er en lovpålagt tjeneste og innbyggere som fyller vilkårene må få nødvendig avlastning. Sektoren jobber videre med tjenesteutvikling på dette området for å ivareta det økte behovet på en kostnadseffektiv måte.

Kostnader brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Det er en betydelig økning i antall innbyggere som ønsker tjenestene organisert som BPA. Omfanget av timer i enkeltsaker har økt. BPA-ordningen er lovpålagt for de med et tjenestebehov over 32 timer pr uke.

Kriseteam vaktordning

Psykososialt kriseteam reetableres i Nittedal kommune. Kriseteamet etableres med en vaktordning og økonomisk kompensasjon for teamets medlemmer.

Omsorgslønn og støttekontakt

Det er en betydelig økning i søknad om omsorgsstønning og søknad om støttekontakter. Begge tjenester er tiltak lavt i omsorgstrappen og er med på å redusere behovet for tjenester på et høyere nivå. Økningen i utgiftene på disse tjenestene, handler blant annet om manglende kapasitet ved kommunens avlastningssenter og dagsentertilbud, samt en generell økning i antall innbyggere. Pårørendes innsats i hverdagen er avgjørende for å kunne opprettholde strategiene om å bo hjemme lengre og er dessuten rimeligere enn alternativet, som er tjenester fra kommunen på et høyere nivå.

Psykisk helse

Det foreslåtte budsjettforslaget dekker deler av kostnaden for kjøp av tjenester hos privat leverandør i inneværende budsjettperiode. Dette forutsetter at sektoren finner andre måter å dekke tjenestebehovet på.

Sosialhjelp - økte levekostnader

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endring i forslag til driftsbudsjett:

“Sosialhjelp – økte levekostnader. Deles på alle som mottar sosialhjelp pr. 01.01.2023.” Budsjettbeløp kr. 200.000.

Statsbudsjett 2023 - Fastlegeordningen styrking basistilskudd

Statlig styrking av fastlegenes basisfinansiering fra 1. mai 2023. Det kommer mer informasjon til kommunene om hvordan endringene skal sikre at pasienter med store og langvarige behov får bedre oppfølging. Pasientens alder, kjønn og helsestatus skal ha betydning for det faste tilskuddet legen får for å ha pasientansvaret. Tiltaket videreføres med helårsvirkning fra 2024.

Statsbudsjett 2023 - Lovfestet rett til barnekoordinator

Kommunene har fått tilført midler til helårseffekt av stilling som barnekoordinator. Stillingen ble etablert 01.08.22 i enhet bolig og tjenester.

Statsbudsjett 2023 - Sosialhjelp - kompensasjon bortfall bruk barnetrygd i grunnlaget m.m.

Sosialhjelp - bortfall bruk barnetrygd i grunnlaget m.m.

Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan

Innsparingstiltak strykes i økonomiplan 2023-2026.

Tjenester for å møte vekst i eldre befolkning - erstattes med tiltak

Tidligere avsatte midler til vekst i eldrebefolkning synliggjøres her ved konkrete tiltak til BPA, avlastning og psykisk helse. Disse tjenestene er kjøpt fra private leverdører i 2022. I tillegg satsning på tverrfaglige team i hjemmebaserte tjenester. Tiltak videre i fire års perioden planlegges før budsjettprosess 2024-2027.

Transport dagsenter

Avtalen på transporttjenester til dagsenter for brukere i tilrettelagte tjenester har en betydelig økt pris. Det er konsekvenser både av ny kontrakt og generell prisøkning

Tverrfaglig team

Ved å styrke det tverrfaglige arbeidet i hjemmetjenesten skal vi øke kompetansen, kartleggingskapasiteten og styrke samarbeidet med fastlegekontorene i kommunen. Tiltaket skal arbeide på tvers av enhetene i sektoren og vil danne grunnlag for videre satsning og tjenesteutvikling. Dette skal styrke tilbudet til den eldste delen av befolkningen, særlig de med med komplekse og sammensatte behov.

Økonomisk sosialhjelp

Dekning av økte utgifter til husleie, strøm og livsopphold på økonomisk sosialhjelp.

Økt husleie hjemmetjenesten i Stamveien inkl el-lader

Kontraktene i Stamveien er reforhandlet som en følge av at helsehus og nye lokaler skyves ut i tid. Det har vært behov for å få en kontrakt som omfatter ladere til elbiler. Tjenesten skal bytte til utslippsfrie biler i løpet av 2023.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2023	2024	2025	2026	2023-26
Helse og velferd					
Helsehus og heldøgns plasser	0	0	0	10 000	10 000
Sum Helse og velferd	0	0	0	10 000	10 000

Helsehus og heldøgns plasser

Prosjektet er fortsatt under utredning. Det er lagt inn en sjablongavsetning til helsehus og heldøgns plasser i påvente av avklaringer og vedtak. Det vises også til innledningskapitlene i budsjett- og økonomiplandokumentet.

Oppvekst og utdanning

Innledning

Sektor for Oppvekst og Utdanning har et totalt budsjett på 913,7 millioner kroner med ca. 650 årsverk. Sektoren leverer tjenester på utdannings- og oppvekstområdet, kulturfeltet og helsefeltet. Fra høsten 2021 fikk sektoren også ansvar for kommunens flyktningtjeneste og voksenopplæring. Sektoren er organisert i:

- **Enhet for barnehager**, som består av 5 kommunale barnehager, 21 private barnehager, hvor kommunen har myndighets- og tilsynsansvar
- **Enhet for kultur, inkludert idrett**
- **Enhet for barnevern**
- **Enhet for barn, unge og familier** som blant annet har ansvar for skolehelsetjenesten, fysio- og ergoterapitjenesten, pedagogisk-psykologisk tjeneste, utekontakten, familieteamet og SLT (Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak.)
- **Enhet for voksenopplæring og flyktningtjeneste**
- **9 grunnskoler** som er organisert i egne enheter

Kostra-analyse

	Nittedal 2020	Nittedal Eidsvoll 2021	Lier Ullensaker	Kostragruppe 09		
Prioritet						
Andel netto driftsutgifter til barn som er plassert av barnevernet (f.252)	39,6 %	39,0 %	62,5 %	46,7 %	48,0 %	51,8 %
Andel netto driftsutgifter til barn som ikke er plassert av barnevernet (f.251)	24,4 %	21,2 %	9,5 %	15,5 %	12,8 %	14,1 %
Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (funksjon 244)	36,0 %	39,7 %	28,0 %	37,8 %	39,2 %	34,1 %
Barnehage brutto driftsutgifter andel av totale utgifter (prosent)	13,7 %	12,7 %	13,2 %	11,7 %	9,9 %	11,6 %
Barnehage brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	10 450	10 302	10 689	9 720	9 916	10 509
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	2 288	1 936	2 032	1 917	3 031	2 378
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	7 818	8 518	11 166	8 071	8 787	10 503
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	164 646	170 538	168 628	162 023	157 205	181 374
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (B)	101 377	111 812	120 257	121 671	109 778	123 534
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f. 252)	415 255	452 442	450 873	464 590	443 930	428 827
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251)	75 181	66 665	42 979	48 566	54 200	50 349
Brutto driftsutgifter til tiltak (funksjon 251, 252) per barn med tiltak	161 900	160 845	210 742	147 311	184 110	179 308
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4.årstrinn (B)	14,1	13,4	13,4	11,6	12,6	12,0
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7.årstrinn (B)	14,9	15,9	13,9	13,1	14,8	13,1
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn (B)	15,0	14,6	16,3	14,4	15,2	14,5
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. bruker	30 224	34 122	39 814	29 593	39 587	34 514
Dekningsgrad						
Andel barn med barnevernstiltak pr 31.12 ift. innbyggere 0-17 år	2,0 %	2,1 %	2,5 %	2,4 %	1,5 %	2,7 %
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år	3,4 %	3,7 %	5,0 %	3,7 %	6,3 %	4,4 %

I tabellen over er det en oversikt over utvalgte nøkkeltall, som viser kommunens utvikling fra 2020 til 2021. Sammenligningskommunene som er valgt ut inkluderer både naboer i fylket og kommuner som har generelt lave driftskostnader. Kostragruppe 9 omfatter kommuner med 20 000-29 999 innbyggere, og er den gruppen Nittedal kommune tilhører.

KOSTRA-tallene gir grunnlag for sammenligning med andre kommune og mulighet for å analysere utvikling i egen kommune.

Status og utfordringer

Drift av skoler og barnehager utgjør den vesentligste delen av budsjettet i sektoren. Samtidig er dette områder som er nasjonalt regulert gjennom lovverk, minstenormer og individuelle rettigheter for enkeltbarn. Det har blitt jobbet svært effektivt i tjenestene for ressursutnyttelse og effektivisering i barnehager og skoler de siste årene, og ytterligere reduksjoner vil kunne gå på bekostning av lovpålagte oppgaver.

Det legges et godt grunnlag i barnehagene og i skolene, og andelen som fullfører VG1 ligger stabilt over snittet i landet og i fylket. Andelen elever som mottar spesialundervisning er lav sammenliknet med andre kommuner.

Sammenliknet med andre kommuner er det svært effektiv drift av de aller fleste tjenestene i sektoren, og det stilles stadig større krav til tjenestene sektoren leverer. Avvik i barn og unges utvikling sosialt og faglig skal avdekkes tidlig og møtes raskt med treffsikre tiltak i barnehager og skoler. Flere barn har også behov for svært omfattende hjelpetiltak gjennom hele skoleløpet. Dette medfører behov for økte ressurser i både skole og på SFO.

Sektoren har fokus på utvikling av kvaliteten i tjenestene slik at innholdet i barnehage og skole i større grad bidrar til læring, sosial utvikling og tilhørighet for alle barn og unge. Videre er det viktig å sikre at støttetjenestene i barnevern og enhet for barn, unge og familier samarbeider godt og tidlig nok med skoler og barnehager. Godt forebyggende arbeid over tid i en samarbeidende kommune gir det beste grunnlaget for en trygg og god oppvekst i Nittedal.

Sektorens omstillingsmidler, bevilget i budsjett 2022, benyttes til en digitaliseringsrådgiver, noe som vil styrke bidraget til økt digitalisering, omstilling og utvikling i sektoren. Dette er et viktig og nødvendig bidrag til omstillingsarbeidet i sektoren. Stillingen er utlyst og rådgiver er ansatt.

Enhet for barnehager

Det er overkapasitet i barnehagene i Nittedal. Overkapasiteten er knyttet til søndre del av kommunen. Alle barn med rett til barnehageplass får dette, men alle får ikke plass i de foretrukne barnehagene. Dette gjelder spesielt for barn bosatt i Rotnes/sentrumsområdet.

KOSTRA-tall for 2021 viser at Nittedal drifter svært billige kommunale barnehageplasser. Korrigert for utgiftsbehovet drifter vi for 20 millioner kroner mindre enn Kostragruppe 9. Samtidig er hvert enkelt årsverk i barnehagene dyre. Dette skyldes blant annet mange ansatte med lang ansiennitet og en høy andel fagarbeidere i våre kommunale barnehager.

Vi opplever også i 2022 en økende utfordring med å rekruttere barnehagelærere. Det er få søkere til stillingene og det kan være utfordrende å konkurrere på lønn.

Barnehagene opplever også, som grunnskolene, et økende andel barn med omfattende og komplekse behov. Andelen barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp øker, samtidig som hjelpebehovet til det enkelte barn øker. Det er en utfordring at barn med særskilte behov i mindre grad kan ivaretas innenfor grunnbemanningen. Kravene og forventningene til sektoren øker, arbeidsoppgavene øker og blir mer komplekse for den enkelte ansatte generelt og for pedagogiske ledere spesielt. Med dagens minimumskrav til grunnbemanning og den lange åpningstiden de aller fleste barnehagene har oppleves hverdagen krevende.

Grunnskolene

Det er 3532 elever i grunnskolene i Nittedal. I tillegg går 68 elever på privatskoler utenfor kommunen. Nittedal er "barnekommunen" i Viken og troner øverst: 14,0 % av befolkningen er barn og unge i grunnskolealder.

Nittedal kommer til å ha et stabilt antall elever i grunnskolen, +/- 3500 elever, i tiåret som ligger foran oss. Skolene har samlet sett god kapasitet. Imidlertid er det en utfordring at ledig kapasitet ikke er der

behovet er størst; det er betydelig antall ledige skoleplasser på barneskolen i nordre og søndre, og press på skoleplasser på barneskoler i midtre.

Det økonomiske handlingsrommet i skolen har blitt redusert som følge av budsjettreduksjonene som er gjennomført de senere år. Sammenlignet med andre kommuner drives grunnskolene i Nittedal svært kostnadseffektivt, noe som blant annet bekreftes av Agenda Kaupangs analyse fra 2020 og tall fra KS Konsulent i 2022 (Kostratall 2021). Lærertettheten i nittedalsskolen er lav. Kommunestyret vedtok desember 2021 at budsjettammen knyttet til minstenorm for lærertetthet skulle styrkes med 12,5 mill. kroner inklusive økte bevilgninger i rådmannens forslag, for å oppfylle kravene. I tillegg ble midler til laget rundt eleven styrket med 4 mill. kroner. Foreløpig tall viser at skolene per 1. oktober 2022 mangler ca. fem årsverk iht minstenormen. Budsjettet legger opp til å oppfylle minstenorm for lærertetthet i 2023.

Gjennomsnittresultatene på nasjonale prøver ligger stabilt noe over nasjonalt nivå, men skolene må ha et særlig fokus og rask iverksetting av tiltak for elever på de laveste nivåene. Det uttrykkes likevel bekymring fra skolene at det er svært krevende å få rammene til å strekke til på de lovpålagte og forskriftsfestede oppgavene, som f.eks Opplæringslovens §1-4 Tidlig innsats på 1.-4.trinn og §1-3 Tilpasset opplæring.

I 2022 har det blitt inngått avtale om leasing av digitale enheter (iPad) til de yngste elevene. Utvikling av elevenes digitale ferdigheter skal igang fra første trinn iht læreplan og forskrift. Det er fortsatt behov for kompetanseheving av lærerne i hvordan økt bruk av digitale læremidler kan bidra til større variasjon og mer inkluderende opplæring. For å styrke pedagogisk bruk av læringsteknologi ute på skolene vil det avsettes midler tilsvarende 60 % stilling fra omstillingsmidlene. Dette vil være veiledningsressurser som skal benyttes direkte inn mot lærerne på alle skoler. Samtidig som digitale læremidler vektlegges i større grad, sender skolene tydelige signal om behov for fysiske lærebøker i noen fag. I budsjettet for 2023 er det fordelt 1 mill. til øvrige læremidler.

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. å bevilge ytterligere 1,5 mill. kroner til fysiske læremidler i 2023.

Enhet for barnevern

Nittedal kommune drifter et kostnadseffektivt barnevern (KS, Agenda Kaupang). Oppvekstreformen er ikke fullfinansiert, noe som gir økonomiske utfordringer i en overgangsperiode. Enheten har et merforbruk i 2022 som i all hovedsak er knyttet til institusjons- og fosterhjemsområdet.

Fra 2020 til 2021 var det en svak nedgang i kostnader knyttet til nettodrift både til hjemmeboende og barn i fosterhjem og institusjon. Det er imidlertid noe mer komplisert å sammenligne de økonomiske tallene knyttet til prioritering for 2022 enn tidligere år. Dette omhandler i all hovedsak omleggingen av de økonomiske rammene og overføring av ansvar fra stat til kommune knyttet til oppvekstreformen/barnevernreformen. Kvalitet og omfang av kommunens samlede innsats på forebyggende arbeid og tidlig innsats vil også over tid forhåpentligvis redusere behovet for dyre og inngripende tiltak i barnevernet.

Andel barn med tiltak fra barnevernet og antall barn med undersøkelser økte svakt fra 2020 til 2021. Tilsvarende tall for 2022 er ikke klare pr 27.10.22. Videre er det varslet en nødvendig økning i utgifter til saksbehandling, noe som blant annet innebærer økte og endrede lovpålagte ansvarsområder i oppvekstreformen, særlig på fosterhjemsområdet. For å imøtekomme noen av kravene har enheten i 2022 opprettet en ny lovpålagt stilling som veileder til fosterhjem.

Enheten har foretatt en bevisst dreining fra kjøp av private tiltak til hjemmeboende barn og over til å ansette egne familierapeuter og miljøterapeuter. Dette har ført både til betydelig nedgang av private kjøp og bedre kontroll og styring av tiltak som settes inn.

Nye kompetansekrav til ansatte i barnevernet trer i kraft fra 2031. Inneværende år deltar fire ansatte på videreutdanning knyttet til Bufdirs kompetansestrategi og en ansatt avslutter masterutdanning.

Som et omstillingstiltak for 2023 vil det bli redusert med en lederstilling i enheten. Enheten foreslås omorganisert fra enhetsleder, to avdelingsledere og tre teamledere til enhetsleder og fire avdelingsledere.

Enhet for barn, unge og familier

Samtlige tjenester i enheten, Helsestasjon for de små, Skolehelsetjenesten, Helsestasjon for ungdom, Fysio- og ergoterapitjenesten, Familieteam, PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste) og Utekontakt, har stor pågang. Å bidra til god psykisk og fysisk helse hos barn og unge er enhetens hovedfokus. God psykisk og fysisk helse bygges og repareres hjemme, i barnehagen og på skolen/fritiden. Derfor er det avgjørende for enheten å jobbe i nært samarbeid med foreldre og ansatte i barnehager og skoler. Alle avdelinger i enheten jobber for å støtte barn og unges situasjon og fungering på de fire nevnte arenaene. Enhetens hovedutfordring er kapasitet.

Stadig flere barn og unge har sammensatte utfordringer, som vi ser tidligere i barns liv enn før. Vi opplever en betydelig økning i psykiske helseplager og alvorlig skolefravær. Rundt 30 elever er helt eller nesten helt borte fra skolen. I tillegg kommer en gruppe elever med bekymringsfullt høyt skolefravær.

Bemanningen står ikke i forhold til pågangen. Dette gjelder alle tjenester, men særlig i PPT og Utekontakten. Utekontakten følger opp 87 ungdommer jevnlig, alt fra ukentlig til en gang i måneden. PPT har 400 barn/unge som det jobbes aktivt med. Dette utgjør 7,8 % av innbyggerne i målgruppen. Nasjonalt regnes det med at ca. 20% har behov for en eller annen hjelp fra PPT.

Det er en utfordring å beholde og rekruttere helsesykepleiere. Det er to hovedårsaker til dette; generell mangel på utdannede helsesykepleiere og lønnsbetingelser. Konsekvensen er at kommunen tilsetter sykepleiere i midlertidige stillinger. Dette gir ustabilitet og merbelastning knyttet til veiledning.

Tilbudet *God start* på helsestasjonen følger gravide i risikogrupper fra senest uke 28 i svangerskapet til og med at barnet fyller 2 år. 13 familier får nå hjelp i dette tilbudet. *God start* ansees som et av de mest kostnadsbesparende tiltak kommunen har, sett fra et samfunnsøkonomisk perspektiv.

Kommunen har fram til nå hatt to psykologer, ansatt i prosjektstillinger delfinansiert av Helsedirektoratet. Ekstern finansieringen har opphørt, og psykologene er derfor nå fast ansatt. Ressurser til dette er omdisponert fra ambulerende team. Dette har bidratt til nødvendig stabilitet på Helsestasjon for ungdom (HFU), i Familieteamet og i *God start*. 2,6 % av ungdom i målgruppa får hjelp av psykolog på HFU. Ungdata viser at 8 % benytter et slikt tilbud på landsbasis.

Kommunens samarbeid med Grorud BUP om "*All in*" videreføres. Alle barn og unge som blir henvist til BUP fra Nittedal kommune blir tatt inn til en vurdering og ingen risikerer å få avslag. Barnevernreformen/oppvekstreformen vil kreve forsterket innsats på forebygging, tidlig innsats og tverrfaglige tjenester hos alle som jobber med barn, unge og familier. Reformen stiller krav om at kommunene utarbeider en plan for forebygging av atferdsvansker og omsorgssvikt.

Nittedal UNG er en tjeneste for ungdom mellom 12 og 30 år og tilbyr helhetlig oppfølging av ungdom med mål om at hver og en skal finne sin vei gjennom utdanning og ut i varig arbeid, der de opplever mening og mestring underveis. Per oktober 2022 får 300 ungdommer hjelp/oppfølging, det er pågående tverrfaglig samarbeid rundt 100 av ungdommene. Utfordringene er knyttet til:

- Moderate til alvorlige psykiske og/eller fysiske helseutfordringer
- Avbrudd i normert løp videregående utdanning
- Alvorlig skolefravær
- Økonomi
- Bosituasjon/familiesituasjon
- Utenforskap, tidligere mobbing, manglende nettverk, mangel på tilhørighet
- Svak eller ingen tilknytning til arbeidslivet
- Behov for praktisk oppfølging (ta opp fag, skaffe seg bankkonto og bankkort, komme i gang med aktivitet, skape nettverk/følge)

I møte med de eldste ungdommene i kommunens ungdomsklubber, gir de uttrykk for at det de savner aller mest er et sted å være utenom skole og hjem, der de kan bli møtt som hele mennesker på en nøytral arena. Det er et politisk vedtak om at Nittedal UNG skal tilby nettopp en slik arena, det arbeides med å finne egnede lokaler til Nittedal UNG i løpet av 2023. Nittedal UNG står ovenfor et økende utfordringsbilde med stadig flere sammensatte saker. For å få jobbet sammen på en god nok måte har de ansatte et stort behov for å være samlokalisert.

Enhet for Voksenopplæring og Flykningtjenesten

Enhet for voksenopplæring og flykningtjeneste finansieres av tilskuddsmidler fra IMDi (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet). Flykningtjenesten mottar integreringstilskudd for alle som bosettes og familiegjenforente med disse. Voksenopplæring får tilskudd for opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og flykninger.

Gjennom 2021 og særlig fra 2022 mistet kommunen tilskudd for ca. 70 flykninger som gikk ut av femårsperioden. I tillegg har kommunen tatt over ansvaret for en voksenopplæring som ikke har gått i balanse på flere år. Enheten hadde grunnet dette budsjettert med å bruke ca. 6.3 millioner fra fondet i 2022. NAV og Solli aktivitetssenter hadde budsjettert med å bruke ca. 2.4 millioner fra fondet men dette er nå endret som det er redegjort for nedenfor.

Enheten har i løpet av 2022 aktivt arbeidet med å begrense kostnader. Enheten har foretatt en analyse av stillingsressurser knyttet til arbeid med flykninger, med gjennomgang av fremtidig bemannings- og kompetansebehov. Dette har konkret ført til:

- Omorganisering i Flykningtjenesten har satt en stilling vakant.
- Det er redusert med to stillinger i NAV.
- Det foreslås å ikke bevilge 1 million til Solli aktivitetssenter fra integreringstilskudd, basert på kartlegging av behovet for flykningene hos aktivitetssenteret.
- To ansatte på VO ønsket å gå ned i stillingsprosent fra 100 til 80%, og en fra 70 til 50% stilling. De 40 prosentene er ikke erstattet med ny ressurs.

I løpet av 2022 endret situasjonen for bosetting av flykninger seg betydelig som følge av krigen i Ukraina. Kommunen vedtok å øke bosettingen til 140 flykninger i 2022. Kommunens opprinnelige kvote på bosetting var på 26 flykninger i 2022. Hittil i 2022 har kommunen bosatt 76 flykninger, 60 av disse er ukrainske. Bemanningen er ikke økt i flykningtjenesten. Enheten fikk midlertidig overført en stilling fra NAV, som allerede var lønnet med integreringstilskudd.

I Voksenopplæringen hadde kommunen ca. 40 deltakere og 6,3 lærerstillinger ved inngangen til 2022. Per i dag er 70 deltakere og samme antall lærere. Antall lærere har ikke økt, selv om deltakerne er flere.

Inntektene til enheten er økt betydelig som følge av flyktningstrømmen fra Ukraina. I tillegg til integreringstilskudd på ca. 35 millioner får kommunen norsktilskudd på ca. 5 millioner. Overskuddet av integreringstilskuddet vil for i år bli overført flyktningfondet.

Til tross for betydelig økte inntekter har enheten ikke økt kostnadene. For 2022 hadde kommunen budsjettet med å bruke ca. 8.5 millioner fra fondet, noe som ville føre til at fondet ville være brukt opp i løpet av 2023. I stedet overføres nå midler til flyktningfondet. Det er viktig å planlegge langsiktig for bruken av fondet.

For 2023 har enheten som mål å foreta kostnadsbesparende tiltak på voksenopplæring:

- Årsrammen for undervisning på voksenopplæring økes i henhold til den nye avtalen SFS 2213 fra 01.01.23. Økt leseplikt gir en innsparing på ca. 400 000,- i året.
- Vurdere muligheten for å omorganisere grupper.

Enhet for kultur og idrett

Nittedal kulturskole fikk styrket sitt driftsbudsjett med 0,4 mill. kroner fra 2022. Kulturskolen har derfor utvidet tilbudet innenfor rytmisk sang, og det har også blitt flere elevplasser til korps. Samspillressursene til korps og strykeorkester er nå likestilt.

Den nye Slattumhallen åpnet for drift i august 2022. Ved at åpningen ble noe utsatt i forhold til opprinnelig planlagt ble det oppnådd en kostnadsreduksjon på 2,05 mill. kroner i 2022.

Siden begynnelsen av 2022 deles folkebadtilbudet mellom Libadet og det nye Elvetangenbadet. Det foreslås en prøveordning i 2023 der folkebadet står noe friere mht. å prøve ut nye tilbud, åpningstider og modeller for billettpriser.

Aktivitetsfondet ble etablert fra 2022. Opprinnelig ble det avsatt 0,6 mill. kroner til ordningen, men dette ble redusert med 0,1 mill. kroner slik at det nå er 0,5 mill. kroner til ordningen. Ved første søknadsrunde våren 2022 ble det innvilget søknader for i underkant av 100 000 kroner. Nå som ordningen er mer kjent vil det antakelig komme flere søknader til høstens frist, 15. november. Aktivitetsfondet administreres gjennom den nye kommunale Nittedal Frivilligsentral, som har vært involvert i mange prosjekter og tiltak i 2022. Frivilligsentralen fikk også ansvar for å håndtere Kultur- og likestillingsdepartementets strømstøtteordning til frivillige organisasjoner, før departementet overførte ansvaret til Lotteri- og Stiftelsestilsynet.

Ungdomsavdelingen, U-NIT, fikk fra 2022 styrket sitt budsjett med 150 000 kroner for å kunne gi gratis inngang til avdelingens møteplasser. Dette ble innført umiddelbart i 2022, og samtlige møteplasser (tre for ungdom og én for juniorer) har nå gratis inngang.

Til 2022 ble det avsatt ytterligere 270 000 kroner til driftsstøtte til idrettsanlegg, 100 000 kroner av dette var etterslep i henhold til nylig inngåtte avtaler. Midlene ble kanalisert inn i driftsstøtteordningen og fordelt til aktuelle anlegg. Det ble også avsatt 1 mill. kroner til investeringsstøtte til nye idrettsanlegg. Så godt som hele summen er utbetalt. I tråd med vedtatt ny prosess for tildeling av spillemidler, investeringsstøtte og driftsstøtte vil Nittedal Idrettsråd komme med en innstilling om det som rådet mener bør avsettes av midler til anlegg i 2023.

Økonomiplan for 2023-2026

GIF Handicap tilbyr aktivitetstilbud for alle uansett funksjonsnedsettelse i målgruppen 6- 40 år. Nittedal kommune har en avtale med GIF Handicap som innebærer at kommunen gir et tilskudd på kr. 5 000,- pr. registrerte medlem i foreningen. Avtalen med GIF Handicap har vært inngått for tre år av gangen, og har vært fornyet flere ganger. Eksisterende avtale går ut 31.12.2022. Det foreslås at det inngås en ny treårig avtale med GIF Handicap med samme betingelser for perioden 1.1.2023 - 31.12.2025.

Det ble i 2022 vedtatt en revidert samarbeidsavtale mellom Nittedal kommune og Nittedal kulturråd som inkluderer nye punkter om forutsigbare rammer for kultur. I tråd med avtalen har Nittedal kulturråd levert innspill om rammevilkårene til kulturen i Nittedal. Innspillet omtaler kommunens tilskuddsordninger, øvingslokaler for kulturlivet, samarbeid med skolene, Nittedal kulturskole samt kommunikasjonskanaler med politisk ledelse. Nittedal kulturråd foreslår en økning av tilskuddsordningen til barne- og ungdomsorganisasjoner med 100 000 kroner, en ekstra pott på 50 000 kroner til Aktivitetsfondet øremerket utflukter samt en budsjettpost til kulturlivets behov for utførelse av arbeidsoppgaver av profesjonell karakter. Nittedal kulturråd er også opptatt av kulturskolens rammebetingelser og peker på at det bare for høsten 2022 mangler ca. en halv million kroner til å etablere undervisning til de mange nye elevene i skolekorpene.

Rådmannen har forståelse for behovene, men det er imidlertid ikke rom for å avsette nye midler til kultursektoren. Det vises til de foreslåtte tiltakene i kulturenhetens budsjett som er tenkt å bidra til å finansiere oppfyllelse av minstenorm for lærertetthet.

Det ble i 2021 vedtatt avtaler mellom Nittedal kommune og idretten og prosess for tildeling av spillemidler, investeringsstøtte og driftsstøtte. (KST sak 90/21):

«Rådmannen skal i forbindelse med forslag til økonomiplan hvert år vurdere mulig avsetning til investeringsstøtte og hvert år foreslå driftsstøtte til idrettslagenes drift av idretts- og nærmiljøanlegg.»

Nittedal kommune har mottatt Idrettsrådets prioritering av kommunalt investeringstilskudd og justert driftsstøtte for 2023. Idrettsrådet anfører at utestående kommunal investeringsstøtte for kun ferdigstilte anlegg har vokst til 5,7 MNOK. Idrettslagene har opptatt store lån for å finansiere anleggene og med økende rente tærer dette på egenkapitalen. Idrettsrådet har anbefalt en årlig investeringsstøtte på 3MNOK for å sikre forutsigbarhet for både idretten og kommunen.

Nittedal Idrettsråd ber om at det for 2023 bevilges 4 mill. kroner i investeringsstøtte og en økning av driftsstøtten til utendørs anlegg med totalt kr. 220.000,- kroner. Økningen mht. driftsstøtte er beregnet på bakgrunn av prisstigning og ett nytt anlegg.

Rådmannen har forståelse for behovene og vurdert mulighet for investerings- og driftsstøtte, men det er imidlertid ikke rom for å avsette nye midler til idrettssektoren. Det vises til den foreslåtte reduksjonen av kulturenhetens budsjett som skal bidra til å finansiere oppfyllelse av minstenorm for lærertetthet.

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. å bevilge 1,5 mill. kroner i investeringstøtte og 0,22 mill. kroner i driftsstøtte til idretten.

Oppsummert er hovedutfordringene i sektor for oppvekst og utdanning:

- Økende antall barn og unge med svært store og vedvarende behov
- Tilpasset opplæring og tidlig innsats krever kompetanse og kapasitet i skolene
- Minstenorm for lærertetthet må innfris
- Mange ledige skoleplasser på barnetrinnet i nordre og søndre, press på skoleplasser i midtre
- Læremidler i fagene norsk, matematikk, engelsk, naturfag må styrkes

- Elevenes digitale kompetanse, fra første trinn, må prioriteres
- Kostbar barnehagestruktur vanskeliggjør ytterligere effektivisering
- Bærekraftig drift av voksenopplæringen
- Betydelig økt bosetting av flyktninger gir økt press på flyktningtjenesten

Dette skal vi oppnå

Tidlig innsats

Tidlig innsats, men aldri for sent. Alle barn og unge skal ha mulighet til å lykkes uavhengig av bakgrunn. Uønsket utvikling i barns liv skal møtes med optimisme, adekvate tiltak og rett kompetanse til rett tid.

Inkludering og tilhørighet

Alle tjenestene i sektoren skal bidra til inkludering og tilhørighet. Alle barn og unge skal ha en opplevelse av å høre til i et fellesskap. Identitet og selvbilde, meninger og holdninger blir til i samspill med andre. Det skal utvikles inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle.

Koordinerte innsatser

Tjenestene skal videreutvikle den koordinerte tverrfaglige innsatsen innad i sektor for oppvekst og utdanning og på tvers av sektorene, særlig med helse og velferd. Fragmentert innsats og tjenesteyting fra kommunen er ressurskrevende og gir svak ressursutnyttelse.

Digitalisering og gevinstrealisering

Grunnlaget som er lagt gjennom investering i digitalt utstyr og nye applikasjoner må utnyttes. Gevinster skal realiseres gjennom effektivisering og økt kvalitet i tjenestene. Økte ressurser på digitalisering i sektoren forventes å øke kvaliteten på tjenestene. Læringsteknologi knyttet til alle fag og alle trinn kan gi økt læringsutbytte.

Ressurs- og kapasitetsutnyttelse

For å sikre god ressursutnyttelse må kapasiteten i sektoren være i samsvar med behovet for tjenester. Dette innebærer for eksempel at antall barnehage- og skoleplasser må tilpasses det faktiske elev- og barnetallet i kommunen. Arbeidet med god ressursutnyttelse i skolene og i sektoren videreføres og det arbeides kontinuerlig med å identifisere kostnadsreducerende tiltak.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett	804 003	804 003	804 003	804 003
Sum Tekniske justeringer	400	400	400	400
Vedtatt forrige periode				
Andre tiltak	-9 106	-11 365	-12 926	-12 926
Sum Vedtatt forrige periode	-9 106	-11 365	-12 926	-12 926
Sum Budsjettendring i år	19 856	19 856	19 856	19 856
Sum Lønns- og prisvekst	45 866	45 866	45 866	45 866
Konsekvensjusteringer	57 016	54 757	53 196	53 196
Konsekvensjustert ramme	861 019	858 760	857 199	857 199
Innsparingstiltak				
Innsparingstiltak kultur	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Nytt innsparingskrav 2024 Oppvekst og utdanning	0	-14 200	-16 400	-18 800
Sum Innsparingstiltak	-1 000	-15 200	-17 400	-19 800
Nye tiltak				
Bind og tamponger - prøveprosjekt på alle skolenes jentetoalletter	100	0	0	0
Driftsstøtte idrett	220	220	220	220
Elever med store særskilte behov	10 000	10 000	10 000	10 000
Fritidsklubber U-Nit - tilbakeføring av nedtrekk	100	100	100	100
Frivilligheten transport - tilbakeføring av nedtrekk	100	100	100	100
Fysiske læremidler	1 500	0	0	0
GIF Storby - drift 2023	270	270	270	270
Investeringsstøtte idrett	1 500	0	0	0
Kjøp av eksterne skoleplasser	1 000	1 000	1 000	1 000
Kulturskolen - Styrking av tilbud	117	117	117	117
Kulturskolen - tilbakeføring av nedtrekk	133	133	133	133
Kulturskolen - øremerket korps	300	300	300	300
Leasing av digitale enheter til elever	1 000	1 000	1 000	1 000
Private barnehager økning tilskudd utover kompensasjon til kommunen	16 000	16 000	16 000	16 000
Statsbudsjett 2023 - Barnevernsreformen tildeling 2	2 196	2 196	2 196	2 196
Statsbudsjett 2023 - Gratis SFO 12 timer i 1.	4 265	4 265	4 265	4 265
Statsbudsjett 2023 - Redusert makspris kommunale barnehager	1 479	1 520	1 520	1 520
Statsbudsjett 2023 - Redusert makspris private barnehager	2 300	2 400	2 400	2 400
Styrket SFO for elever med store særskilte behov	2 700	2 700	2 700	2 700
Særavtale for lærere 2022	3 100	3 100	3 100	3 100
Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan	6 116	8 375	9 936	9 936
Økt midler til minstenorm for lærertetthet	3 500	3 500	3 500	3 500
Sum Nye tiltak	57 996	57 296	58 857	58 857
Nye tiltak og realendringer	56 996	42 096	41 457	39 057
Ramme 2023-2026	918 015	900 856	898 656	896 256

Innsparingstiltak

Innsparingstiltak kultur

Det foreslås innsparingstiltak tilsvarende 1 mill. kroner, som etter rådmannens vurdering ikke gir en betydelig forringelse av tilbudet. Dette får følgende konsekvenser:

- **Nittedal kulturskole, 133 000 kroner:** Brukerbetalingen i Nittedal kulturskole settes opp med 5 %. Planlagt økning av tilbudet innenfor musikkterapi reverseres og kulturskolens budsjett til innkjøp av inventar og utstyr reduseres.

- **Kulturverket Flammen, 100 000 kroner:** Kulturverket Flammen reduserer omfanget av egne aktiviteter og arrangementer, særlig arrangementer som vurderes å ha en større risiko for å gå med økonomisk tap.
- **Nittedal Frivilligsentral, 100 000 kroner:** Frivilligsentralen reduserer aktiviteter. Dette inkluderer å ikke starte opp planlagt 1 til 1-hjelp til Nittedals innbyggere.
- **Ungdomsvirksomheten U-NIT, 100 000 kroner:** Budsjettet til de fire ungdomsklubbene i kommunen reduseres noe. Innsparingen fordeles ut på klubbene.
- **Kulturfaktorfestivalen, 257 000 kroner:** Kulturfaktorfestivalen avvikles.
- **GIF Storby, 270 000 kroner:** GIF Storby gir et tilbud for ungdom hovedsakelig i søndre. GIF Storby får et årlig tilskudd på kr. 270 000,-. Eksisterende avtale går ut 31.12.2022. Det foreslås at det ikke inngås noen ny avtale med GIF Storby. Kommunens ungdomsavdeling, U-NIT, har nå opprettet en egen møteplass for ungdom i søndre, og det er mindre behov for tilbudet fra GIF Storby.
- **Kulturadministrasjon, 40 000 kroner:** Reduksjon i driftsbudsjettet til kulturenhetens administrasjon, hovedsakelig budsjettet til innkjøp av inventar og utstyr.

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. å reversere følgende foreslåtte innsparingstiltak

- Nittedal kulturskole
- Nittedal Frivilligsentral
- Ungdomsvirksomheten U-NIT
- GIF Storby

De enkelte reverseringene er omtalt i egne punkt. Samlet reversert budsjettbeløp kr. 603.000. Innsparingstiltaket er etter dette på kr. 397.000

Nytt innsparingskrav 2024 Oppvekst og utdanning

Sektoren har i 2024 et innsparingskrav på 14,2 mill. kroner. I løpet av 2023 vil sektoren jobbe aktivt med å finne potensielle innsparingsmuligheter, inklusiv vurdere strukturelle endringer.

Nye tiltak

Bind og tamponger - prøveprosjekt på alle skolenes jentetoalletter

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endring i forslag til driftsbudsjett:

“Bind og tamponger – prøveprosjekt på alle skolenes jentetoalletter. Prosjektet evalueres og tilbakemeldes til KSTs møte i november 2023.” Budsjettbeløp kr. 100.000.

Driftsstøtte idrett

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endring i forslag til driftsbudsjett:

“Driftsstøtte idrett” Budsjettbeløp kr. 220.000.

Elever med store særskilte behov

Et økende antall barn og unge har store behov for særlig tilrettelagt opplæring, ofte utenfor det ordinære skoletilbudet. Kommunen har allerede i dag tilrettelagte avdelinger på to skoler. Det er altfor liten kapasitet i disse tilbudene allerede, og kommunen vil i løpet av første halvår 2023 legge fram en helhetlig plan for hvordan tilbudet til denne elevgruppen bør organiseres. Rådmannen foreslår å øke

rammen med 10 mill. for denne elevgruppen i 2023. Dette vil også være et viktig tiltak for å bidra til at kommunen oppfyller minstenorm for lærertetthet.

Fritidsklubber U-Nit - tilbakeføring av nedtrekk

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endring i forslag til driftsbudsjett:

"Fritidsklubber U-Nit - tilbakeføring av nedtrekk" Budsjettbeløp kr. 100.000.

Frivilligheten transport - tilbakeføring av nedtrekk

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endringer i forslag til driftsbudsjett:

"Frivilligheten transport - tilbakeføring av nedtrekk" Budsjettbeløp kr. 100.000.

Fysiske læremidler

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endring i forslag til driftsbudsjett:

"Fysiske læremidler" Budsjettbeløp kr. 1.500.000.

GIF Storby - drift 2023

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endring i forslag til driftsbudsjett:

"GIF Storby - drift 2023." Budsjettbeløp kr. 270.000.

Investeringsstøtte idrett

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endring i forslag til driftsbudsjett:

"Investeringsstøtte idrett" Budsjettbeløp kr. 1.500.000.

Kjøp av eksterne skoleplasser

Nittedal kommune kjøper pt. skoleplass til 3 elever i annen kommune pga. elevenes behov for særskilt spisskompetanse som kommunen selv ikke har. Fra høsten 2023 vil dette gjelde 4 elever.

Kulturskolen - Styrking av tilbud

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endring i forslag til driftsbudsjett:

"Kulturskolen - Styrking av tilbud" Budsjettbeløp kr. 117.000.

Kulturskolen - tilbakeføring av nedtrekk

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endringer i driftsbudsjettet:

"Kulturskolen - tilbakeføring av nedtrekk" Budsjettbeløp kr. 133.000.

Kulturskolen - øremerket korps

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endring i forslag til driftsbudsjett:

"Kulturskolen - øremerket korps." Budsjettbeløp kr. 300.000.

Leasing av digitale enheter til elever

Det skal inngås en ny leasingavtale våren 2023. Leasingavtalen utvides samtidig til å omfatte 4. trinn med PC eller iPad. I tillegg er det gjort en ny avtale om leasing av iPad til 1.-3.trinn. Avtalene vil koste ca. 5 mill. kr. årlig til leasing av digitale enheter. Den økte bevilgningen gjer økningen som følge av ny avtale.

Private barnehager økning tilskudd utover kompensasjon til kommunen

Økt tilskudd private barnehager utover lønns- og prisvekst fra 2022 til 2023 og kompensasjon redusert inntekt pga reduserte satser betaling.

Statsbudsjett 2023 - Barnevernsreformen tildeling 2

Barnevernsreformen - overføring oppgaver/finansieringsansvar fosterhjem ny lov - tildeling 2. Enheten tildeles 2,2 mill. kroner i økonomiplanperioden.

Statsbudsjett 2023 - Gratis SFO 12 timer i 1.

Gratis kjernetid i SFO (12 timer pr. uke) for elever i 1. klasse ble innført av staten 01.08.22. Redusert inntekt er kompensert fra staten og tilføres enhetene. Innarbeidet tall gjelder helårseffekten og kommer i tillegg til beløpet som ble innarbeidet i 2022.

Statsbudsjett 2023 - Redusert makspris kommunale barnehager

Redusert makspris kommunale barnehager for 2022 med helårseffekt og ny reduksjon i 2023. Det er kompensasjon fra staten for at maksprisen for foreldrebetaling reduseres fra 3050 kr/mnd til 3000 kr/mnd fra 1.januar 2023.

Det er fordelt på private og kommunale, og de private får dette kompensert gjennom tilskuddsmodellen.

Statsbudsjett 2023 - Redusert makspris private barnehager

Redusert maksimumspris for private barnehager for 2022 med helårseffekt og ny reduksjon for 2023. Kompensasjon fra staten, siden maksimumsprisen for foreldrebetaling reduseres fra 3050kr/mnd til 3000kr/mnd fra 1.januar 2023.

Styrket SFO for elever med store særskilte behov

Elever med særskilte behov i skoletida vil også ha dette behovet i SFO-tiden. Dette er en kostnad som kommunen må dekke. Elever med slike behov på 5.-7. trinn har også rett til SFO-plass og for disse elevene er SFO et gratis tilbud.

Særavtale for lærere 2022

Ved inngåelse av ny arbeidstidsavtale for lærere, SFS 2213, med virkning fra 01.08.22, fikk kontaktlærere for klasser med flere enn 21 elever økt tidsressurs. Samlet for skolene betyr dette en kostnadsøkning på 3 mill. kr. på årsbasis som vil bli brukt til lærerstillinger.

Tilbakeføring innsparingsbehov vedtatt i forrige økonomiplan

Innsparingstiltak strykes i økonomiplan 2023-2026.

Økt midler til minstenorm for lærertetthet

Skolene tilføres 3,5 mill. kr. for å innfri minstenorm for lærertetthet. Pr. 1. oktober 2022 mangler det ca. 5 lærerstillinger for å oppnå minstenormen for lærertetthet.

Miljø og samfunnsutvikling

Innledning

Sektor for miljø og samfunnsutvikling har cirka 50 årsverk og har et nettobudsjett på ca. 62 mill. kroner.

Sektoren er organisert i

- Enhet for kommunalteknikk
- Enhet for plan, byggesak og geodata
- Sektorstab miljø & samfunn

Sektoren har også ansvar for miljøvern, næringsutvikling og samarbeid med de tekniske interkommunale selskapene og landbrukskontoret for Hadeland og Nittedal. En betydelig del av sektorens aktiviteter og tjenester er finansiert via selvkost i form av byggesaksgebyrer, vann- og avløpsgebyrer med videre. Det resterende av sektorens budsjett er finansiert over kommunens ramme, jf. nettobudsjettet. Sektoren har også fra og med 2021 det overordnede ansvaret for beredskapsarbeidet i kommunen.

Kostra-analyse

	Nittedal 2020	Nittedal Eidsvoll 2021	Lier Ullensaker	Kostragruppe 09
Prioritet				
Byggesaksbehandling og eierseksjonering brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	266	303	387	367
Fysisk planlegging, kulturminner, natur, nærmiljø, kommune netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde beløp per innbygger (kr)	494	639	607	767
Kart og oppmåling korrigerede brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	201	221	194	225
Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikl. nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)	46	55	81	118
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger	82	91	263	65
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger	690	742	659	902
Produktivitet				
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	475 040	479 446	309 418	317 203
Vann - Driftsutgifter per tilknyttet innbygger (kr/tilkn.innb)	1 632	1 951	1 393	1 451
Vann - Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)	1 661	1 613	1 743	1 935
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr)	5 236	5 236	5 935	5 703
				757
				4 400
Kvalitet				
Estimert gjennomsnittsalder for kommunalt spillvannnett med kjent alder (år)	47,0	48,0	33,0	30,0
Renovasjon - Husholdningsavfall per innbygger (kommune)	442	371	512	471
				512
				0

I tabellen over er det en oversikt over utvalgte nøkkeltall, som viser kommunens utvikling fra 2020 til 2021. Sammenligningskommunene som er valgt ut inkluderer både naboer i fylket og kommuner som har generelt lave driftskostnader. Kostragruppe 9 omfatter kommuner med 20 000-29 999 innbyggere, og er den gruppen Nittedal kommune tilhører.

KOSTRA-tallene gir grunnlag for sammenligning med andre kommune og mulighet for å analysere utvikling i egen kommune.

Status og utfordringer

Å balansere mellom vekst og vern

Hovedutfordringene for sektorens ansvarsområder er knyttet til at Nittedal er en del av en hovedstadsregion som er i sterk vekst.

Sektoren har ansvar for kommuneplanen med samfunnsdel og arealdel. Ny kommuneplan 2022-2035 har en langsiktig arealstrategi. Det er også satt nye mål for samfunnsutviklingen basert på bl.a. FNs bærekraftsmål og en omfattende medvirkning blant innbyggere, ansatte og politikere.

Sentrale utfordringer er å styre vekstfordelingen i kommunen, den interne veksten innenfor tettstedene og lokaliseringen av ulike tjenestetilbud. Sektoren utarbeider befolkningsprognoser som benyttes i alle sektorenes planlegging og dimensjonering av tjenestetilbud. Sektoren har også ansvar for mer detaljert planlegging og prosjektering, som legger til rette for utvikling av infrastruktur som veksten krever, innen samferdsel, vann, overvann, avløp, skoler, barnehager, kultur, idrett, helse- og velferdstilbud.

I arealplanleggingen må mange hensyn veies mot hverandre når ulike typer vekst skal innpasses i planene. Arealpolitikken har overordnede føringer om fortetting og transformasjon, men det er krevende å styre slik utvikling. Den nye arealdelen til kommuneplanen fastsetter en langsiktig grønn grense for veksten på Rotnes, som i både regional plan og vår egen kommuneplan er definert som et prioritert tettsted for vekst. Dette gjelder for både boliger og arbeidsplasser. Kommunen skal framover evne å videreutvikle et kompakt sentrum på Rotnes, samtidig som langsiktig løsning for Rv4 ikke er avklart.

Kommuneplanen definerer også at noe vekst kan foregå i våre lokalsentra Hagan, Åneby, Døli og Tøyen. Ut over dette skal den grønne bygda bevares. Veksten vil hovedsakelig foregå i kombinasjon av fortetting og transformasjon innenfor tettstedene. Enhver utvidelse må veies opp mot arealinteresser som jordbruk, kulturminneinteresser, natur- og friluftsområder. Gjennomgående helhetlig forvaltning av blå og grønn infrastruktur er viktige hensyn.

Gamle og utdaterte planer

Sektoren har ansvar for kommunens arealplaner, alt fra behandling av nye private detaljreguleringsplaner, til oppdatering av gamle planer og utarbeidelse av nye kommunale områdeplaner. Det er store forskjeller i alder på kommunens reguleringsplaner. Dette gir utfordringer for både innbyggere og utbyggere, som mindre grad av opplevd likebehandling, tidkrevende behandling av bygge- og delesaker, større behov for dispensasjoner, økning i antall klagesaker og ulovligheter. Arbeidet med oppdatering av planverket vil foregå både ved endring og oppheving av detaljreguleringsplaner, og utarbeidelse av områdeplaner som erstatter gamle planer.

Digital forvaltning

Teknisk eiendomsarkiv ble i 2020 fraktet til Innlandet Fylkesarkiv på Lillehammer for digitalisering. Hensyn til personvern (GDPR) gjør at vi per i dag ikke har kunnet automatisere innsynsforespørsler. Dette medfører ressurskrevende manuelle operasjoner ved bl.a. megleropdrag og innsynsbegjæringer i det historiske eiendomsarkivet.

Kartdatabasen er lagt i skyløsning, og all utgående post går digitalt. Det er likevel utfordringer i å komme videre, slik at forvaltningen av tekniske tjenester som plan, byggesak, deling, oppmåling og kommunalteknisk planlegging kan oppleves enklere og mer effektiv for både innbyggere og saksbehandlere. Dagens løsninger har for dårlig integrasjon med hverandre, og er ikke heldigitale.

Bærekraftig klima-, natur- og miljøforvaltning

Ny kommuneplan målbærer klima og miljø som et hovedmål. En hovedutfordring er å redusere klimagassutslipp. Utslippene kommer i hovedsak fra lokal transport og gjennomfartstrafikk, men også indirekte gjennom kjøp av varer og tjenester. En annen kilde er landbruket. Prosjektet "Den klimasmarte bonden" har fokus på hvordan klimautslipp til luft fra landbruket kan reduseres.

EUs vanddirektiv forutsetter at vassdrag skal bringes tilbake til sin naturlige økologiske tilstand. Forurensning i Nitelva er derfor en utfordring det jobbes med. Prosjektet med nytt avløpssystem - VA på langs - skal medvirke til å eliminere dagens overløp fra avløpsrensaneanlegg. Det er også en utfordring med påvirkning fra jordbruk. Landbrukskontoret har dialog med grunneierne om miljøvirkemidlene i landbruket for å få størst mulig reduksjon i avrenning av næringsstoffer fra dyrkede arealer til vassdrag, og vil følge opp dette gjennom en ny forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket som trer i kraft fra 01.01.2023.

Klimatilpasning er en viktig del av arealplanleggingen, med overordnede risiko- og sårbarhetsanalyser og samfunnssikkerhet. Klimaendringer påvirker naturen og viktige samfunnsfunksjoner. Det kan oppstå mer ekstreme regnskyll som kan gi flommer og føre til erosjon, ras og skred. Konsekvenser kan være skade på eiendom, bygninger, infrastruktur, vannkvalitet og natur. Nybygg og økt fortetting gjør at det må planlegges for, og stilles krav til, god håndtering av overvann for å unngå mulige skader. Sektoren søker kontinuerlig økt kunnskap om hvordan klimaendringer kan berøre kommunens ansvarsområder. Det er behov for å se ekstremhendelser i sammenheng med overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse og beredskap, og oppdatere planer for infrastruktur, herunder overvann.

Oppgradering av ledninger og anlegg for vann og avløp (VA)

I tillegg til prosjektet VA på langs, er det behov for å videreføre arbeidet med å rehabilitere det kommunale VA-nettet. Dette innebærer utbedring og utskifting av avløpsledninger, kummer og pumpestasjoner. En utfordring i perioder med mye nedbør er at det lekker overflatevann inn i avløpssystemet. Det belaster renseanleggene og gir overløp ved for liten kapasitet. Etter gjennomføring av VA på langs vil kommunen måtte betale også for behandling av overflatevannet som pumpes til NRA. i Sagdalen. Det er også behov for å rehabilitere kommunale vannledninger for å få ned lekkasjeprosenten og sikre stabil vannforsyning til innbyggerne.

Vedlikehold av kommunale veier

Etterslep på vedlikehold av kommunale veier er en utfordring i Nittedal, som i mange kommuner i Norge. Når asfaltdekket begynner å sprekke opp vil det bli dyrere å rehabilitere jo lenger man venter med vedlikeholdsarbeidet. Det har over flere år vært mindre budsjetter for dette området enn det som er beregnet som tilstrekkelig for å holde veikvaliteten fremover på dagens nivå.

Trafikksikkerhet

Sektorens arbeid med trafikksikkerhet styres gjennom trafikksikkerhetsplanen. Ekstra bevilgninger de siste par årene har økt aktiviteten. Det har blitt gjennomført en rekke tiltak, som fartshumper, fortau, bussholdeplasser, fotgjengeroverganger og forsterket eller ny gatebelysning. Det er fortsatt en rekke strekninger, bl.a. skoleveier, med behov for tiltak. I 2023 er det satt av investeringsmidler til to større prosjekter, gang-/sykkelvei langs Svartkruttveien mellom rådhuskvartalet og Kvernstua, og fortau i Sagerudveien. Det var satt av midler til begge prosjekter i 2021/22, men prosjekteringen har blitt noe forsinket. Midlene overføres derfor til 2023.

Et godt grep på overordnet beredskap

Kommunens beredskapsplan er fra 2016. Siden dette har kommunen opplevd flere krisehendelser som blant annet skogbrann, leirskred og pandemi. Det er behov for å oppdatere beredskapsplanene, og evaluere hendelsene. Arbeidet har startet i 2022, bl.a. med gjennomgang av helhetlig ROS. Arbeidet med revidert beredskapsplan fortsetter i 2023.

Dette skal vi oppnå

Et godt planverk som gjør at innbyggere, ansatte og utbyggere opplever likebehandling og effektiv saksbehandling

En heldigital forvaltning som oppleves som enkel og effektiv for både innbyggere og ansatte på sektoren

En effektiv beredskapsorganisasjon på vannforsyning, avløpshåndtering og drift av kommunale veier

God prosjektstyring ved bruk av styringssystemer

God overordnet kriseberedskap, herunder videreutvikling av kommunens beredskapsplan, løpende evaluering av hendelser, regionalt samarbeid, møter i beredskapsrådet og gjennomføring av øvelser

Bærekraftig veksthåndtering

- parallelt med at vi vokser skal både eksisterende og nye Nittedøler oppleve gode tjenester innen sektorens fagområder, blant annet planlegging, byggesaksbehandling, kart og oppmåling, miljø- og landbruksforvaltning, utbygging og drift av vei, vann, avløp og renovasjon.
- en parallell utvikling av sosial og teknisk infrastruktur og et boligtilbud som sikrer alle bolig i tråd med boligtypeprogrammet
- fordeling og styring av vekst til et nivå som er det beste for både Nittedals økonomi og tjenesteleveranser

Miljøvennlig areal- og transportutvikling

- bygge kompakt, tettsteder skal utvikle seg «innenfra og ut»
- planlegge og bygge infrastruktur og tettsteder slik at transportveksten tas med kollektiv, sykkel og gange
- nittedøler kan i framtiden i størst mulig grad gå, sykle og benytte kollektivtransport til daglige gjøremål og arbeid
- planprosesser hvor innbyggerne opplever god medvirkning
- «Den grønne bygda» sine kvaliteter med kulturlandskap, landbruksarealer, friluftsområder, skog og vannressurser med biologisk mangfold blir vektlagt i arealforvaltningen
- avklaring av hvordan Nye Nittedal sentrum skal få en romlig og innholdsmessig utvikling, inkludert fremtidige traséer for riksvei 4
- god samskaping og dialog med utbyggere, herunder å få til gode utbyggingsavtaler til nytte for både kommunens innbyggere og utbygger
- planmessig og effektivt trafiksikkerhetsarbeid, hvor trygg skolevei står sentralt

Langsiktig klima-, natur- og miljøforvaltning

- Nitelva skal iht. EUs vanddirektiv bringes tilbake til sin naturlige økologiske tilstand. Dette skal oppnås gjennom:
  - prosjektet VA på langs - legge ned kommunens renseanlegg og overføre avløp til NRA
  - oppfølging av ny forskrift om regionalt miljøprogram og statlige miljøvirkemidler
  - utbedring av kommunalt avløpsnett og separate avløpsanlegg
- halvering av klimautslipp innen 2030. Konkretisere tiltak gjennom arbeid med sentrumsplan, Miljøfyrtårnsertifisering av Nittedal kommune, og utarbeide klimaregnskap som del av revisjon av [klima- og energiplanen](#)
- sikker og pålitelig vannforsyning med redusert lekkasjeprosent
- god håndtering av overvann i tettsteder
- gode beredskapsplaner for ekstreme klimahendelser
- bevare biologisk mangfold og forhindre spredning av svartelistede arter

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett	57 394	57 394	57 394	57 394
Sum Tekniske justeringer	0	0	0	0
Vedtak forrige periode				
Andre tiltak	-3 035	-3 197	-3 310	-3 310
Sum Vedtak forrige periode	-3 035	-3 197	-3 310	-3 310
Sum Budsjettendring i år	417	417	417	417
Sum Lønns- og prisvekst	1 366	1 366	1 366	1 366
Konsekvensjusteringer	-1 252	-1 414	-1 527	-1 527
Konsekvensjustert ramme	56 142	55 980	55 867	55 867
Innsparingstiltak				
Nytt innsparingskrav 2024 Miljø og samfunnsutvikling	0	-1 000	-1 000	-1 200
Sum Innsparingstiltak	0	-1 000	-1 000	-1 200
Nye tiltak				
Beredskapsplanverk	300	0	0	0
Dammene merkostnader forsikring og FDV	500	500	500	500
Justering fra selvkost til kommunal finansiering	1 400	1 400	1 400	1 400
Naturestaurering og miljøtiltak - søkbar pott for ideelle lag og foreninger	100	100	100	100
NRBR - økt bemanning og nye lokaler	4 000	4 000	4 000	4 000
Sum Nye tiltak	6 300	6 000	6 000	6 000
Nye tiltak og realendringer	6 300	5 000	5 000	4 800
Ramme 2023-2026	62 442	60 980	60 867	60 667

Innsparingstiltak

Nytt innsparingskrav 2024 Miljø og samfunnsutvikling

Det er innarbeidet nytt innsparingstiltak fra 2024 Dette kommer i tillegg til tiltak fra 2023 med økning i 2024. Sektoren vil påbegynne nytt arbeid med å klargjøre mulighetene for ytterligere reduksjoner i starten av 2023.

Nye tiltak

Beredskapsplanverk

Midler til utarbeidelse av revidert beredskapsplan for kommunen og aktiviteter knyttet til dette, herunder utredninger for beredskaps-, tiltaks- og kostnadsanalyser.

Dammene merkostnader forsikring og FDV

Konsekvens av overtakelse av dammer, kostnader til forvaltning, drift, vedlikehold og forsikring.

Justering fra selvkost til kommunal finansiering

I tråd med regelverket for selvkost er det ført over lønnsmidler fra selvkost til rammefinansiering. Dette gjelder deler av flere stillinger innen bl.a. veiledning byggesak, juridisk rådgivning og prosjektstyring.

Naturestaurering og miljøtiltak - søkbar pott for ideelle lag og foreninger

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endring i forslag til driftsbudsjett:

“Natur-restaurering og miljøtiltak – søkbar pott for ideelle lag og foreninger som fordeles av kommunens miljørådgiver. Søknadsfrist: 01.03.2023.” Budsjettbeløp kr. 100.000.

NRBR - økt bemanning og nye lokaler

Økningen skyldes økt aktivitet. Blant annet styrket mannskap og drift ved ny brannstasjon på Lystad, ny stilling forebyggende personell ihht. dimensjoneringsforskriften og styrket grunnbemanning i operative mannskaper.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2023	2024	2025	2026	2023-26
Miljø og samfunnsutvikling					
Gang/sykkelvei fra Borghild Rudsvei til Kvernstujordet	18 600	0	0	0	18 600
Overtagelse/rehabilitering av Høldippelen	0	60 750	0	0	60 750
Rehabilitering avløp - til fordeling	15 000	15 000	15 000	15 000	60 000
Rehabilitering vann - til fordeling	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Rygga bru	0	0	11 500	0	11 500
Samferdsel - biler og maskiner - Utskiftningsplan - ikke selvkost	3 000	5 313	1 875	1 875	12 063
Samferdsel - biler og maskiner - Utskiftningsplan - selvkost	1 250	4 375	625	1 250	7 500
Trafikksikring - Fortau Sagerudveien	11 400	0	0	0	11 400
VA på langs - Avløp ut av bygda	57 000	264 000	12 000	0	333 000
Sum Miljø og samfunnsutvikling	116 250	359 438	51 000	28 125	554 813

Gang/sykkelvei fra Borghild Rudsvei til Kvernstujordet

Dette er gang- og sykkelvei langs Svartkruttveien, strekningen mellom innkjøring Hestesenteret og Kvernstujordet. Strekningen Rv4 - Borghild Rudsvei er bygget tidligere og strekningen videre til avkjøring Hestesenteret bygges av kommunen i 2022. Prosjektet avsluttes der utbygger har bygget bru over Ørfiskebekken, og gang-/sykkelvei gjennom boligfeltet opp til Kvernstuveien. Da blir det sammenhengende struktur for myke trafikanter fra søndre del av sentrum opp til Kruttverket og øvre del av Rotnes. Prosjektering gjøres i 2022 og gjennomføringen er i sin helhet i 2023.

Den totale rammen på prosjektet er på ca. 28 millioner kroner. En økning på ca 10,6 millioner fra tidligere bevilget, og skyldes særlig usikkerhet i markedet.

Overtagelse/rehabilitering av Høldippelen

Nittedal kommune har overtatt eierskapet for Høldippeldammen og dammen planlegges rehabilitert i henhold til krav fra NVE gjennom damsikkerhetsforskriften. Eierskapet av dammen er overdratt til Nittedal kommune fra selskapet NRV AS som avvikles. Opprinnelig kostnadsestimat var beregnet i 2021. Investeringssum på P85 har økt fra 48,6 til 60,8 mill. kroner på grunn av særlige usikkerheter i dagens marked. Prosjektet er foreslått utsatt fra 2023 til 2024. Det blir lagt fram egen sak til behandling i kommunestyret i 2023.

Rehabilitering avløp - til fordeling

Investering gjelder rehabilitering av avløpsledninger og kummer. Rehabiliteringen foretas etter kartlagt behov og krav. Investeringen forlenger levetiden på ledningene, reduserer innlekk og sikrer bedre kapasitet på ledningsnettets som gir mulighet for tilkobling av flere abonnenter.

Rehabilitering vann - til fordeling

Investeringen gjelder rehabilitering av kommunens vannledningsnett basert på kartlagt behov og krav. Aktiviteten reduserer akutte lekkasjer, reduserer vanntap og gir sikrere vannforsyning.

Rygga bru

Eksisterende bru har svikt i steinfundamentene, det er derfor lagt inn aksellastbegrensning som gjør at bl.a. enkelte tyngre kjøretøy, bl.a. landbruksmaskiner ikke kan kjøre over. Den holdes åpen for lette kjøretøy. Tiltaket med å bytte bru foreslås gjennomført i 2025. Kostnaden er beregnet som P85, basert på 2022 indekser. Investeringen var estimert til 9 mill. kroner i rammesaken 2022. Dette var basert på 2021 priser.

Samferdsel - biler og maskiner - Utskiftningsplan - ikke selvkost

Investeringen gjelder kjøp av ny lastebil som benyttes til vinterdrift og øvrig drift. Ny bil erstatter eksisterende lastebil og er i henhold til utskiftningsplan. Nye lastebiler gir stabil drift og forbedret beredskap.

Trafikksikring - Fortau Sagerudveien

Dette er et trafikksikkerhetsprosjekt og gjelder trygg skolevei i form av nytt fortau langs Sagerudveien, mellom Stasjonsveien og Kruttverket. Regulering er gjennomført og prosess med grunnnerverv pågår.

Prosjektet har en totalramme på ca. 30 mill kroner. Det ble bevilget 18,9 millioner kroner i 2021. Det er behov for ytterligere 11,4 millioner kroner for å ferdigstille prosjektet, der 5,7 mill delfinansieres ved bruk av fond. Økningen skyldes særlig usikkerhet i markedet, og at tidligere beregninger er gjort noe bakover i tid.

VA på langs - Avløp ut av bygda

Investeringen gjelder videre arbeid med å finne trase for hovedavløpsledning fra Åneby, via Rotnes til Slattum. Neste fase blir bygging av hovedavløpsledning og tilhørende pumpestasjoner, samt nedleggelse av renseanlegg. Prosjekter er i samarbeid med Nedre Romerike Vannverk IKS.

Detaljprosjektering, myndighetsbehandling og anskaffelse for etappen mellom Slattum og Rotnes gjennomføres i 2022. Utførselen av de gjenstående anleggsarbeidene utføres i 2023 og 2024. Prosjektet forventes ferdigstilt ved utgangen av 2024. Tidligere er det bevilget 90 mill. kroner, totalt budsjett er estimert til ca. 390 mill. kroner.

Stab og støtte

Innledning

Stab og støtte har et budsjett på 121 mill. kroner.

Politisk virksomhet ligger under dette tjenesteområdet. Stab og støtte består av

- enhet Økonomi
- enhet HR
- enhet Digitalisering
- administrasjon med følgende funksjoner; rådmann, kommuneadvokaten, kommunikasjonssjef og politisk sekretariat

Sektoren har til formål å yte god intern service til tjenesteenhetene og til kommunens politiske og administrative ledelse. Kommunen skal ivareta befolkningens sikkerhet gjennom forebyggende arbeid og beredskap.

Kostra-analyse

	Nittedal 2020	Nittedal Eidsvoll 2021	Lier	Ullensaker	Kostragruppe 09	
Prioritet						
Brutto driftsutgifter til funksjon 100 Politisk styring , i kr. pr. innb (B)	302	407	331	355	327	359
Brutto driftsutgifter til funksjon 110, Kontroll og revisjon, i kr. pr. innb (B)	72	97	95	59	84	116
Brutto driftsutgifter til funksjon 120 Administrasjon, i kr. pr. innb (B)	3 748	3 844	3 258	3 577	2 745	3 816
Økonomi						
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	15,1 %	15,3 %	18,4 %	15,4 %	8,5 %	12,6 %
Frie inntekter i kroner per innbygger	57 809	61 759	58 877	63 048	59 993	61 743
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4,3 %	4,5 %	2,1 %	5,9 %	3,3 %	3,8 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	79 604	87 642	73 498	86 825	117 735	97 061
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	99,4 %	101,4 %	90,8 %	100,4 %	113,1 %	103,7 %
				%		
Levekår						
Indeks berekna utgiftsbehov	0,967	0,978	0,986	0,982	0,961	1,000

I tabellen over er det en oversikt over utvalgte nøkkeltall, som viser kommunens utvikling fra 2020 til 2021. Sammenligningskommunene som er valgt ut inkluderer både naboer i fylket og kommuner som har generelt lave driftskostnader. Kostragruppe 9 omfatter kommuner med 20 000-29 999 innbyggere, og er den gruppen Nittedal kommune tilhører.

KOSTRA-tallene gir grunnlag for sammenligning med andre kommune og mulighet for å analysere utvikling i egen kommune.

Status og utfordringer

Stab og støtte har ansvar for å tilrettelegge for politiske og administrative beslutningsprosesser, virksomhetsstyring og internkontroll, analyse- og utredningsarbeid, samfunnsutvikling, driftsstøtte til virksomhetene og kommunikasjonstjenester. Senvirkning av pandemien preger fremdeles sektorens arbeid, og påvirker fremdeles sektoren. Det jobbes både på hjemmekontor og på rådhuset. Det har vært stort arbeidspress for sektorens ansatte.

Beredskap

Pandemiens ulike faser har stilt spesielt store krav til våre ansatte. Mange ansatte har vært i beredskap 24/7. Tiden med pandemi har vist at både innbyggere/brukere og ansatte har vist stor vilje og evne til å tilpasse seg usikkerheten. Det er tatt i bruk og utviklet nye arbeidsmetoder og enhetene har vist stor evne til omstilling og nytenkning. Kommunen har gjennom de siste år måtte håndtere flere kriser og kravene til beredskap og dokumentasjon øker. Gjennom interne omprioriteringer etableres en felles funksjon knyttet til beredskap under kommunalsjef for miljø og samfunnsutvikling. Det pågående arbeidet med revidering av planverk vil omtales der.

Omstillingsarbeid

Det er utfordrende å balansere oppgaver mot ressurser, og sikre drift med nødvendig utvikling. Det er behov for å effektivisere og optimalisere driften og frigjøre kapasitet der det er mulig. Det er nedsatt et underutvalg (arbeidsutvalg) av administrasjonsutvalget hvor politikere, tillitsvalgte og administrasjonen er representert. Hensikten er å sikre fremdrift, fokus og forankring på det videre omstillingsarbeidet. Nittedal kommune har sammen med KS-konsulent utarbeidet ny organisasjonspolitikk og kompetansestrategi. Det ble etablert en omfattende og bredt involverende prosess og sak ble lagt fram for kommunestyret på slutten av 1. halvår 2022.

Til bildet hører også behovet for at ledere og ansatte opplever en arbeidssituasjon som gjør at kommunen framstår som en attraktiv arbeidsplass. I den nylig vedtatte organisasjonspolitikken er økonomi pekt ut som en hovedutfordring, men spørsmålet er om ikke det å beholde og rekruttere tilstrekkelig kompetente og motiverte ansatte, blir en vel så stor utfordring i årene som kommer.

Digitalisering

Kommunestyret vedtok i 2019 ny digitaliserings- og innovasjonsstrategi. En av føringene er at digitalt førstevalg skal gi våre innbyggere en best mulig opplevelse i møte med kommunens tjenester. Digitaliseringen fremover vil inngå i tjeneste- og samfunnsutviklingen, og ikke bare som en del av administrasjon av tjenestene. Digitalisering innebærer også stor grad av samhandling med andre i og utenfor kommunen dersom man skal finne nye bedre løsninger. Nittedal kommunes digitale plattform har i løpet av 2021 og 2022 blitt oppgradert og består av ny og tidsriktig teknologi.

Behov for digitale tjenester øker og setter utvidede krav til sikkerhet, kapasitet og kompetanse. Den geopolitiske endringen har påvirket sikkerhetskravene for digital tjenester, noe som blant annet har medført at det er etablert 24/7 vakt og utvidede sikkerhetsnivå for kommunen.

10-FAKTOR

Kommunen benytter 10-FAKTOR som er et anerkjent digitalt utviklingsverktøy som brukes av mange kommuner. Medarbeiderundersøkelsen er i tråd med KS' arbeidsgiverpolitiske satsing. De ti faktorene er viktige innsatsfaktorer for å oppnå organisasjonens mål og kvalitet på tjenestene. Undersøkelsen ble ikke gjennomført i 2021 grunnet pandemi, men kommunen vil gjennomføre 10-Faktor undersøkelse i siste del av 2022.

Utfordringer fremover

Kommunen opplever det som utfordrende å realisere gevinster av digitalisering. Sykefravær, deltid, omstilling og rekruttering er vedvarende arbeidsgiverutfordringer. Det er en utfordring å balansere drift vs utvikling opp mot tilgjengelige ressurser og ambisjoner. Det fremgår av tidligere rapport fra Agenda Kaupang at kommunen drives effektivt. I det ligger det at ansatte ikke kan "løpe" fortere. Det blir viktig å sikre nødvendig omstilling / effektivisering ved å foreta strukturelle grep og sikre digital utvikling. Innovasjon, digitalisering og heltidskultur er utfordringer kommunen må ha et særskilt fokus på. Innføring av ny teknologi vil i de fleste tilfeller også føre til endringer i arbeidsprosesser, organisering og måten oppgaver og tjenester leveres. For mange medarbeidere skaper dette en hverdag med bredere oppgavespekter enn det som har vært tilfelle tidligere. Det er et stort behov for å utvikle IKT-ferdigheter og digital kompetanse blant våre medarbeidere.

Våre ansatte er kommunens viktigste ressurs for å lykkes med å følge opp politiske bestillinger og yte gode tjenester til våre innbyggere. Kommunen må være en attraktiv arbeidsgiver for å tiltrekke oss de beste kandidatene. Det er tøff konkurranse om arbeidskraften i området vært.

Fremtidens IKT tjenester leveres i økende grad med skybaserte tjenester. De kortsiktige tiltakene som er gjennomført i 2021-2022, sørger for å holde den digitale plattform på et tilfredsstillende nivå. De langsiktige tiltakene skal sikre at kommunen har en fremtidsrettet organisering og digitale verktøy som støtter opp om kommunens tjenesteproduksjon og kontakt med innbyggerne i en tid der digitale løsninger er i stor vekst. Det ligger en klar forventning om fortsatt å kunne ta ut langsiktige gevinster gjennom målrettet digitalisering. Det er svært viktig for fremtidig tjenestetilbud at sektorene tar i bruk ulike teknologiske løsninger. For å lykkes i nødvendig digitalisering, må kommunen sikre god ledelse og opplæring av ansatte. I den digitale tidsalder er det viktig å søke sammen med andre for å oppnå stordriftsfordeler.

En annen utfordring fremover blir å sikre at kommunen, innbyggerne, frivillig sektor og næringsliv går sammen om å utforme framtidens kommune, "kommune 3.0".

Dette skal vi oppnå

Omstillingsprosessen er viktig for å skape gode tjenester med høy kvalitet i tillegg til økonomisk handlingsrom. Det vises til omstillingsnotat vedtatt av formannskapet 20. mai 2020. Det er etablert et trepartssamarbeid "arbeidsutvalg for omstillingsprosessen" som har arbeidet aktivt i 2020 og videreført i 2022. Arbeid med omstilling og utvikling må også forankres i administrasjonsutvalg, formannskap og kommunestyre. Under tiltak er det beskrevet hvordan man administrativt vil videreutvikler utviklings- og omstillingsprosjektet for å få gjennomføringskraft og fremdrift i påbegynt omstillingsarbeid.

I 2023 vil følgende ha høy prioritet:

- legge til rette for en effektivisering og optimalisering av administrativ ressursbruk
- legge til rette for effektivisering og digitalisering av administrative prosesser
- legge til rette for god virksomhetsstyring gjennom videreutvikling av prosesser og verktøy for dette herunder kvalitets- og internkontrollsystem og budsjett og rapporteringssystemet
- utarbeide / revidere nye tverrgående strategiplaner, reglementer og rutiner for de administrative tjenestene

Tverrgående strategiplaner

Stab og støtte har ansvar for å utarbeide, videreutvikle og implementere følgende vedtatte strategiplaner:

- organisasjonspolitikk
- lønnspolitikk
- livsfasepolitikk
- samarbeids- og informasjonsavtalen
- digitaliserings- og innovasjonsstrategien
- kommunikasjonsstrategien
- anskaffelsesstrategien

Vi vil ha et særlig fokus på følgende innen HR:

- implementere organisasjonspolitikk og nye organisasjonsmål
- implementere kompetansestrategi og kompetanseplan
- reduksjon av sykefraværet i Nittedal kommune
- oppfølging av 10-FAKTOR med særlig fokus på medarbeiderskap og ledelse
- omstilling og endringskompetanse
- jobbe for heltidskultur
- jobbe for å øke antall lærlinger
- bidra med implementering av Compilo
- bruke digitale læringsplattformer herunder KS' læring og nanolearning
- utarbeide ulike kurs innen organisasjon- og lederutvikling som kan deles nasjonalt via KS' læringsplattform KS Læring
- vi vil videreutvikle og rapportere på relevante nøkkeltall

Vi vil i 2023 ha fokus på følgende innen kommunikasjon:

- utarbeide revidert kommunens kommunikasjonsstrategi
- videreutvikle kommunens digitale kanaler (nettsider, sosiale medier, intranett) – både innhold og funksjonalitet
- videreutvikle bruken av foto, video og film som virkemidler i kommunens kommunikasjon og opplæring
- å gi strategisk og faglig kommunikasjonsstøtte, og medierådgiving til organisasjonen
- å planlegge og gjennomføre løpende kommunikasjonstiltak

Anskaffelsesstrategien

Økonomiplan for 2023-2026

- anskaffelsesstrategien viser hvilket ambisjonsnivå, hvilke mål og prioriteringer Nittedal kommune har lagt for anskaffelsesområdet. Effektive og riktige anskaffelser er en viktig forutsetning for virksomhetenes drift, tjenesteproduksjon og måloppnåelse
- forberedelse for felles strategi, prosesser, systemverktøy og modellverktøy for anskaffelser, kontraktsstyring og oppfølging av gevinster
- forberedelse og gjennomføring av opplærings- og støttetiltak for anskaffelser å bidra til økt forståelse for hvordan arbeid med anskaffelser kan bedre tjenesteutviklingen.
- å øke bruken av e-handel
- å ivareta samfunnsansvarsdimensjonen ved anskaffelser blant annet gjennom tilpasning til FNs bærekraftsmål.
- å øke fokuset på seriøsitet i leverandørkjeden, miljø og sirkulær økonomi.
- å sikre at samtlige også i fremtiden tar digitalt antikorrupsjonskurs

Digitalisering

Regjeringen og KS har gått sammen om en strategi for digitalisering av offentlig sektor som ble lagt frem i 2019. Målet er å få brukerne til å oppleve én digital offentlig sektor. Digitalisering av offentlig sektor skal gi en enklere hverdag for innbyggere, næringsliv og frivillig sektor gjennom bedre tjenester, mer effektiv ressursbruk i offentlige virksomheter og legge til rette for produktivitetsøkning i samfunnet. Digitaliseringen fremover vil inngå i tjeneste- og samfunnsutviklingen, og ikke bare som en del av administrasjon av tjenestene. Digitalisering innebærer også stor grad av samhandling med andre i og utenfor kommunen dersom man skal finne nye bedre løsninger.

I virksomhetsårene 2021 og 2022 har kommunen oppdatert sin basis infrastruktur som er en forutsetning for innovasjon og ta i bruk nye digitale tjenester. Innovasjon gjennom nye digitale tjenester fra idé til realisering med gevinst, vil i løpet av virksomhetsåret 2023 styres i Prosjektportalen. Prosjekter som setter søkelys på brukeropplevelse og sikkerhetskultur i kommunen vil bli iverksatt.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett	112 882	112 882	112 882	112 882
Vedtak forrige periode				
Andre tiltak	-2 183	-4 429	-3 441	-3 441
Sum Vedtak forrige periode	-2 183	-4 429	-3 441	-3 441
Sum Budsjettendring i år	1 608	1 608	1 608	1 608
Sum Lønns- og prisvekst	2 670	2 670	2 670	2 670
Konsekvensjusteringer	2 095	-151	837	837
Konsekvensjustert ramme	114 978	112 732	113 720	113 720
Innsparingstiltak				
Hovedutvalg for eierstyring og næringsutvikling avvikles	-300	-300	-300	-300
Nytt innsparingskrav 2024 Stab og støtte inkl politisk virksomhet	0	-1 800	-2 100	-2 500
Sum Innsparingstiltak	-300	-2 100	-2 400	-2 800
Nye tiltak				
Forebygging og reduksjon av sykefravær	800	800	800	800
IKT sikkerhet - beredskap og responstiltak	2 400	2 400	2 400	2 400
IKT sikkerhet - endepunkt beskyttelse PC	1 400	1 400	1 400	1 400
Rekrutteringsstrategi - rekrutteringsverktøy - lisenser	200	200	200	200
Rekrutteringsstrategi -lærlinger	1 000	1 000	1 000	1 000
Valg økte kostnader	300	0	300	0
Økt ressurs politisk sekretariat	500	500	500	500
Sum Nye tiltak	6 600	6 300	6 600	6 300
Nye tiltak og realendringer	6 300	4 200	4 200	3 500
Ramme 2023-2026	121 278	116 932	117 920	117 220

Innsparingstiltak

Hovedutvalg for eierstyring og næringsutvikling avvikles

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endring i forslag til driftsbudsjett:

"Hovedutvalg for eierstyring og næringsutvikling avvikles:

- Saker som gjelder næringsutvikling flyttes til behandling i hovedutvalg for miljø og samfunnsutvikling.
- Saker som gjelder eierstyring flyttes til behandling i Formannskapet."

Redusert utgift/budsjett på kr. 300.000.

Nytt innsparingskrav 2024 Stab og støtte inkl politisk virksomhet

Det er lagt inn et innsparingstiltak på sektoren fra 2024 på 1,8 mill. kroner. Dette kommer i tillegg til tidligere vedtatt innsparingskrav. Sektoren må jobbe videre med omstilling i 2023 for å finne aktuelle tiltak uten at det går på bekostning av tjenestene som skal leveres.

Nye tiltak

Forebygging og reduksjon av sykefravær

Kommunestyret vedtok 12. desember 2022, i kommunestyresak KST 146/22 bl.a. følgende endring i forslag til driftsbudsjett:

“Frikjøp til systematisk kompetansebygging. Forebygging og reduksjon av sykefravær” Budsjettbeløp kr. 800.000.

IKT sikkerhet - beredskap og responstiltak

Nittedal kommune har rammeavtale med ekstern sikkerhetsleverandør hvor det er inngått kortsiktig avtale ut virksomhetsåret 2022 som dekker nasjonal myndighets anbefalinger til kommunens beredskaps- og responstiltak. Avtalen dekker bred tilgang til sikkerhetspersonell, 24/7/365 overvåking og respons. Kostnaden for avtalen i virksomhetsåret 2022 dekkes gjennom fondsavsetning. Basert på informasjon fra nasjonale myndigheter vil trusselbilde forbli på samme nivå eller eskalere ytterligere. Det er derfor behov for å styrke budsjetttrammen til samme eller lignede avtale med kr 2,4 mill. kroner.

IKT sikkerhet - endepunkt beskyttelse PC

For å sikre PC-ene som benyttes er det behov for endepunkts beskyttelse. Dette er løpende årlig lisenskostnader på 1,4 mill. kroner.

Rekrutteringsstrategi - rekrutteringsverktøy - lisenser

For å styrke rekrutteringsarbeidet utvides rekrutteringsverktøyet og lisenser øker med 0,2 mill. kroner.

Rekrutteringsstrategi -lærlinger

Det foreslås avsatt 1 mill. kroner som en opptrapping av lærlinger utover de kommunen har i dag, i tråd med rekrutteringsstrategien. Beløpet må økes for å komme opp på et ønsket politisk nivå.

Valg økte kostnader

Det er i tidligere økonomiplan vedtatt å avsette 1,2 mill. kroner til å dekke kostnadene for å gjennomføre kommunevalget i 2023 og 1,2 mill. kroner stortingsvalg i 2025. Erfaringstall viser at det nødvendig å styrke denne potten med 0,3 mill. kroner.

Økt ressurs politisk sekretariat

Økt ressurs politisk sekretariat for å redusere sårbarheten og belastningen man har i dag med bare en person.

Finans

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Opprinnelig budsjett	34 846	34 846	34 846	34 846
Sum Tekniske justeringer	-7 731	2 457	323	1 761
Vedtak forrige periode				
Andre tiltak	-5 335	-9 824	-15 231	-15 231
Sum Vedtak forrige periode	-5 335	-9 824	-15 231	-15 231
Sum Budsjettendring i år	-29 447	-29 447	-29 447	-29 447
Sum Lønns- og prisvekst	40 410	40 712	40 385	40 388
Konsekvensjusteringer	-2 103	3 898	-3 971	-2 530
Konsekvensjustert ramme	32 743	38 743	30 875	32 316
Nye tiltak				
Avsetning økte strømkostnader Nittedal Eiendom KF	15 000	0	0	0
Sum Nye tiltak	15 000	0	0	0
Nye tiltak og realendringer	15 000	0	0	0
Ramme 2023-2026	47 743	38 743	30 875	32 316

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
	2023	2024	2025	2026	2023-26
Investeringsprosjekter					
Finans					
Egenkapitalinnskudd KLP	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
Finansielle transaksjoner	0	0	0	0	0
Utlån Nittedal-eiendom KF	11 680	22 400	54 400	42 400	130 880
Sum Finans	15 180	25 900	57 900	45 900	144 880

Vedlegg

Vedlegg – Forskriftsrapporter

§ 5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)

Beløp i 1000

	Oppr. budsjettt 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Rammetilskudd	-597 471	-654 457	-676 066	-682 339	-678 584
Inntekts- og formuesskatt	-908 160	-982 829	-981 865	-986 686	-990 970
Eiendomsskatt	-53 300	-57 500	-57 000	-56 500	-56 500
Andre generelle driftsinntekter	-3 921	-4 208	-4 900	-4 600	-4 300
Sum generelle driftsinntekter	-1 562 852	-1 698 994	-1 719 831	-1 730 125	-1 730 354
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 527 150	1 702 438	1 677 630	1 665 107	1 644 632
Avskrivninger	37 000	37 000	37 000	37 000	37 000
Sum netto driftsutgifter	1 564 150	1 739 438	1 714 630	1 702 107	1 681 632
Brutto driftsresultat	1 298	40 444	-5 201	-28 018	-48 722
Renteinntekter	-36 423	-53 186	-54 102	-51 575	-49 000
Utbytter	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	49 635	86 300	95 500	103 600	102 900
Avdrag på lån	29 767	19 200	20 391	27 491	29 791
Netto finansutgifter	42 979	52 314	61 789	79 516	83 691
Motpost avskrivninger	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000
Netto driftsresultat	7 277	55 759	19 588	14 498	-2 032
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Avsetninger til bundne driftsfond	12 915	4 427	4 427	4 474	7 653
Bruk av bundne driftsfond	-10 392	-10 686	-22 515	-22 472	-9 121
Avsetninger til disposisjonsfond	7 200	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-20 500	-53 000	-5 000	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-7 277	-55 759	-19 588	-14 498	2 032
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Økonomiplan for 2023-2026

§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Helse og velferd	527 216	562 568	564 897	567 797	566 097
Oppvekst og utdanning	804 003	918 015	900 856	898 656	896 256
Miljø og samfunn	57 394	62 442	60 980	60 867	60 667
Stab og støtte	112 882	121 278	116 932	117 920	117 220
Finans	48 720	63 011	56 122	55 612	55 341
Sum bevilgninger drift, netto	1 550 215	1 727 314	1 699 787	1 700 852	1 695 580
Herav:					
Avskrivninger	13 874	15 269	17 379	24 738	23 024
Netto renteutgifter og -inntekter	6 668	15 865	22 866	29 005	29 392
Overføring til investering	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	12 915	4 427	4 427	4 474	7 653
Bruk av bundne driftsfond	-10 392	-10 686	-22 515	-22 472	-9 121
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 527 150	1 702 438	1 677 630	1 665 107	1 644 632

Økonomiplan for 2023-2026

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Investeringer i varige driftsmidler	44 150	116 250	359 438	51 000	38 125
Tilskudd til andres investeringer	2 600	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Utlån av egne midler	59 600	11 680	22 400	54 400	42 400
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	109 850	131 430	385 338	108 900	84 025
Kompensasjon for merverdiavgift	-3 430	-6 600	-13 213	-2 675	-2 375
Tilskudd fra andre	-16 300	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-86 620	-115 630	-360 472	-102 725	-78 150
Sum investeringsinntekter	-106 350	-122 230	-373 685	-105 400	-80 525
Videreutlån	50 000	20 000	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	-50 000	-20 000	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	6 800	7 800	9 500	9 500	9 500
Mottatte avdrag på videreutlån	-6 800	-7 800	-9 500	-9 500	-9 500
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	-5 700	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	-8 153	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-3 500	-9 200	-11 653	-3 500	-3 500
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B)

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Øk.plan	Sum 2023- 2026
Helse og velferd	5 200	0	0	0	10 000		10 000
Miljø og samfunnsutvikling	38 950	116 250	359 438	51 000	28 125		554 813
Investeringer i varige driftsmidler	44 150	116 250	359 438	51 000	38 125		564 813

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Øk.plan	Sum 2023-2026
HAKADAL KIRKE - BRANNSIKRING	1 500	0	0	0	0		0
NITTEDAL KIRKEGÅRD - NAVNET MINNELUND	1 100	0	0	0	0		0
Tilskudd til andres investeringer	2 600	0	0	0	0		0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Øk.plan	Sum 2023-2026
Egenkapitalinnskudd KLP	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500		14 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500		14 000

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Øk.plan	Sum 2023- 2026
Utlån Nittedal- eiendom KF	59 600	11 680	22 400	54 400	42 400		130 880
Utlån av egne midler	59 600	11 680	22 400	54 400	42 400		130 880
Sum del 1-4	109 850	131 430	385 338	108 900	84 025		709 693

Økonomiplan for 2023-2026

§ 5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Rammetilskudd	-597 471	-654 457	-676 066	-682 339	-678 584
Inntekts- og formuesskatt	-908 160	-982 829	-981 865	-986 686	-990 970
Eiendomsskatt	-53 300	-57 500	-57 000	-56 500	-56 500
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-19 186	-39 873	-40 565	-40 265	-39 965
Overføringer og tilskudd fra andre	-141 495	-147 094	-147 094	-147 094	-147 094
Brukerbetalinger	-62 344	-57 395	-57 354	-57 354	-57 354
Salgs- og leieinntekter	-190 358	-205 917	-215 023	-228 745	-230 667
Sum driftsinntekter	-1 972 314	-2 145 065	-2 174 967	-2 198 983	-2 201 135
Lønnsutgifter	830 578	911 765	923 657	929 087	928 566
Sosiale utgifter	198 633	216 140	216 055	216 140	216 140
Kjøp av varer og tjenester	819 886	929 612	903 718	899 402	881 370
Overføringer og tilskudd til andre	87 516	90 992	89 336	89 336	89 336
Avskrivninger	37 000	37 000	37 000	37 000	37 000
Sum driftsutgifter	1 973 612	2 185 510	2 169 766	2 170 965	2 152 412
Brutto driftsresultat	1 298	40 444	-5 201	-28 018	-48 722
Renteinntekter	-36 423	-53 186	-54 102	-51 575	-49 000
Utbytte	0	0	0	0	0
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	49 635	86 300	95 500	103 600	102 900
Avdrag på lån	29 767	19 200	20 391	27 491	29 791
Netto finansutgifter	42 979	52 314	61 789	79 516	83 691
Motpost avskrivninger	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000	-37 000
Netto driftsresultat	7 277	55 759	19 588	14 498	-2 032
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Avsetninger til bundne driftsfond	12 915	4 427	4 427	4 474	7 653
Bruk av bundne driftsfond	-10 392	-10 686	-22 515	-22 472	-9 121
Avsetninger til disposisjonsfond	7 200	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-20 500	-53 000	-5 000	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-7 277	-55 759	-19 588	-14 498	2 032
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Klimabudsjett 2023

Hva er et klimabudsjett

Et klimabudsjett er et styringsverktøy for kommunen for å nå klimamålene. Det viser hvilke tiltak som kommunen som virksomhet skal iverksette, hvor mye som er avsatt til gjennomføring av tiltaket i budsjettet og hvem som har ansvar for gjennomføring. Rapportering på status i gjennomføring av klimatiltak i kommunens tertial- og årsrapporter sørger for målrettet styring av arbeidet.

Klimabudsjett og kobling til FNs bærekraftsmål

Klimabudsjettet gir et systematisk bidrag til oppfølging av FNs bærekraftsmål mål 13 - *Stoppe klimaendringene* og 13.2 - *Innarbeide tiltak mot klimaendringer i politikk, strategier og planlegging på nasjonalt nivå*.

Klimautfordringene går på tvers av både sektorer og ulike aktører, og en fullstendig klimaomstilling krever en helhetlig samfunnsendring. Hvis vi ser på hvilke tiltak og aktiviteter som må iverksettes for å nå energi- og klimamålene, må vi jobbe systematisk og i tråd med en rekke andre bærekraftsmål; for eksempel er hovedmål 7, 11, 12, 14, 15 og 17 med tilhørende delmål svært viktige i dette arbeidet.

Nittedal kommunes klimabudsjett/klimahandlingsplan

Klimabudsjettet/klimahandlingsplan 2023 er det første «klimabudsjettet» for Nittedal. Vi har for 2023 valgt å kalle dette for klimabudsjett/klimahandlingsplan da det bl.a. ikke er beregnet referansebane og effekter av klimatiltak. Vi vil i løpet av 2023 revidere klima og energiplanen og implementere miljøledelsessystemet miljøfyrtårn i kommunale virksomheter. Dette arbeidet vil bidra til god forankring av klimabudsjettarbeidet i organisasjonen og gi grunnlag for forslag til tiltak inn mot klimabudsjettet for 2024.

Tiltakene i klimabudsjett/klimahandlingsplan for 2023 berører i hovedsak direkte utslipp, men også indirekte utslipp. Tiltakene er bl.a. hentet fra vedtatt klima og energiplan for 2019-2030 og senere politiske vedtak.

- Direkte utslipp: Utslippene som fysisk skjer innenfor kommunens geografiske grense. Dette er utslipp fra transport, stasjonær forbrenning, avfall og avløp og landbruk.
- Indirekte utslipp: Er utslipp fra aktivitet og forbruk i Nittedal som kommer fra produksjon og transport av varer utenfor kommunen.

Kommunens klimamål

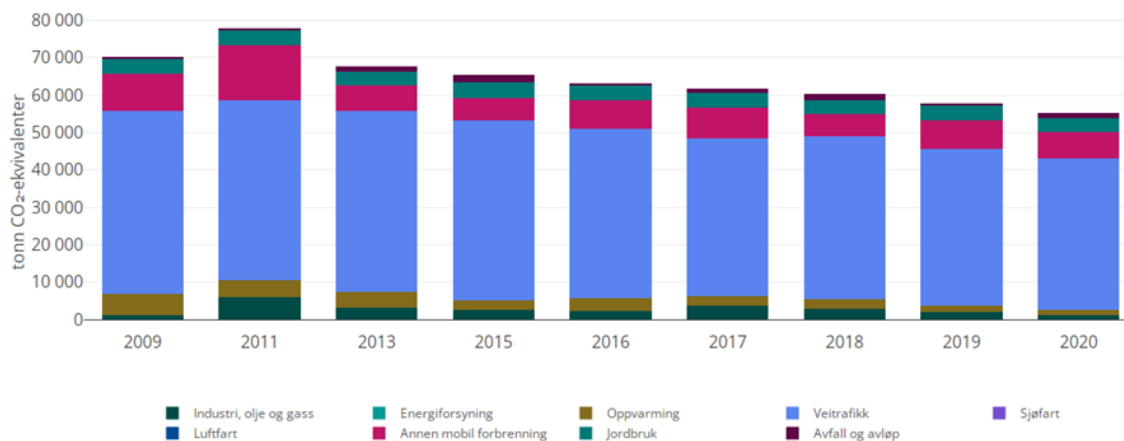
Klimabudsjettet/klimahandlingsplanen til Nittedal er bygget opp rundt vedtatte målsettinger for klimaarbeidet i kommunen:

- Direkte klimagassutslipp skal reduseres med 55 % innen 2030 og med 85-90 % innen 2050 sammenlignet med utslippsnivået i 1991. Dette innebærer at de direkte klimagassutslippene pr innbygger skal være redusert ned til 1,2 tonn CO₂-ekvivalenter i 2030 og 0,3 - 0,4 tonn CO₂-ekvivalenter i 2050.
- Nittedal skal være et lavutslippsamfunn i 2050. Dette innebærer at klimafotavtrykk pr innbygger skal reduseres med 85 % innen 2050 sammenlignet med 2017. Utslipp per innbygger i et lavutslippsamfunn er 1,5 tonn CO₂-ekvivalenter.
- Nittedal kommune skal legge til rette for redusert energibruk og bidra til overgang til fornybare energikilder.
- Klimafotavtrykket for kommunal virksomhet skal reduseres med 50 % innen 2030 og med 80 % innen 2040 sammenlignet med utslippsnivået i 2001.

Klimastatistikk

Klimagassutslipp på kommunenivå blir rapportert av Miljødirektoratet annet hvert år. Miljødirektoratets statistikk viser hvor store direkte utslipp av klimagasser som skjer innenfor kommunens grenser. Tallene er fordelt på ni sektorer.

De direkte klimagassutslippene fra Nittedal kommune var 55 150,5 tonn CO₂-ekvivalenter i 2020. Veitrafikk er den største utslippskilden i kommunen, med 73,4 % av klimagassutslippene i 2020. Tar vi med utslipp fra annen mobil forbrenning utgjør dette til sammen 86,2 % av utslippene. En del av utslippene er fra gjennomfartstrafikk og for å nå de overordnede utslippsmålene er vi avhengig av at nabokommuner, fylke og stat gjennomfører tiltak innenfor sine ansvarsområder for å redusere utslipp fra veitrafikken.

Figuren viser oversikt over utviklingen av direkte klimagassutslipp per sektor i Nittedal kommune 2009-2020. Kilde Miljødirektoratet 2022.

Utslipper utgjør 2,3 tonn CO₂ ekvivalenter pr innbygger. Dette er lavere enn i Viken hvor utslippet pr innbygger ligger på 3,1 CO₂ ekvivalenter pr innbygger.

Referansebane og beregning av effekter

I dette første generasjon klimabudsjettet er det ikke utført vurdering av potensial for utslippskutt i fireårsperioden 2023-2026. Det er stor usikkert om hvor stor den utslippsreducerende effekten vil være for mange av tiltakene, og beregning av utslippskutt krever mye ressurser. Kommunen har derfor ikke prioritert å gjøre beregninger for perioden 2023-2026, men heller fokusert på gjennomføring av tiltak

som har effekt. Det foreslås for 2023 å utarbeide referansebane, samt utføre beregninger av effekter av foreslåtte tiltak så langt som mulig som grunnlag for klimabudsjettet for 2024.

En referansebane med utslippsframskrivninger mot et målår gir mulighet til å beregne framtidig tiltakseffekt i en gjennomføringsfase eller budsjettperiode. En referansebane består av historiske utslipp og et overslag over hvordan klimagassutslippene kan utvikle seg uten tiltakene i klimabudsjettet. Framskrivningen i en referansebane er med andre ord et scenario for hvordan utslippene vil utvikle seg fremover hvis *ikke* flere tiltak gjennomføres.

Det er ikke nødvendig å lage en referansebane for å lage klimabudsjett. Fordelen med en referansebane er at den viser et bilde av framtidige utslipp (uten nye tiltak) innenfor de ulike sektorene.

Referansebanen synliggjør at utslippene i framtiden (uten nye tiltak) kan øke som følge av for eksempel økonomisk vekst og/eller befolkningsvekst. En referansebane synliggjør dermed om behovet for utslippskutt i framtiden er større eller mindre enn i dag innenfor de enkelte sektorene. Dette gir grunnlag for å dimensjonere tiltakene riktig.

Klimabudsjettet vil bli utviklet og forbedret etter hvert som kommunen høster erfaringer. Dette gjør vi sammen med andre kommuner og Viken fylkeskommune.

Klimatiltak

Direkte utslipp

Klimatiltak	Kostnad 2023	Totalkostnad 2023-2026	Sektor	Kilde	Reduksjon 2023
Vurdere innspill til kommuneplanens arealdel ut fra nærhet til kollektivknutepunkt og tjenester og føringer i regional plan for areal og transport	Egeninnsats	Egeninnsats	Veitrafikk	Personbil Varebil Tunge kjøretøy	Ikke beregnet
Styre en stor del av bolig- og arbeidsplassveksten til Rotnes	Egeninnsats	Egeninnsats	Veitrafikk	Personbil Varebil Tunge kjøretøy	Ikke beregnet
All nærings- og handelsvirksomhet skal etableres etter kommuneplanens arealdel	Egeninnsats	Egeninnsats	Veitrafikk	Personbil Varebil Tunge kjøretøy	Ikke beregnet
Krav i forslag til kommuneplan knyttet til utarbeidelse av reguleringsplaner	Egeninnsats	Egeninnsats	Annet	Annet	Ikke beregnet
Bedre sykkelveinettet i kommunen	Egeninnsats	Egeninnsats	Veitrafikk	Personbil	Ikke beregnet
Identifisere og ivareta viktige snarveier og smett	Egeninnsats	Egeninnsats	Veitrafikk	Personbil	Ikke beregnet
Styrke samarbeidet med Ruter og Vy om forbedret rutetilbud og frekvenser for buss og tog	Egeninnsats	Egeninnsats	Veitrafikk	Personbil	Ikke beregnet
Utvikle matebussystem i samarbeid med Ruter	Egeninnsats	Egeninnsats	Veitrafikk	Personbil	Ikke beregnet

Økonomiplan for 2023-2026

Fastsette antall parkeringsplasser i utbyggingsområder på bakgrunn av normene i kommuneplanbestemmelser, beliggenhet og kollektivtilgjengelighet	Egeninnsats	Egeninnsats	Veitrafikk	Personbil	Ikke beregnet
Utskifting til elbiler i kommunal virksomhet	Innenfor rammen	Avklares	Veitrafikk	Personbil	Gjennomsnittlig utslipp er 2,3 kg CO2 pr liter bensin og 2,6 kg CO2 pr liter diesel
Ved utskifting av personbilparken skal nullutslippsbiler og/eller lavutslippsbiler velges	Egeninnsats	Egeninnsats	Veitrafikk	Personbil	Ikke beregnet
Utrede mulighetene for å innføre en effektiv bilordning som vektlegger miljø og god totaløkonomi	Egeninnsats	Egeninnsats	Veitrafikk	Personbil	Ikke beregnet
Delta i Sykle til jobben-aksjonen	60000	240000	Veitrafikk	Personbil	14500 kg CO2
Innføre sykkelvennlig arbeidsplass ved alle kommunale virksomheter jfr. syklistenes landsforbund. Dette innebærer bl.a. attraktiv sykkelparkering, gode garderobefasiliteter og incentiver.	15000	Avklares	Veitrafikk	Personbil	Ikke beregnet
Redusere utslipp fra transport ved å etablere ladepunkter for elbil og god sykkelparkering ved kommunale bygg	Avklares for hvert prosjekt	Avklares	Veitrafikk	Personbil	Ikke beregnet
Den klimasmarte bonden	66000	198000	Jordbruk	Jordbruk Skogbruk	Ikke beregnet

Beskrivelse klimatiltak

Areal og transportplanlegging

Arealplanlegging kan bidra til å redusere utslipp av klimagasser. Kommunen kan legge til rette for å redusere transportbehovet ved å se boligområder, offentlige og private funksjoner i sammenheng med kollektivtransport og utvikling av gang- og sykkelveisystemet. I tillegg kan kommunen gjennom arealplanlegging unngå utbygging på arealer med store karbonlagre.

Utskifting til elbiler i kommunal virksomhet og utrede mulighetene for å innføre en effektiv bilordning som vektlegger miljø og god totaløkonomi

Kommunen har om lag 100 person- og varebiler og i 2023 skal flere biler i blant annet hjemmetjenesten skiftes ut fra fossilt drivstoff til elbiler. En bedre utnyttelse av bilparken og overgang til el vil bidra til å

Økonomiplan for 2023-2026

redusere antall biler og utslippene. Antatt gjennomsnittlig utslippsnivå er 2,3 kg CO₂ per liter bensin og 2,6 kg pr liter diesel. Finansiering av bilene dekkes innenfor rammene for HØP 2023-26. Nittedal eiendom-KF har ansvar for etablering av ladepunkter.

Sykle til jobben-aksjonen

Sykle til jobben er en landsdekkende aktivitetskampanje arrangert av Bedriftsidretten. Aksjonen har som formål å stimulere og legge til rette for at flere velger en aktiv reisevei og lever en aktiv livsstil. Kommunens deltakelse i kampanjen medfører at alle som bor og arbeider i kommunen kan delta gratis. Deltakelse i kampanjen for 2022 ga et klimagassutslipp på 14,5 tonn CO₂. Finansiering dekkes innenfor rammene for HØP 2023-26.

Sykkelvennlig arbeidsplass

Sykkelvennlig arbeidsplass er en sertifiseringsordning eid og driftet av Syklistenes Landsforening (SLF). Arbeidsplasser har mulighet til å bli sertifisert som sykkelvennlige og få rådgivning rundt tilrettelegging slik at flere velger sykkel til jobb. Resertifisering av rådhuset gjennomføres i 2023. Finansiering dekkes innenfor rammene for HØP 2023-26.

Den klimasmarte bonden

Landbruket har potensial for å kutte utslipp av klimagasser på flere områder. Tidligere prosjekter har vist at det er behov for en ansatt som jobber spesifikt med klima i landbruket. Deltakelse i prosjektet «Den klimasmarte bonden» ble vedtatt av kommunestyret 17.10.22. Målet med prosjektet er å redusere klimagassutslippene fra landbruket, gjøre landbruket i stand til å møte klimaendringene og samtidig ivareta matproduksjon.

Indirekte utslipp

Klimatiltak	Kostnad 2023	Totalkostnad 2023-2026	Sektor	Kilde
Innføring av miljøfyrtårn på rådhuset, barnehager, skoler og kommunalteknisk drift	250000	650000	Miljøledelse	Annet
Medlemskap/bidrag Klima Viken	81000	324000	Miljøledelse	Annet
Utrede mulighetene for regional klimakoordinator	Egeninnsats	Avklares	Miljøledelse	Annet
Klimaregnskap/referansebane	250000	Avklares	Miljøledelse	Annet
Ved planlegging av nye formålsbygg skal det legges inn høye miljøambisjoner. Formålsbygg som er egnet bør miljøsertifiseres. Ambisjonsnivå skal for hvert enkelt prosjekt baseres på en kost-nyttebetraktning	Avklares for hvert prosjekt	Avklares	Bygg	Annet
Kommunens bygningsmasse skal benyttes på en effektiv måte for å minimere arealbehovet. Samlokalisering og flerbruk skal vektlegges.	Avklares for hvert prosjekt	Avklares	Bygg Arealbruk	Annet

Økonomiplan for 2023-2026

Mulighetsstudie nye Rotnes skole. Klimagasskartlegging og beregning utredes for bl.a. ombruk, materialgjenvinning, materialbruk, mobilitet, energiforsyning og byggeperioden.	Dekkes innenfor rammen for mulighetsstudiet		Bygg	Annet
Bygging av 8 boliger i Svartkruttveien frem mot 2025, krav til klimagassregnskap	Dekkes innenfor vedtatt investeringsramme for boligtypeprogrammet		Bygg	Annet
Intensivere arbeidet med ENØK og innføre framtidrettede løsninger som refuserer energiforbruket i kommunale bygg	Avklares for hvert prosjekt	Avklares	Bygg	Annet
Videreføre miljøfyrtårnsertifisering av Nittedal-eiendom KF	Dekkes innenfor rammen		Miljøledelse	Annet
Øke gjenbruk og salg av brukte møbler, IKT og øvrig materiell i kommunal virksomhet	Avklares	Avklares	Annet	Annet
<i>Tilskuddsordning for frivillige lag og foreninger</i>	<i>100000</i>	<i>100000</i>	<i>Annet</i>	<i>Annet</i>

Beskrivelse av klimatiltak

Tilskuddsordning for frivillige lag og foreninger

Kommunestyret vedtok den 12.12.22, kommunestyresak 146/22, å etablere en tilskuddsordning for frivillige lag og foreninger for 2023 til naturrestaurerings- og miljøtiltak. Mange frivillige lag og foreninger er opptatt av klima og miljøspørsmål. Tilskuddsordningen vil bidra til å skape engasjement for klima- og miljøsaker og stimulere til miljøaktivitet.

Tiltaket er innarbeidet i tabellen «Indirekte utslipp».

Innføring av miljøfyrtårn på rådhuset, barnehager, skoler og kommunalteknisk drift

Miljøfyrtårn er et miljøledelsessystem som gir kommunen verktøy til å jobbe konkret med bærekraft innen områder som arbeidsmiljø, avfallshåndtering, energibruk, innkjøp og transport. Arbeidet vil i 2023 bestå i å implementere ordningen på rådhuset, i skoler, barnehager og kommunalteknisk drift. Finansiering dekkes innenfor rammene for HØP 2023-26.

Medlemskap/bidrag Klima Viken

Viken fylkeskommune har tatt initiativ til nye, regionale klimanettverk. Medlemsavgiften er basert på kommunenes størrelse. Avgiften skal også dekke tiltak i kommunene. fylkeskommunen bidrar med midler tilsvarende medlemsavgiften fra kommunene. Midlene kan brukes til felles stillingsressurs for klimaarbeidet eller andre klimatiltak. Det er i klimabudsjettet lagt inn kr. 81.000 hvert år i fireårsperioden. Deltakelse ble vedtatt i FSK-sak 27/22. Finansiering dekkes innenfor rammene for HØP 2023-26.

Utrede mulighetene for regional klimakoordinator

Samarbeid på tvers av kommunene er viktig for å nå klimamålene. Klimakoordinator som jobber regionalt vil bidra til å se de regionale klimautfordringene i sammenheng samtidig som en ekstra ressurs vil bidra til styrket innsats på klimaområdet.

Klimaregnskap/referansebane

Et viktig formål med klimabudsjettet er å vise i hvilken grad tiltakene og virkemidlene bidrar til å redusere klimagassutslippene. Referansebane, målbane, tiltaksbane og effektberegning av tiltak foreslås tatt inn i klimabudsjettet for 2023.

Kommunal bygningsmasse

Kommunen har potensialet for å redusere klimagass i egen bygningsmasse og legge til rette for sirkulære løsninger. Bygningsmassen må benyttes effektivt for å minimere arealbehovet og arbeidet med ENØK og etablering av fremtidsrettede løsninger som reduserer energiforbruket må intensiveres. Gjenbruk av materialer og inventar tilstrebes. Ved nye bygg skal det legges inn høye miljøambisjoner ved planlegging.

Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter

	2011	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nittedal	3,7	3,1	2,9	2,8	2,7	2,6	2,4	2,3
Eidsvoll	4,9	4,7	4,4	4,2	3,8	3,9	3,8	3,7
Lier	5,7	5,6	5,2	4,9	4,6	4,5	4,3	4,1
Ullensaker	13,6	13,3	12,9	12,8	12,5	12,3	11,5	6,9
Kostragruppe 09	11,3	11,0	10,5	9,9	9,6	9,1	8,1	7,7
Sum	39,1	37,6	35,8	34,6	33,2	32,4	30,1	24,6

Oppfølging av Kommunestyrets budsjettvedtak 2022 sak 119/21

Kommunestyrets vedtak sak 119/21	Status oppfølging
Vedtaket i budsjett og økonomiplan følges opp, og framdrift rapporteres til kommunestyret	Første hovedrapportering i rammesaken (kst-sak 76/22). Ny rapportering i rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan 2023-26. Økonomirapporteringen til kommunestyret kommer i tillegg.
Det skal framlegges økonomirapportering i annet hvert ordinært møte i formannskapet. Innretningen av denne rapporten avklares med ordfører.	Det gjennomføres informasjon til formannskapet etter avtale med ordfører.
Rådmannen legger fram sak i 2022 med justeringer som følge av budsjettbehandlingen i Stortinget.	Kommunestyresak 22/22 i mars 2022.
<p>1. Styrkede midler til innhold i skole</p> <p>Det er stort behov for å styrke innholdet i skole. Særlig gjelder det å styrke laget rundt eleven, herunder psykisk helse, inkluderende læringsmiljø og økt BTI-arbeid, for å motvirke negative konsekvenser gjennom pandemiperioden. Det er også et behov for å mer og bedre læremidler i skolen, samt at vi må være helt sikre på at lærernormen må innfris. Rådmannens budsjett styrkes derfor med en samlet pott på 5 millioner for bruk i 2022. Pengene benyttes etter rådmannens beste faglige evne til følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrke laget rundt eleven, inkludert øke ressurser til helsesykepleier • Flere læremidler • Sikkerhetsmargin for å innfri lærernormen (maks 1 mill. av 5 mill.) <p>I forbindelse med budsjettperiode for skolen 2023-2026, bes Rådmannen om å legge fram en sak senest 3. kvartal 2022 som beskriver dagens dekning og framtidige behov for funksjoner i skolene som utgjør «laget rundt eleven». Saken skal foreslå også tiltak og finansiering. Dette for å kunne fortsette å styrke laget rundt eleven, også i årene som kommer.</p> <p>I tillegg bes Rådmannen legge fram en sak, i forbindelse med rammesak for 2023, som beskriver skolenes behov for læremidler i økonomiplanperioden 2022-2025, med forslag til anskaffelsesprioritet og finansiering. Dette for å ha mulighet til å etterfinansiere for behov.</p>	<p>De 5 millionene som budsjettet ble styrket med, ble fordelt på følgende måte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 million ble fordelt til skolene øremerket innkjøp av lærebøker. • 800 000 ble tildelt Enhet for barn, unge og familier for å dekke en stilling som helsesykepleier. • 1 million ble satt av som en buffer på lærernormen. Denne ble fordelt i juni 2022. • Resten ble fordelt på skolene i tråd med fordelingsmodellen for å styrke laget rundt eleven. <p>KST 82/22 Læremidler i skolen, behandlet i KST 19.09.22.</p> <p>Vedtaket: <i>Kommunestyret tar redegjørelsen til orientering og ber om at det innarbeides ytterligere midler til læremidler i budsjett/økonomiplan 2023-2026. KST 82/22 Laget rundt eleven</i>, behandlet i KST 19.09.22. Vedtaket: <i>Kommunestyret tar redegjørelsen til orientering, og saken innlemmes i arbeid med budsjett/økonomiplan 2023-2026.</i></p>

Økonomiplan for 2023-2026

<p>2. Barnetrygden utgår som inntekstgrunnlag Barnetrygden skal holdes utenfor beregningsgrunnlaget for sosialhjelp i Nittedal fra 1.1 2022. Det er en viss usikkerhet i hva det vil koste å ta barnetrygden ut av beregningsgrunnlag for sosialhjelp fra 1.1 2022 og frem til ny sosialtjenestelov trer i kraft 1.9.2022. Det settes av 2,5 millioner. Ev økte midler for 2022 gjøres ifm. tertialrapport/budsjettjustering før sommeren 2022.</p>	<p>Gjennomført. I tillegg til bevilgningen på 2,5 mill. kroner innarbeides 0,66 mill. kroner som er økningen i rammetilskudd for høsten 2022. Med dette er helårsvirkningen innarbeidet. Nivået er 1,5 mill. kroner høyere enn det som kommunen er tildeles gjennom rammetilskuddet.</p>
<p>3. Skolekapasitet/modulbygg Rotnes skole Skolekapasiteten må utvides ved behov. Kommunestyret viser til tidligere vedtak og rådmannens innstilling om ny Rotnes skole. Det bevilges 1,5 mill. kroner til etablering av modulløsning for å dekke behov for klasserom på Rotnes skole fra skoleåret 2022/2023.</p> <p>Formannskapet gis hastefullmakt til å justere bevilgningens størrelse dersom rammen ikke er tilstrekkelig. Som umiddelbart strakstiltak vurderes bruk av ledige lokale på Nittedal ungdomsskole.</p>	<p>Trinn 1 av utvidelsen ved Rotnes skole er forsinket. KST-vedtak fra desember: Arealet ved Rotnes skole skal utvides med en ny paviljong. I april ble det bestemt at prosjektet skulle deles i to byggetrinn.</p> <p>Byggetrinn 1: Løse skolens behov for undervisningsrom til mat- og helse, og spiserom for SFO. Bygget skulle gjøre det mulig å servere varm mat ved SFO. Planen var å utvide den eksisterende paviljongen med 200 kvadratmeter, og dette skulle stå ferdig til høstferien uke 40.</p> <p>Byggetrinn 2: En ny paviljong på 550 kvadratmeter med undervisningsrom og spesialrom. Dette byggetrinnet er planlagt ferdig til skolestart høsten 2023.</p> <p>Status pr 1.10: modulene blir ikke klare til høstferien, men må settes opp samtidig med byggetrinn to og stå ferdig høsten 2023, grunnet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leveringstid og saksbehandlingstid fra leverandør. • Det har vært nødvendig å gjøre flere kontraktsmessige avklaringer. • Krav om flom- og overvannsvurderinger. •

Økonomiplan for 2023-2026

	<p>Elevene ved Rotnes skole vil få mat- og helseundervisning, og benytter kjøkken og undervisningsrom på Sørli skole.</p> <p>Elevene på SFO på Rotnes skole får varm mat en dag i uka. Dette anskaffes pt.</p>
<p>4. Styrkning av Kulturskolen</p> <p>Det bevilges 400 000 kroner til styrking av kulturskolens drift, med formål å sikre kapasiteten og kvaliteten i tilbudet og korte ned antall barn på ventelister. Kulturskolen bes også jobbe mot å likestille samspillressursene til korps og strykeorkester.</p>	<p>Fra august 2022 er samspillressursene til korps og strykeorkester likestilt. Kulturskolen har også utvidet sitt tilbud innenfor rytmisk sang og elevplasser til korps, slik at flere elever nå får et tilbud.</p>
<p>5. Styrkning til idrett (drifts- og investeringsstøtte)</p> <p>Det bevilges ytterligere 100 000 kroner til driftsstøtte til idrettsanlegg som skal dekke etterslep i henhold til nylig inngåtte avtaler. I tillegg settes av 170 000 kroner til drift av nye idrettsanlegg, iht. formannskapssak 72/21.</p> <p>Det bevilges 1,0 millioner kroner til investeringsstøtte til idretten.</p>	<p>Midlene som ble bevilget gikk inn i ordningen med driftsstøtte til utendørs idrettsanlegg, og med dette blir det både gitt driftsstøtte til noen nye anlegg, og etterslepet er tatt inn.</p>
<p>6. Gratis inngang</p> <p>Det bevilges 330 000 kroner til gratis inngang for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ungdomskubbene • Stjernen (Solli aktivitetshus) • Dagsenter for eldre 	<p>Gjennomført som vedtatt i helse og velferd sine tilbud. Det er nå gratis adgang på alle fritidsklubber i Nittedal (tre ungdomsklubber og juniorklubben).</p>

Økonomiplan for 2023-2026

<p>7. Styrkning av arbeid med klima og miljø (omdisponering innenfor sektoren)</p> <p>For å kunne sikre at klima- og energiplanlegging inngår i kommuneplanens handlingsdel, med tilhørende rutiner for evaluering og revisjon, bevilges 0,5 mill. til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innkjøp kompetanse på klima, energi og miljø • Framdriftsplan for klimabudsjett skal legges fram for kommunestyret første halvår 2022, herunder de ulike enhetens mulighet til å redusere sine utslipp mest mulig <p>I forbindelse med rammesak eller snarlig etter vedtatt kompetansestrategi, skal det vurderes å opprette stilling som klimarådgiver i kommunen.</p>	<p>Det er laget et første generasjons klimabudsjett/klimahandlingsplan som følger vedtatt. Det jobbes med å anskaffe konsulent til utarbeiding av klimabudsjett. De må deretter få gjort en analyse, før det kan rapporteres på kulepunkt 2. Dette vil ikke være mulig før i 2023. Arbeidet må også sees i sammenheng med miljøfyrtårnsertifiseringen som går parallelt med planarbeidet. Til siste avsnitt tilrådes det å avvente å opprette stilling som klimarådgiver. Det følger av den økonomiske situasjonen, samt at vi har tilgang til klimarådgivning gjennom Klima Viken, hvor vi betaler 80 000 kr årlig.</p>
<p>8. Eiendomsskatten</p> <p>Ingen endring i eiendomsskatten. Skatten og bunnfradraget for bolig- og fritidseiendommer beholdes på 2021 nivå. Det samme gjelder for næringseiendom.</p> <p>Mot neste budsjett skal det ses på løsninger som fordeler eiendomsskatten mer sosialt.</p>	<p>Første del gjennomført. Siste del vil bli omtalt i rådmannens budsjettforslag for 2023.</p>
<p>9. Aktivitetsfond, ubrukte midler fra 2021 og omdisponering 2022</p> <p>Midlene som står ubrukt fra pott til aktivitetsfond for 2021 settes inn på disposisjonsfond. Vi bruker da 600 000 av disposisjonsfondet til å øke inntektssiden i årets budsjett. Bevilgningen for 2022 til aktivitetsfond reduseres med 100 000 til 500 000. Det er viktig at utprøvingen av fondet gjennomføres og evalueres i tråd med vedtatt sak i formannskapet.</p>	<p>OK</p>

Økonomiplan for 2023-2026

<p>10. Samlivskurs</p> <p>Det bevilges 100 000 kroner til gratis samlivskurs for førstegangsførelde. Dette kan brukes til for eksempel organisering innenfor dagens ressurser, sertifisering av instruktører og/eller kjøp av kursplasser.</p>	<p>Saken behandlet i hovedutvalget HV 08.06.22 (der bestillingen kom fra): Kommunens kapasitet til å holde kurs for foreldre er fullt belagt med foreldrekursene som allerede er prioritert (Cos-P, Tuning in to kids og Tuning in to teens). Kr.100.000 er en engangsbevilgning. Det finnes gratis kurs for førstegangsførelde i regi av Familevernet (Lillestrøm). Det er også undersøkt mulighet for å kjøpe ekstern kursholder til Nittedal, men dette må organiseres, markedsføres og vil bli en engangshendelse og slik sett ikke fornuftig bruk av penger. Oppfattet enighet i hovedutvalget om at disse pengene kan og bør brukes til andre foreldretiltak som allerede er i gang, hovedutvalget anerkjente begrensingen som ligger i et engangsbeløp.</p>
<p>11. Omdisponering av omstillingspotter</p> <p>Det er viktig å jobbe med omstilling. Det er behov for økonomiske ressurser for å få gjennomføringskraft og bistå ledere og ansatte i arbeidet. Spesielt gjelder dette digitalisering og kompetanse. Summene som rådmann har bedt om i sitt budsjett er allikevel tatt noe ned. Rådmannen bes legge fram en forenklet oversikt over hva midlene har bidratt til våren 2022 og eventuelt endrede behov, i forbindelse med kommende rammesak. Nødvendige justeringer kan gjøres i den forbindelse.</p> <p>Hovedutvalgene holdes jevnlig orientert på utvikling knytta til omstilling for sine områder. Spesielt gjelder dette for digitalisering og kompetanseheving.</p>	<p>På SMS er det i 2022 startet forarbeid for gjennomføring av forprosjekt digitalisering. Dette er en analyse av hvor en kan få god effekt for både økonomi, effektivitet og innbyggere. Helse og velferd benytter avsatte midler til digitaliseringsrådgiver. Følger opp utviklingsprosjekter skissert i strategiplanen. Oppvekst og utdanning: Det er lyst ut stilling som digitaliseringsrådgiver i sektoren. Midler er i 2022 benyttet til et samarbeid med KS om gjennomgang av ressursituasjonen i sektoren, innkjøp av og mer effektiv bruk av digitale systemer, kompetanseheving for skoleledere.</p>
<p>12. Omdisponering prosjektering Helsehus</p> <p>Det skal legges frem en prosjektrapport i første halvår 2022. På nåværende tidspunkt kan budsjett for prosjektering av helsehus trekkes ned fra 2 til 1 million NOK. Prosjektrapporten skal beskrive flere alternative løsninger for kort- og langtidsplasser mv samt plassering av disse. I etterkant av denne rapporten skal arbeidet fortsettes med et bredt kunnskapsgrunnlag.</p>	<p>Sak lagt fram til kommunestyret i juni. Følges opp med mulighetsstudie om boløsninger ved Skytta og Døli høsten 2022, våren 2023. Helsehus følges opp i sak om utvikling av Nittedal sentrum.</p>

Økonomiplan for 2023-2026

<p>13. Avsetning til disposisjonsfond</p> <p>Disposisjonsfondet må bygges opp. Alle frie ekstrabevilginger som kommer fra stortinget etter nyttår, samt det som måtte komme av økte skatteinntekter, utover det som er forhåndsbudsjettert her, settes på disposisjonsfondet.</p>	<p>Budsjettvedtaket om økte midler til disposisjonsfond er gjennomført. For øvrig vurderes muligheten for å øke disposisjonsfond i de løpende budsjettsakene. Faktisk avsetning til disposisjonsfond i 2023 vil bli avklart ved regnskapsavslutningen. I rådmannens forslag til budsjett for 2023 er det ingen avsetninger, men budsjettet salderes ved bruk av disposisjonsfond. Det vises til budsjett 2023 - økonomiplan 2023-2026</p>
<p>14. Annet</p> <p>KMD estimerer at Nittedal kommune får økte frie inntekter på 8 mill. for 2022. Disse avsettes disposisjonsfond.</p>	<p>Det vises til punkt 13.</p>
<p>15. Koronautgifter</p> <p>Avvik knyttet til finansiering av koronautgifter skal håndteres politisk, og ikke bidra til kutt i øvrige tjenesteleveranser på sektoren.</p>	<p>Koronautgifter føres på eget prosjekt. Det er i rapporteringsak per 31.08.22 som behandles i kommunestyret 16.10.22 foreslått å dekke inn kostnadene i sektoren i perioden tom 31.8.22 med inndekning fra avsatte midler på disposisjonsfond til formålet. Inndekning for siste del av året vil bli lagt fram i sak til kommunestyret i desember.</p>

Økonomiplan for 2023-2026

Direkte økonomiske endringer			Økt inntekt/ redusert utgift	Økt utgift/redusert inntekt
Oppvekst og utdanning, kultur og idrett				
Samlet pott som fordeles basert på rådmannens faglige behov og skjønn for å ivareta				kr 5 000 000
- Styrke laget rundt eleven, inkl. helsesykepleier				
- Flere læremidler				
- Buffer for å innfri på lærernormen (maks 1 mill.)				
Skolekapasitet/modulbygg Rotnes skole				kr 1 500 000
Kulturskolen styrkes				kr 400 000
Investeringsstøtte idretten				kr 1 000 000
Etterslep driftsstøtte idrettsanlegg				kr 100 000
Driftsstøtte				kr 170 000
Gratis inngang ungdomsklubb				kr 150 000
Samlivskurs				kr 100 000
Fra disposisjonsfond (ubrukte midler fra aktivitetsfond)			kr 600 000	
Aktivitetsfond nedtrekk			kr 100 000	
Fra omstillingspott			kr 300 000	
Helse og velferd				
Gratis inngang på Stjemen aktivitetsklubb for unge med nedsatt funksjonsevne				kr 30 000
Fjerning av bametrygd som inntekt ved søknad om økonomisk sosialhjelp fra 1.1.22 og frem til Stortingets vedtak iverksettes				kr 2 500 000
Gratis dagsentertilbud				kr 150 000
Fra omstillingspotten			kr 1 500 000	
Prosjektering Helsehus			kr 1 000 000	
Samfunn og miljø				
Arbeid med klima og miljø				kr 500 000
Omstillingspott			kr 500 000	
Øvrig				
«Politikemes frie million»			kr 1 000 000	
Omstillingspott rådmann			kr 300 000	
Beholde skattesats og bunnfradrag for bolig- og fritids			kr 4 000 000	
Forutsatt økt skatteinntang			kr 1 500 000	
Tilleggsbevilgning - Stortingets behandling av statsbud			kr 8 000 000	
Avsetning til disposisjonsfond				kr 7 200 000
SUM			kr 18 800 000	kr 18 800 000

Gjennomført budsjettjustering av rådmannens forslag som vedtatt.

Økonomiplan for 2023-2026

Rådmannen får fullmakt til å innarbeide de økonomiske konsekvensene av det vedtatte årsbudsjettet 2022 i Økonomiplan 2022 – 2025.	Ok
Forslag til driftsbudsjett vedtas, jf. vedlegg §5-4 bevilgningsoversikter - drift (1A) hvor år 1 er årsbudsjett 2022, herunder mål og premisser for bevilgningene med de endringer og presiseringer som følger av vedtaket.	Ok
Driftsrammene for hver sektor vedtas slik det fremgår av vedlegg §5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B) med de endringer og presiseringer som følger av vedtaket. 1.4.1. Rådmannen gis fullmakt til å avsett til og bruke av bundne fond og finansinntekter og -utgifter i sektorenes budsjetter. 1.4.2. Rådmannen gis fullmakt til å fordele virkninger av lønnsoppgjøret fra sentral post til sektorene.	Ok
Forslag til investeringsbudsjett vedtas, jf. vedlegg 1 §5-5 bevilgningsoversikter - investering (2A) hvor år 1 er årsbudsjett 2022, herunder mål og premisser for bevilgningene.	Ok
Låneopptak	
2.1. Rammen for opptak av lån til investeringer settes til kr 86 620 000 i 2022. Avdragstiden tilpasses bestemmelsene i kommuneloven § 14-18. 2.2. Rådmannen delegeres fullmakt til å ta opp lån og godta rentebetingelser og øvrige betingelser for nye lån, refinansiere og restrukturere låneporteføljen, samt undertegne lånedokumenter. 2.3. Nittedal kommune opptar «Startlån» i Husbanken til videre utlån i 2022 med 50 000 000 kroner. Enhet for bolig og tilflytting gis fullmakt til å forskuttere tildeling til startlånskunder med inntil 10 mill. kroner før Husbankens lånetilsagn er mottatt.	Ok

Økonomiplan for 2023-2026

<p>Skattesatser</p>	
<p>3.1. Ved beregning av skatt for forskuddspliktige for 2022 legges til grunn skattøre på 10,95 prosent, eller den høyeste sats Stortinget fastsetter. 3.2. Formuesskatt for forskuddspliktige 2022 beregnes etter den høyeste sats Stortinget fastsetter.</p>	<p>OK</p>
<p>Eiendomsskatt</p>	
<p>4.1. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal det skrives ut eiendomsskatt for skatteåret 2022 etter følgende utskrivningsalternativ:</p> <p>§3 f) Faste eiendommer i klart avgrenset område som helt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang og på næringseiendom, kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum.</p> <p>4.2. Eiendomsskatteområdet for områder som er helt eller delvis utbygd på byvis og hvor slik utbygging er i gang avgrenses som vedtatt av kommunestyret i KST-sak 92/14, det vil si til områder utenfor markagrensa.</p> <p>4.3. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 11 og 12 velger kommunestyret å ha differensierte eiendomsskattesatser. Skattesats for bolig- og fritidseiendom settes til 2,4 promille og skattesats for næringseiendom settes til 2,5 promille.</p> <p>4.4. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 11 innføres et bunnfradrag på kr 1 200 000 av eiendomsskattetaksten for boligdelen av eiendommer (herunder fritidseiendommer) som ikke benyttes til næringsvirksomhet.</p> <p>4.5. I medhold av eiendomsskattelovens § 7 bokstav b fritas eiendommer som har historisk verdi for eiendomsskatt. I medhold av eiendomsskattelovens § 7 bokstav a fritas eiendommer som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten for eiendomsskatt. Det vises til egen sak om hvilke konkrete eiendommer som skal fritas etter § 7 bokstav a og b.</p>	<p>OK</p>

Økonomiplan for 2023-2026

<p>4.6. Kommunestyret, i medhold av eiendomsskatteloven § 25, fastsetter at eiendomsskatten betales i tre terminer med forfall i juni, oktober og desember.</p> <p>4.7. I medhold av eiendomsskatteloven § 8 C-1 benytter kommunen formuesgrunnlag fra skatteetaten ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt for boligeiendommer. For øvrig benytter kommunen eiendomsskattevedtekter og retningslinjer som vedtatt av kommunestyret i KST-sak 84/14.</p>	
<p>Betalingssatser</p>	
<p>5.1. Nittedal kommune legger til grunn en generell prisstigning på 2,5 prosent (statens anslag for pris- og lønnsvekst for 2022) i kommunens gebyrer og avgifter med virkning fra 1.1.2022.</p> <p>5.2. Prisjustering vedtas i henhold til vedlagte prisark og gjøres gjeldende fra 1.1.2022 hvis ikke annet er bestemt. Rådmannen delegeres fullmakt til å endre til de til enhver tid gjeldende satser i henhold til «Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.» og «Forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv.»</p> <p>5.3. Årsavgift vann, avløp, renovasjon og feiing samt øvrige kommunaltekniske gebyrer fastsettes i egen sak.</p> <p>5.4. Gebyrer innenfor plan, byggesak og oppmåling fastsettes i egen sak.</p>	<p>OK</p>
<p>Verbalvedtak</p>	
<p>Jobber for ungdom</p> <p>Rådmannen bes legge fram en sak til ungdomsrådet der de får i oppgave å gå i dialog (på sin måte) med Nittedal Næringsforening. Dialogen skal ha mål om en avtale hvor lokalt næringsliv ansetter flere unge, mellom 16 og 18 år, som sommervikarer eller ekstrahjelp. Nittedal kommune oppfordres også som arbeidsgiver til å være med på dugnaden om å få unge inn i arbeidslivet. Rådmannen må legge til rettet for at arbeidet samhandler med NAVs arbeid for å redusere arbeidsledighet blant unge.</p>	<p>Gjennomført sommer 2022 på Skytta og Døli.</p>

Økonomiplan for 2023-2026

<p>Nittedal UNG</p> <p>Nittedal UNG trenger egnede lokaler, og rådmannen bes legge fram mulige løsninger for å få dette på plass.</p>	<p>Eiendomsforetaket er igang med en større utredning av behov for arealer for flere tjenester i kommunen. Mandat for arbeidet er utarbeidet. En mulighet er at Eiendomsforetaket flytter og overlater sine lokaler og overlater disse til Nittedal UNG. Det vil gi nærhet til Frivilligsentralen og BUA. Det er et politisk vedtak på at lokalene skal være sentrale og egnet. Det er ikke avsatt midler til nye lokaler, må løses innenfor eksisterende rammer.</p>
<p>Brukerundersøkelser</p> <p>Arbeidet med brukerundersøkelser i helse- og velferdssektoren skal intensiveres i 2022. Resultater av arbeidet legges fram for Hovedutvalg for helse og velferd så snart resultater av ulike undersøkelser foreligger. Målet er å holde hovedutvalget oppdatert på forholdet mellom tjenesteproduksjon og brukeropplevelse, slik at nødvendige endringer kan belyses, drøftes og føre til nødvendig omstilling gjennom politiske beslutninger.</p>	<p>Brukerundersøkelser gjennomføres høsten 2022, sak legges fram når resultatene foreligger.</p>
<p>Lokalbusstilbud</p> <p>Det skal arbeides for bedret lokalbusstilbud i hele Nittedal. Hyppigere avganger for buss mellom Rotnes sentrum og Nittedal stasjon tilstrebes og omlegging til ringbuss vurderes for å redusere reisetiden. For å redusere privatbilbehovet må tilbudet ivareta både jobbreiser og tilkomst til Skytta og Døli. Kommunen skal jobbe for å få på plass bedre lokalbussløsninger, gjerne som pilotforsøk, spesielt i Hakadal.</p>	<p>Sektoren har dialog med Ruter. Signalene er redusert økonomi hos Ruter som følge av pandemien, og at andre kommuner står foran Nittedal i prioritering, da vi allerede som en av få kommuner har etablert et lokalbusstilbud.</p>
<p>Skjøtsel av kommunal skog</p> <p>I løpet av budsjettperioden skal Nittedal kommune ha fokus på god naturforvaltning og styrke sitt arbeid på naturrestaurering. Kommunen skal gå foran i arbeidet med å få til dyrevennlig, klimavennlig og naturvennlig skogsdrift i egen skog. Flatehogst, markberedning (harving), kunstgjødsel, sprøyting i natur, og hogst i hekketid skal ikke forekomme i kommunens egen skog. Opprydding etter hogst skal skje snarlig når bunnforholdene tillater det.</p>	<p>Det er endret metode for hogst i kommuneskogen fra flatehogst til gjennomhogst. Gjennomhogst er en mer skånsom hogstform for det biologiske mangfoldet. Samtidig medfører den reduserte inntekter. Det er usikkerhet hvor stor andel av inntektene som vil falle bort. Vedlikehold av skogsbilveier vil ikke lenger la seg finansiere av skogsdriften, og må finansieres med andre midler. Markberedning, bruk av gjødsel, sprøyting, eller hogst i hekketid gjennomføres ikke.</p>

Økonomiplan for 2023-2026

<p>Myr</p> <p>Nittedal kommune skal ikke godkjenne tiltak som innebærer drenering eller kultivering av myr.</p>	<p>Følges opp i arealforvaltningen</p>
<p>Salting av vei</p> <p>Nittedal kommune skal redusere bruk av veisalt, men fremkommelighet og trafiksikkerhet må likevel hensyntas.</p>	<p>Følges opp i driften. Nytt driftsutstyr vil også medføre redusert saltmengde.</p>
<p>Redusere lysforurensing</p> <p>Nittedal kommunene skal bruke mer miljøvennlig belysning</p>	<p>Følges opp i planer og byggesaker.</p>
<p>Ren elv/avrenning til bekker og elver</p> <p>Snø, urensset overvann eller annen avrenning må håndteres slik at det ikke havner i bekker og elver. Kommunen skal innlede et samarbeid med Statens vegvesen, der gode tiltak for å hindre avrenning fra Rv4, synliggjøres i forbindelse med rullering av kommunens klima- og energiplan.</p>	<p>Dialog med Statens vegvesen vil foretas i 2023 ved utarbeidelse av klimaplan.</p>
<p>Forutsigbare rammer for kultur</p> <p>Rådmannen bes gå i dialog med kulturrådet med sikte på å komme fram til en samarbeidsmodell mellom kommunen og kulturlivet i Nittedal, for å sikre forutsigbare rammebetingelser. Forslag til modell legges fram ifm. rammesak 2023</p>	<p>KST 20.06.2022 sak 68/22 Vedtak: <i>Revidert samarbeidsavtale mellom Nittedal kommune og Nittedal kulturråd som inkluderer nye punkter om forutsigbare rammer for kultur vedtas.</i></p>
<p>Konsekvenser av merverdikompensasjon til frivillig sektor i Nittedal</p> <p>I løpet av 1. halvår 2022 skal det legges frem en sak om merverdiavgiftskompensasjon til frivillig sektor i Nittedal. Saken skal vise hvordan endringen i kompensasjonsregelverket som foreslått i statsbudsjettet slår ut for sektoren</p>	<p>Sak 80/22 behandlet i KST 19.09.22. Vedtak: <i>Sak om konsekvenser av merverdiavgiftskompensasjon til frivillig sektor i Nittedal tas til orientering.</i></p>

Økonomiplan for 2023-2026

<p>Leie til eie</p> <p>Det arbeides videre med mulighetsrommet for leie-til-eie og andre modeller som vil gjøre det enklere å komme inn på boligmarkedet i bygda for ulike grupper (oppfølging av tidligere sak)</p>	<p>Kommunestyresak 68/21 - Leie til eie - vurdering, vedtatt september 2021 belyser fordeler og ulemper med en leie til eie-ordning, samt ulike måter å gjennomføre en slik ordning på. Vedtak: Saken tas til orientering og tiltak vurderes nærmere i forbindelse med kommuneplan og budsjett. Vi oppfatter at verbalvedtaket er et supplement til vedtaket. Året 2022 har blitt annerledes enn planlagt som følge av krigen i Ukraina og bosetting av et stort antall flyktning. Tid og ressurser har derfor blitt benyttet på å håndtere denne situasjonen og det har ikke vært kapasitet til å følge opp verbalvedtak. Forutsetning for ulike leie-til-eie-modeller er også at det er forventet en verdistigning på boligen. På grunn av økt rente er det større usikkerhet knyttet til prisutviklingen i boligmarkedet. Det vurderes som hensiktsmessig å avvente dette arbeidet til situasjonen er mer stabil.</p>
<p>Frivillighet</p> <p>Kommunen skal legge til rette for å øke frivillig arbeid i folkehelsearbeidet og arbeidet i sektor for helse og velferd.</p>	<p>Sak om <i>Samhandling mellom Nittedal kommune og frivilligheten</i> er beregnet til behandling i FSK 7.11. Folkehelse er også omtalt her.</p>
<p>Inn på tunet</p> <p>Kommunen skal søke å benytte «Inn på tunet»-tilbud i Nittedal som ressurs for økende tjenestebehov, spesielt i sektor for helse, men også oppvekst.</p>	<p>Avtalen med Kirkeby er avsluttet og tiltaket er ivarettatt på Glittre gård. Inn på tunet-gårdene benyttes som skolearena, avtale med Glittre gård. Bråten gård benyttes også av og til av Hakadal ungdomsskole.</p>
<p>Vedlikehold Nittedal kirke</p> <p>Rådmannen legger i løpet av 2022 fram en sak som belyser vedlikeholdsbehov for Nittedal kirke og utbedring av kirkeplassen og gangveiene. Saken skal vise behov for og løsninger som tar hensyn til verneverdier, miljø og estetikk.</p>	<p>Vedlagt i kommunens budsjettdokument følger Økonomiplan for Nittedal kirkelige fellesråds Økonomiplan 2023-2026. I den omtales behov for vedlikehold og forslaget deres til investeringer. Det vises til vedlegget.</p>

Økonomiplan for 2023-2026

<p>Tilskudd</p> <p>Rådmannen bes om å søke på alle relevante tilskuddsmidler som kan bidra i arbeidet med mer innovative medvirkningsprosesser i kommunalt arbeid og økt digitalisering av kommunal virksomhet.</p>	<p>Nittedal kommune (HR) har deltatt på to samlinger med KLP totalt 4 halve dager og delt erfaringer med andre kommuner rundt prosjektgjennomføring og heltidskultur.</p> <p>Det har vært prosjektgruppemøter hver annen uke i prosjektgruppen og det har vært avholdt to styringsgruppemøter.</p> <p>Vi har hatt flere møter med Fredrikstad kommune for erfaringsutveksling og de har vært på besøk i Nittedal kommune og gjennomført en inspirasjonssamling med ca. 45 deltagere fra ansatte, tillitsvalgte/verneombud, ledere på ulike nivå og politikere.</p> <p>Vi har avtalt teamsmøte med Ringerike kommune, for å høre hvordan de har jobbet med heltidskultur.</p> <p>Vi har avtalt å kartlegge deltid via Notus halvårig for å se utviklingen i heltid/deltid.</p> <p>Vi har delt erfaringer rundt turnus, langvakter, årsturnus osv. Det jobbes videre med prosjektet i tråd med vedtaket.</p>
<p>E- helsesykepleier</p> <p>Det skal legges fram en sak i første halvår 2022, som utreder mulighetene, konsekvenser og ressurser knyttet til etablering av et digitalt tilbud for brukerne av helsesykepleiertjenesten i Nittedal kommune</p>	<p>Sak vedtatt i KST 23.05.22 Sak 49/22.</p>

Økonomiplan for 2023-2026

<p>Kommunen som arbeidsgiver</p> <p>Arbeidet med å nå målet om 2 lærlinger pr 1000 innbygger og å øke andelen heltidsstillinger skal intensiveres. Kostnader knyttet til dette vurderes i forbindelse med behandling av ny arbeidsgiverpolitikk og/ eller rammesak i juni 2022.</p>	<p>Sak presentert i administrasjonsutvalget og tatt inn i arbeidet med organisasjonspolitikk og kompetansestrategi. I rammesaken fremgår kostnader forbundet med det. I budsjettforslaget for 2023 er det foreslått avsatt 1 mill. kroner i styrkning.</p>
<p>Leksefri</p> <p>Det skal ses på muligheten for å innføre et prøveprosjekt for leksefri skole for alle trinn 1-6 i skoleåret 2022/2023. I løpet av våren 2022 gjøres det en utredning i samarbeid med Utdanningsforbundet og egnede fagressurser i oppvekst og utdanning om muligheten for å gjennomføre dette.</p>	<p>Det har vært et samarbeid mellom skolestaben og Utdanningsforbundet våren 2022 for å se på mulighetene for å innføre et prøveprosjekt med leksefri skole. Skolelederne har blitt orientert om dette, og at det ville være mulig å delta i et prosjekt skoleåret 2022/23. Det ble utarbeidet digitalt materiell om lekser og leksefri skole som skolene kunne bruke i sin vurdering av hvorvidt de ønsket å delta i prosjektet. Alle skolene er positive til en større bevissthet rundt lekser, men ingen skoler eller enkelttrinn har meldt interesse for en utprøving/pilot av leksefri skole denne høsten. Flere av skolene har likevel større fokus på lekser ved å ha tematikken på foreldremøter og også ved at de bruker tid på å drøfte bruk av lekser i personalet.</p>

Investeringsplan Nittedal kommune 2023-2026

Investeringsplan kommunen - tall i kr. Alle tall er ink mva innenfor mva- kompensasjonsområdet	2023	2024	2025	2026	Sum 2023-26
Administrative støtteenheter					
<i>Formidlingslån - Avdrag</i>	7 800 000	9 500 000	9 500 000	9 500 000	36 300 000
<i>Formidlingslån - Nye lån</i>	20 000 000				20 000 000
<i>KLP egenkapitalinnskudd</i>	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000	14 000 000
Oppvekst og utdanning					
<i>Ingen investering i sektoren</i>					
Helse og velferd					
<i>Helsehus og heldøgsplasser</i>				10 000 000	10 000 000
Vann, avløp, renovasjon - UTEN MVA					
<i>VA biler, maskiner og utstyr ihht utskiftingsplan</i>	1 250 000	4 375 000	625 000	1 250 000	7 500 000
<i>Utbedring av ledningsnett avløp med tilhørende anlegg</i>	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	60 000 000
<i>Utbedring av ledningsnett vann med tilhørende anlegg</i>	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	40 000 000
<i>Fremtidig avløpshåndtering/ ekstern tilknytning</i>	57 000 000	264 000 000	12 000 000		333 000 000
Miljø og samfunnsutvikling					
<i>Gang og sykkelvei Svartkruttveiene</i>	18 600 000				18 600 000
<i>Fortau sagerudveien - Trafikksikring</i>	11 400 000				11 400 000
<i>Rygga bru</i>			11 500 000		11 500 000
<i>Overtagelse/rehabilitering dammer</i>		60 750 000			60 750 000
<i>Sum biler og maskiner ihht. Utskiftingsplan</i>	3 000 000	5 312 500	1 875 000	1 875 000	12 062 500
Kirkelig fellesråd					
<i>Ingen investering i sektoren</i>					
Delsum investeringer kommunen	147 550 000	372 437 500	64 000 000	51 125 000	635 112 500

Økonomiplan for 2023-2026

Investeringsplan Nittedal- eiendom KF (kr)	2023	2024	2025	2026	Sum 2023-26
Oppvekst og utdanning					
<i>Rotnes skole, arealutvidelse</i>	9 600 000				9 600 000
<i>Støytiltak, Sørli og Li</i>	1 200 000				1 200 000
<i>Oppgradering utearealer – Ulverud skole</i>	800 000				800 000
<i>Kjøp av moduler til Bjertnes barnehage</i>				8 000 000	8 000 000
Helse og velferd					
<i>Boligtypeprogram - tilpassede utleieleiligheter i Svartkruttvn</i>		10 000 000	45 000 000	15 000 000	70 000 000
<i>Boligtypeprogram - ombygging Ulvefaret</i>	2 000 000	11 000 000			13 000 000
<i>Boligtypeprogram - personalbase Sentrum</i>					
<i>Boligtypeprogram - Myrveien, 7 leiligheter</i>		7 000 000	23 000 000	30 000 000	60 000 000
Nittedal eiendom KF					
<i>Bygningsmessige tilpasninger</i>	1 000 000				1 000 000
Delsum investeringer Nittedal- eiendom KF	14 600 000	28 000 000	68 000 000	53 000 000	163 600 000
Delsum investeringer kommunen	147 550 000	372 437 500	64 000 000	51 125 000	635 112 500
Delsum investeringer Nittedal- eiendom KF	14 600 000	28 000 000	68 000 000	53 000 000	163 600 000
Totalsum investeringer Nittedal	162 150 000	400 437 500	132 000 000	104 125 000	798 712 500

Prisliste 2023

BETALINGSSATSER FOR LOKALLEIE - ENHET FOR KULTUR

HAKADALSHALLEN – HAKADALSLABBen

Innenbygdsboende		2022	2023
Hakadalslabben	Pr time	kr 240	kr 250
Hakadalslabben	Pr dag		kr 1 250
Hakadalshallen	Pr time	kr 805	kr 835
Hakadalshallen	Pr dag		kr 4 175

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

Utenbygdsboende		2022	2023
Hakadalslabben	Pr time	kr 310	kr 320
Hakadalslabben	Pr dag		kr 1 600
Hakadalshallen	Pr time	kr 975	kr 1 010
Hakadalshallen	Pr dag		kr 5 050

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

BJERTNESHALLEN - BJERTNESLABBen:

Innenbygdsboende		2022	2023
Bjertneshallen	Pr time	kr 480	kr 500
Bjertneshallen	Pr dag		kr 2 500
Bjerneslabben	Pr time	kr 310	kr 320
Bjertneslabben	Pr dag		kr 1 600

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

Utenbygdsboende		2022	2023
Bjertneshallen	Pr time	kr 630	kr 655
Bjertneshallen	Pr dag		kr 3 275
Bjertneslabben	Pr time	kr 365	kr 380
Bjertneslabben	Pr dag		kr 1 900

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

LIHALLEN

Innenbygdsboende		2022	2023
Lihallen	Pr time	kr 805	kr 835
Lihallen	Pr dag		kr 4 175

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

Økonomiplan for 2023-2026

Utenbygdsboende		2022	2023
Lihallen	Pr time	kr 975	kr 1 010
Lihallen	Pr dag		kr 5 050

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

ELVETANGENHALLEN

Innenbygdsboende		2022	2023
Elvetangenhallen	Pr time	kr 1 150	kr 1 195
Elvetangenhallen	Pr dag		kr 5 975

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

Utenbygdsboende		2022	2023
Elvetangenhallen	Pr time	kr 1 400	kr 1 450
Elvetangenhallen	Pr dag		kr 7 250

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

SLATTUMHALLEN

Innenbygdsboende		2022	2023
Slattumhallen	Pr time	kr 1 150	kr 1 195
Slattumhallen	Pr dag		kr 5 975

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

Utenbygdsboende		2022	2023
Slattumhallen	Pr time	kr 1 400	kr 1 450
Slattumhallen	Pr dag		kr 7 250

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

KOMMUNALE BAD

Innenbygdsboende		2022	2023
Libadet	Pr time	kr 1 240	kr 1 285
Libadet	Pr dag		kr 6 425
Elvetangenbadet	Pr time	kr 1 875	kr 1 945
Elvetangenbadet	Pr dag		kr 9 725
Rotnesbadet	Pr time	kr 630	kr 655
Rotnesbadet	Pr dag		kr 3 275

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

Økonomiplan for 2023-2026

Utenbygdsboende		2022	2023
Libadet	Pr time	kr 1 615	kr 1 675
Libadet	Pr dag		kr 8 375
Elvetangenbadet	Pr time	kr 2 440	kr 2 530
Elvetangenbadet	Pr dag		kr 12 650
Rotnesbadet	Pr time	kr 810	kr 840
Rotnesbadet	Pr dag		kr 4 200

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

SKOLEGYMSALER

Leie av skolegymsaler		2022	2023
Gymsal	Pr time	kr 395	kr 410
Gymsal	Pr dag		kr 2 050

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

Leie av skolelokaler		2022	2023
Klasserom	Pr time	kr 195	kr 200
Klasserom	Pr dag		kr 1 000
Stort kl.rom	Pr time	kr 430	kr 445
Stort kl.rom	Pr dag		kr 2 225
Spesialrom	Pr time	kr 430	kr 445
Spesialrom	Pr dag		kr 2 225
Personalrom	Pr time	kr 430	kr 445
Personalrom	Pr dag		kr 2 225

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

KULTURLOKALER, AULA

Leie av Elvetangen amfi, Li aula, NUS aula		2022	2023
Hverdager innenbygdsboende	Pr time		kr 80
Hverdager innenbygdsboende	Pr dag	kr 380	kr 400
Fr/lør/sønd innenbygdsboende	Pr time		kr 155
Fr/lør/sønd innenbygdsboende	Pr dag	kr 760	kr 775
Hverdager utenbygdsboende	Pr time		kr 400
Hverdager utenbygdsboende	Pr dag	kr 1 935	kr 2 000
Fr/lør/sønd utenbygdsboende	Pr time		kr 805
Fr/lør/sønd utenbygdsboende	Pr dag	kr 3 880	kr 4 025

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

KULTURLOKALER, SPESIALROM

Leie av musikkrom, kjøkken, kiosk o.l.		2022	2023
Hverdager innenbygdsboende	Pr time		kr 40
Hverdager innenbygdsboende	Pr dag	kr 195	kr 200
Fr/lør/sønd innenbygdsboende	Pr time		kr 80
Fr/lør/sønd innenbygdsboende	Pr dag	kr 380	kr 400
Hverdager utenbygdsboende	Pr time		kr 200
Hverdager utenbygdsboende	Pr dag	kr 965	kr 1 000
Fr/lør/sønd utenbygdsboende	Pr time		kr 400
Fr/lør/sønd utenbygdsboende	Pr dag	kr 1 935	kr 2 000

F.o.m. 5 timer brukes dagspris

For lokalene ovenfor gjelder at innenbygds frivillige lag og foreninger ikke betaler leie for lukkede arrangementer hvor hovedformålet er utøvelse/organisering av kultur- eller idrettsaktivitet.

BILLETTPRISER

BILLETTPRISER LIBADET

Enkeltbilletter	2022	2023
Barn	kr 50	kr 50
Student / Honnør	kr 70	kr 70
Voksen	kr 80	kr 80
Familie	kr 180	kr 185

Klippekort 12 klipp	2022	2023
Barn	kr 400	kr 400
Student / Honnør	kr 585	kr 585
Voksen	kr 735	kr 735
Familie	kr 1 580	kr 1 580

BILLETTPRISER ELVETANGENBADET

Enkeltbilletter	2022	2023
Barn	kr 65	kr 65
Student / Honnør	kr 80	kr 80
Voksen	kr 95	kr 95
Familie	kr 200	kr 200

Økonomiplan for 2023-2026

Klippekort 12 klipp	2022	2023
Barn	kr 520	kr 520
Student / Honnør	kr 640	kr 640
Voksen	kr 855	kr 855
Familie	kr 1 720	kr 1 720

Høsten 2022 blir det lagt frem en sak for kommunestyret der det foreslås at folkebadet (både Li og Elvetangen) gis anledning til å delvis definere billettpriser selv med forbehold om at noen vilkår oppfylles. Dersom dette blir vedtatt gjelder ikke billettprisene ovenfor.

EGENBETALINGSSATSER KULTURSKOLE OG BIBLIOTEK

KULTURSKOLEN

Kulturskolen		2022	2023
Elevplass piano 20 min/uke	Pr år	kr 3 785	kr 3 925
Elevplass sang 20 min/uke	Pr år	kr 3 785	kr 3 925
Elevplass gitar 20 min/uke	Pr år	kr 3 785	kr 3 925
Elevplass visuell kunst 90 min/uke	Pr år	kr 4 335	kr 4 495
Tegne/malekurs etter skoletid 55 min/gang	10 ganger	kr 1 205	kr 1 250
Dirigenttjenester	Pr årstime*	kr 11 355	kr 11 775
Kunstnerisk ledelse korps/orkester	Pr år	kr 77 050	kr 79 900

*En årstime er en time per uke i 36 uker.

BIBLIOTEK

Gebyr bibliotek		2022	2023
1. gangs purring	Voksen	kr 40	kr 40
2. gangs purring	Voksen	kr 80	kr 80
1. gangs purring	Barn	kr 20	kr 20
2. gangs purring	Barn	kr 40	kr 40
Tap av lånekort	Voksen/Barn	kr 20	kr 20
Tap av bok	Bokens verdi pluss 1.- og 2. gangs purregebyr pluss fakturagebyr på kr 60.		

KULTURVERKET FLAMMEN

Prisliste for saler, utstyr og støttefunksjoner

	2022			2023		
Storsalen	A: For næringsliv, privatpersoner og utenbygds leietakere	B: For lokale kulturutøvere, lokale lag og foreninger, samt kommunale enheter	C: For andre offentlige instanser, frivillige lag og ikke-kommersielle aktører utenfor Nittedal	A: For næringsliv, privatpersoner og utenbygds leietakere	B: For lokale kulturutøvere, lokale lag og foreninger, samt kommunale enheter	C: For andre offentlige instanser, frivillige lag og ikke-kommersielle aktører utenfor Nittedal
Mandag-fredag kl. 08.00-16.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr 8 500	kr 1 300	kr 2 200	kr 12 000	kr 1 300	kr 2 400
Mandag-fredag kl. 08.00-16.00 inntektsbringende (billettsalg)		kr 2 600	kr 4 400		kr 2 600	kr 4 800
Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr 14 000 for en forestilling kr 20 000 for to forestillinger	kr 1 300	kr 2 200	kr 18 000 for en forestilling kr 25 000 for to forestillinger	kr 1 300	kr 2 400
Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg)		kr 4 100 kr 6 150 for 2 forestillinger	kr 6 500 kr 9 750 for 2 forestillinger		kr 4 100 kr 6 150 for 2 forestillinger	kr 7 000 kr 10 000 for 2 forestillinger
Lørdag-søndag kl. 10.00-18.00 ikke-		kr 2 600	kr 4 500		kr 2 600	kr 5 000

Økonomiplan for 2023-2026

inntektsbringende (f.eks. øvelser)						
Lørdag-søndag kl. 10.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg)	kr 16 000 kr 23 000 for 2 forestillinger	kr 5 100 kr 7 650 for 2 forestillinger	kr 7 500 kr 11 250 for 2 forestillinger	kr 20 000 kr 28 000 for 2 forestillinger	kr 5 100 kr 7 650 for 2 forestillinger	kr 8 000 kr 12 000 for 2 forestillinger
Leie av tekniker	kr 3 800 pr. tekniker (inntil 8 t) **	*	*	kr 4 200 pr. tekniker (inntil 8 t) *	Leietaker må selv leie inn tekniker**	Leietaker må selv leie inn tekniker**
Forhåndsprogrammert statisk scenelys				Tilbys ikke for kat. A	kr 1 000	Tilbys ikke for kat. C
Betjent billettsalg før forestilling (i timen før forestilling hvis ikke utsolgt)	kr 550	kr 300	kr 400	kr 550	kr 300	kr 400
Bærehjelp				kr 600 pr person pr time	-	kr 400 pr person pr time
Artistvert				kr 350 pr person pr time	-	kr 350 pr person pr tim

For leietakere i priskategori A tilkommer en timepris på kr 1 500 for inntil 2 timer dersom leieperioden går ut over dagtid eller kveldstidperioden. Fra tredje time ut over intervallene, beregnes leie for både dag- og kveldsperioden.

*Gjelder ved bruk av utstyr ut over det helt basale. Ved arbeid over 8 timer, faktureres overtid, kr 1 200 pr tekniker pr time.

**Leietaker må selv leie inn tekniker, godkjent av teknisk leder i Flammen, for bruk av utstyr ut over det helt basale.

***Ved leie av flygel over flere dager har vi et rabattsystem for kategori B og C.

Økonomiplan for 2023-2026

	2022			2023		
Lillesalen	A: For næringsliv, privatpersoner og utenbygds leietakere	B: For lokale kulturutøvere, lokale lag og foreninger, samt kommunale enheter	C: For andre offentlige instanser, frivillige lag og ikke-kommersielle aktører utenfor Nittedal	A: For næringsliv, privatpersoner og utenbygds leietakere	B: For lokale kulturutøvere, lokale lag og foreninger, samt kommunale enheter	C: For andre offentlige instanser, frivillige lag og ikke-kommersielle aktører utenfor Nittedal
Mandag-fredag kl. 08.00-16.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)	kr 3 200	kr 650	kr 1 200	kr 4 500	kr 650	kr 1 300
Mandag-fredag kl. 08.00-16.00 inntektsbringende (billettsalg)		kr 1 300	kr 1 950		kr 1 300	kr 2 200
Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)***	kr 6 400 kr 9 600 for 2 forestillinger	kr 650	kr 1 200	kr 8 000 kr 12 000 for 2 forestillinger	kr 650	kr 1 400
Mandag-fredag kl. 16.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg)		kr 2 100 kr 3 150 for 2 forestillinger	kr 3 200 kr 4 800 for 2 forestillinger		kr 2 100 kr 3 150 for 2 forestillinger	kr 3 500 kr 5 000 for 2 forestillinger
Lørdag-søndag kl. 10.00-18.00 ikke-inntektsbringende (f.eks. øvelser)***	kr 8 500 kr 12 750 for 2 forestillinger	kr 1 300	kr 1 950	kr 10 000 kr 14 000 for 2 forestillinger	kr 1 300	kr 2 200

Økonomiplan for 2023-2026

Lørdag-søndag kl. 10.00-23.00 inntektsbringende (billettsalg)		kr 2 600 kr 3 900 for 2 forestillinger	kr 4 000 kr 6 000 for 2 forestillinger		kr 2 600 kr 3 900 for 2 forestillinger	kr 4 400 kr 6 800 for 2 forestillinger
Betjent billettsalg før forestilling (i timen før forestilling hvis ikke utsolgt)	kr 550	kr 300	kr 400	kr 550	kr 300	kr 400
Leie av tekniker	kr 3 800 pr. tekniker (inntil 8 t) **	*	*	kr 4 200 pr tekniker (inntil 8 t) *	Leietaker må selv leie inn tekniker**	Leietaker må selv leie inn tekniker**

*Ved bruk av utstyr ut over det helt basale. Ved arbeid over 8 timer, faktureres overtid, kr 1 200 pr tekniker pr time.

**Leietaker må selv leie inn tekniker, godkjent av teknisk leder i Flammen, for bruk av utstyr ut over det helt basale.

Hva inngår i leiesummen av salene?

- Alt lyd- og lysutstyr som finnes i salene er inkludert i leien for alle tre priskategorier.
- Rigging og rydding av sal og scene må brukerne i kategori B og C sørge for selv, mens rigging gjøres av kulturhuset for kategori A.
- I leien inngår vask. Ved to forestillinger samme dag, plikter leietaker å rengjøre mellom forestillingene - eller bestille og betale ekstra rengjøring mellom forestillingene.
- I leien av salene inngår også leie av garderoben som er tilknyttet salen.
- I leien inngår kulturhusets bidrag for planlegging av tekniske løsninger og klargjøring av behov for utstyr.
- Alle billetter til forestillinger i salene selges via kulturhusets billettsystem med billettavgift som belastes publikum.
- Leie av sal for borgerlige gravferder prissettes i kategori B (lokale kulturutøvere).

Økonomiplan for 2023-2026

	2022			2023		
	A: For næringsliv, privatpersoner og utenbygds leietakere	B: For lokale kulturutøvere, lokale lag og foreninger, samt kommunale enheter	C: For andre offentlige instanser, frivillige lag og ikke-kommersielle aktører utenfor Nittedal	A: For næringsliv, privatpersoner og utenbygds leietakere	B: For lokale kulturutøvere, lokale lag og foreninger, samt kommunale enheter	C: For andre offentlige instanser, frivillige lag og ikke-kommersielle aktører utenfor Nittedal
Leie av minikjøkken og salgsdisk i 1. etasje	kr 600	kr 250	kr 250	kr 600	kr 250	kr 250
Leie av anretningskjøkken i underetasjen *	kr 1 600	kr 750	kr 750	kr 2 000	kr 500	kr 750
Leie av prøvesal 1 i Kulturskolen (pr. time)	kr 200	kr 100	kr 150	kr 200	kr 100	kr 150
Leie av prøvesal 2 i Kulturskolen (pr. time)	kr 200	kr 100	kr 150	kr 200	kr 100	kr 150
Leie av Verket/kjøkken (pr. time)	kr 200	kr 100	kr 150	kr 200	kr 100	kr 150

*Ved leie av kjøkken over flere dager finnes et rabattsystem.

	2022		2023	
	For lokale voksenband	For lokale barne- og ungdomsband	For lokale voksenband	For lokale barne- og ungdomsband
Leie av utstyrt bandrom (pr. time)	kr 100	kr 25	kr 100	kr 25

BETALINGSSATSER SFO

(med virkning fra 1. februar 2023)

ORDINÆRT OPPHOLD SFO

Tjeneste		2022	2023
SFO 5 dager	Per måned	kr 3 425	kr 3 550
SFO 4 dager	Per måned	kr 3 015	kr 3 125
SFO 3 dager	Per måned	kr 2 490	kr 2 580
SFO 2 dager	Per måned	kr 1 810	kr 1 875
SFO 1 dager	Per måned	kr 990	kr 1 025
Sen henting	Per påbegynte halvtime	kr 220	kr 225
Merbruk iht. avtale	Per dag	kr 300	kr 310
Ekstrabetaling ferie	Per dag	kr 300	kr 310

EGENBETALING FOR HELSE- OG OMSORGSTJENESTER

Grunnlag for betaling er folketrygdens grunnbeløp (G), som pr mai 2022 er kr 111 477

PRAKTISK BISTAND

Det regnes egenbetaling pr time kr 325. Timeprisen er basert på forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester med ett utgiftstak pr mnd.

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag	Årsinntekt		Kr pr time 2022	Utgiftstak for egenandel praktisk bistand i kr pr mnd 2022	Kr pr time 2023	Utgiftstak for egenandel praktisk bistand i kr pr mnd 2023
	Fra	Inntil				
* Inntil 2G	kr 0	kr 222 954	kr 315	kr 215	kr 325	kr 220
Fra 2 G -2,5 G	kr 222 954	kr 278 693	kr 315	kr 640	kr 325	kr 660
Fra 2,5G -3G	kr 278 693	kr 334 431	kr 315	kr 1 240	kr 325	kr 1 285
Fra 3 G – 4G	kr 334 431	kr 445 908	kr 315	kr 1 725	kr 325	kr 1 785
Fra 4G - 5G	kr 445 908	kr 557 385	kr 315	kr 2 330	kr 325	kr 2 415
Over 5G	kr 557 385	-	kr 315	kr 2 720	kr 325	kr 2 820

*Utgiftstak for minste sats er justert i tråd med rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet som kommer i slutten av desember 2022 – som vi i hensyn tar på ny prisliste.

TRYGGHETSALARM

Økonomiplan for 2023-2026

Husstandens samlede inntekt		2022	2023
* Inntil 2G	Pr mnd	kr 215	kr 220
Over 2G	Pr mnd	kr 480	kr 495
Installasjon trygghetsalarm	Pr gang	kr 860	kr 890
Trygghetsalarmsmykke, ved tap	Pr gang	kr 1 170	kr 1 210

*Utgiftstak for minste sats er justert i tråd med rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet som kommer i slutten av desember 2022 – som vi i hensyn tar på ny prisliste.

ØVRIGE TJENESTER

Tjeneste		2022	Maksimal betaling per måned 2022	2023	Maksimal betaling per måned 2023
Henting - utkjøring av hjelpemidler	Pr gang	kr 265		kr 270	
Transport Markerud	En vei	kr 45		kr 45	
Transport Markerud	Tur/retur	kr 80		kr 80	
Lunsj Solli aktivitetshus	Per gang	Kr 30		Kr 30	
Kaffe/te Solli Aktivitetshus	Per kopp/hele dagen	Kr 10/kr 20		Kr 10/20	
Opphold og bevertning Markerud aktivitetshus	Pr gang	kr 120		kr 120	
Transport Stammen aktivitetshus	Pr mnd	kr 640		kr 660	
Lunch Stammen aktivitetshus	Pr mnd	kr 240		kr 260	
Korttidsopphold i institusjon*	Pr døgn	kr 170		kr 175	
Middag	Pr gang	kr 80		kr 80	
Suppe/Dessert	Pr gang	kr 25		kr 25	
Dagbesøk eldrester - aktivitet og kaffe med tilbehør	Pr dag	kr 25		kr 25	
Dagsenter Skytta/Døli; Transport, opphold mat og aktiviteter**	Pr gang	kr 240	kr 2 820	kr 245	kr 2 940
Utleie treningslokaler fysio/HFR	Pr dag	kr 525		kr 540	
Utleie til private for egentrening	Pr mnd	kr 215		kr 220	
Skytta utleie kantine og eldrester	Pr dag	kr 1 185		kr 1 225	
Døli utleie peisestue og kantine	Pr dag	kr 1 185		kr 1 225	
Generell utleie av kommunale lokaler	Pr dag	kr 1 185		kr 1 225	

Økonomiplan for 2023-2026

*Utgiftstak for minste sats er justert i tråd med rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet som kommer i slutten av desember 2022 – som vi i hensyn tar på ny prisliste.

** Makspris per måned tilsvarer betaling for 3 dager per uke i 4 uker hver måned

EGENBETALINGSSATSER FRISKLIV OG KURSTILBUD

Kurs	2022	2023
Treningavgift Friskliv	kr 375	Kr 380
Bramat fysisk kurs	kr 545	Kr 555
Bramat digitalt kurs		Kr 200
Røykeslutt (heter nå Nikotinfri)	kr 220	Kr 200
Kurs i depresjonsmestring (KID)	kr 560	Kr 350
Kurs i belastningsmestring (KIB)	kr 560	Kr 350
Livslyst	kr 150	Kr 200
Søvnskolen	kr 150	Kr 200
Livsstyrketrening	kr 150	Kr 350
"Takk Bare Bra"	kr 440	Kr 350
OPS! Kurset (1 dag)		Kr 200
Livsstilsendringkurs		Kr 200
Mestringskurs for pårørende		Kr 250

OPPHOLDSBETALING BARNEHAGE

OPPHOLDSBETALING I BARNEHAGENE, HERUNDER REDUSERT BETALING

		2022	2023
Oppholdsbetaling*	pr mnd	kr 3 315	kr 3 000

**Redusert oppholdsbetaling og gratis kjernetid for 4- og 5-åringer avhengig av husholdningens inntekt følger forskrift til barnehageloven.

Ny makspris blir på 3000 kroner per måned fra 1.1.2023. Det henvises til Nittedal kommunes hjemmeside for nærmere informasjon.

KOST OG ANNET I BARNEHAGENE

Tjeneste		2022	2023
Kost	Per måned	kr 290	kr 300
For sen henting	Per påbegynte ½-time	kr 255	kr 260

TIMEPRIS FOR SPESIALPEDAGOGISK HJELP FOR BARN BOSATT UTENFOR KOMMUNEN MED BARNEHAGEPLASS I NITTEDAL KOMMUNE

Økonomiplan for 2023-2026

Tjeneste		2022	2023
Spesialpedagog	pr time	kr 535	kr 550
Støtte assistent	pr time	kr 365	kr 375

SKJENKEBEVILLINGSGEBYR 2023

Gebyret er regulert av "FOR 2005-06-08 nr. 538: Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.

Fastsatt 31. oktober 2022 av Helse- og omsorgsdepartementet med hjemmel i lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. § 7-1. Forskriften trer i kraft 1. januar 2023. Tabellen er oppdatert i henhold til ny vedtatt forskrift og kommunestyrets vedtak punkt 5.2.

Salg:	0,23 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 1
	0,65 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 2
Skjenking:	0,54 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 1
	1,41 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 2
	4,65 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 3.

Bevillingsgebyret utgjør pr. år minimum kr 1850 for salg og kr 5800 for skjenking. Bevillingsmyndigheten kan likevel i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere. For ambulerende bevilling kan bevillingsmyndigheten kreve et gebyr på inntil kr 420 pr. gang.

Endret ved forskrifter 8 des 2011 nr. 1218 (i kraft 1 jan 2012), 5 des 2012 nr. 1142 (i kraft 1 jan 2013), 26 nov 2013 nr. 1381 (i kraft 1 jan 2014), 8 des 2014 nr. 1547 (i kraft 1 jan 2015), 4 nov 2015 nr. 1294 (i kraft 1 jan 2016), 24 juni 2016 nr. 816 (i kraft 1 juli 2016), 23 nov 2016 nr. 1361 (i kraft 1 jan 2017), 21 nov 2017 nr. 1818 (i kraft 1 jan 2018), 20 nov 2018 nr. 1730 (i kraft 1 jan 2019), 29 nov 2019 nr. 1595 (i kraft 1 jan 2020), 26 okt 2020 nr. 2167 (i kraft 1 jan 2021), 25 nov 2021 nr. 3526 (i kraft 1 jan 2022), 31 okt 2022 nr. 1914 (i kraft 1 jan 2023).

TILSYNSAVGIFT FRA SALGSSTEDER FOR TOBAKKSVARER OG TOBAKKSSURROGATER

Tilsynsavgift for salgssteder for tobakksvarer og tobakksurrogater, jf. "Forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv"

Årlig avgift	2022	2023
Salgssted	kr 4 860	kr 4 860
Midlertidig salgssted	kr 1 300	kr 1 300

"Endret ved forskrifter 13 des 2018 nr. 2004, 19 des 2019 nr. 2007 (i kraft 1 jan 2020), 29 okt 2020 nr. 2178 (i kraft 1 nov 2020, bl.a tittel), 18 nov 2020 nr. 2390 (i kraft 1 jan 2021), 18 april 2021 nr. 1252."

Økonomiplan for 2023-2026

BORGERLIG VIELSE

	Vielser på Nittedal rådhus				Vielser utenfor Nittedal rådhus			
	Innenbygdsboende		Utenbygdsboende		Innenbygdsboende		Utenbygdsboende	
Tidspunkt	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Mandag-fredag 0800-1530	kr 0	kr 0	kr 1 050	kr 1 085	kr 0	kr 0	kr 1 050	kr 1 085
Mandag-fredag 1530-1800	kr 645	kr 665	kr 2 105	kr 2 180	kr 0	kr 0	kr 2 105	kr 2 180
Lørdag-søndag 1000-1800	kr 1 350	kr 1 395	kr 5 215	kr 5 405	kr 0	kr 0	kr 5 215	kr 5 405

TAKSTER FOR FYSIOTERAPI FRA 01.07.2022

For fysioterapeuter som har avtale om driftstilskudd med kommunen, og kommunalt ansatte fysioterapeuter.

		Honorartakst	Refusjonstakst	Pasientens egenandel
A1a	Undersøkelse, inntil 30 min.	347	162	185
A1c	Undersøkelse, ut over 30 min.	169	169	0
A1d	Undersøkelse hos fysioterapeut med rett til A8, A9 eller A2k, inntil 30 min.	436	251	185
A1f	Undersøkelse hos fysioterapeut med rett til A8, A9 eller A2k, ut over 30 min.	203	203	0
A1g	Tillegg ved undersøkelse Individuell plan/tverrfaglig utredning	115	115	0
A1h	Tillegg for undersøkelse hos manuellterapeut	76	76	0
A1i	Tillegg for diagnostisk ultralyd ved muskel- og skjelettplager	200	100	100
A2k	Kompetansetillegg, spesialist	57	57	0
A3a	Behandling hos fysioterapeut	189	54	135
A3b	Tillegg for behandling ut over 20 min. per påbegynte 10. min.	89	47	42
A4	Enkel pasientkontakt	70	70	0
A8a	Behandling hos manuellterapeut	296	119	177
A8b	Tillegg for behandling ut over 20 min. per påbegynte 10. min.	126	62	64
A9a	Behandling hos fysioterapeut med tilleggskompetanse i psykomotorisk fysioterapi	229	97	132
A9b	Tillegg for behandling ut over 20 min. per påbegynte 10. min.	110	68	42
A10	Vetledet trening, minst 30 min.	30	3	27
B0a	Undersøkelse via video hos fysioterapeut, inntil 30 min.	347	162	185
B0c	Tillegg for varighet ut over 30 min.	169	169	0
B0d	Undersøkelse via video hos fysioterapeut	436	251	185
B0f	Tillegg for varighet ut over 30 min.	203	203	0
B1a	Videokonsultasjon hos fysioterapeut	189	54	135
B1b	Tillegg for behandling ut over 20 minutter per påbegynte 10 min.	89	47	42
B2a	Videokonsultasjon hos manuellterapeut	296	119	177
B2b	Tillegg for behandling ut over 20 minutter per påbegynte 10 min.	126	62	64
B3a	Videokonsultasjon hos fysioterapeut med tilleggskompetanse i psykomotorisk fysioterapi	229	97	132
B3b	Tillegg for behandling ut over 20 minutter per påbegynte 10 min.	110	68	42

«Takstplakaten» er et forenklet utdrag fra «Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi» og må brukes sammen med denne. Du finner takstforskriften på <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2021-06-24-2191>

<https://www.helsenorge.no/betaling-for-helsetjenester/betaling-hos-fysioterapeut/>

TAKSTER FOR FYSIOTERAPI FRA 01.07.2022

For fysioterapeuter som har avtale om driftstilskudd med kommunen, og kommunalt ansatte fysioterapeuter.

		Honorartakst	Refusjonstakst	Pasientens egenandel
C33a	Behandling i grupper med inntil 3 barn under 16 år, 1 60 min.	280	280	0
C33b	For de neste tre barna 1 60 min.	209	209	0
C34a	Gruppebehandling 1 30 min (1-5 personer)	81	22	59
C34b	Gruppebehandling 1 30 min (6-10 personer)	64	5	59
C34c	Gruppebehandling 1 60 min (1-5 personer)	148	46	102
C34d	Gruppebehandling 1 60 min (6-10 personer)	112	10	102
C34e	Gruppebehandling 1 90 min (1-5 personer)	214	67	147
C34f	Gruppebehandling 1 90 min (6-10 personer)	161	14	147
C34g	Tillegg for behandling i basseng, per pasient	41	17	24
C34h	Tillegg for behandling i smågrupper (2-4 personer) per pasient	28	28	0
D40	Tillegg undersøkelse/behandling for pasient over 80 år/rullestolbruker	18	18	0
E50a	Møtegodtgjørelse med reisetid inntil 30 min.	360	360	0
E50b	Møtegodtgjørelse med reisetid ut over 30 min.	360	360	0
E51a	Telefonsamtale/skriftlig kommunikasjon	146	146	0
E51b	Skriving av epikrise/tilbakemelding til henvisende behandler uten samtidig undersøkelse/behandling	247	247	0
E51c	Skriving av henvisning/rekvistjoner uten samtidig undersøkelse/behandling. Kan ikke benyttes ved rekvirering av pasientretser.	248	248	0
E52	Nødvendig samtale med pårørende/foresatte	163	163	0
F1	Tillegg ved behandling i pasientens hjem	150	150	0
F21	Hjemmebehandling: reise per km med bil, motorsykkel eller tog	9	9	0
F22	Reise med annet transportmiddel, hver påbegynte halvtime	71	71	0
F23	Hjemmebehandling: fast skyss tillegg	71	71	0
G	Tillegg for ubekvem arbeidstid: Ved behandling av cystisk fibrose, artogryfose, congenit, myopati, mrb. duchenne og spinal muskelatrofi ytes det et tillegg til takstene når pasienten har behov for øyeblikkelig hjelp på ubekvem arbeidstid. Tillegget kan også ytes når det foreligger en varig lidelse eller følger tilstand som anfallsmessig/ periodevis kan medføre livstruende åndedrettsbesvær der fysioterapi anses å være adekvat behandlings-tiltak.	Som ubekvem arbeidstid regnes mellom kl 18-08 lørdager og søndager, og mellom 12-24 på jul- og nyttårsaftnen. Tillegget settes til 75 prosent av summen av honorartakst og eventuelt reisetillegg og hjemmebehandlingstillegg.		
H2a	Elektronisk samhandling	970	970	0
H2b	Elektronisk samhandling	931	931	0

«Takstplakaten» er et forenklet utdrag fra «Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi» og må brukes sammen med denne. Du finner takstforskriften på <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2021-06-24-2191>

<https://www.helsenorge.no/betaling-for-helsetjenester/betaling-hos-fysioterapeut/>

Eierskapsoversikt

Oversikt over selskap Nittedal kommune eier hele/deler av, og andre interkommunale samarbeid kommunen deltar i.

Interkommunale selskap (IKS):

- Nedre Romerike Avløpsselskap IKS («NRA»)
- Nedre Romerike Vannverk IKS («NRV»)
- Romerike Avfallsforedling IKS («ROAF»)
- Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS («NRBR»)
- Romerike revisjon IKS («RRI»)
- Viken kontrollutvalgssekretariat IKS («VIKUS», tidl. ROKUS)
- Romerike Krisesenter IKS («RKS»)

Øst 110-sentral IKS («Ø110»). *Nittedal kommune er ikke direkte/formell deltaker, men indirekte eier. Det innebærer at kommunen har en «tilsvarende interesse» som eierskap ettersom NRBR er deltaker i Ø110.*

Nasjonalt kommunesamarbeid for 110-sentralene IKS («NKS»). *Nittedal kommune er ikke direkte/formell deltaker, men indirekte eier. Det innebærer at kommunen har en «tilsvarende interesse» som eierskap ettersom Ø110 er deltaker i NKS*

Interkommunalt samarbeid:

- Kommunal akutt døgnetenhet (KAD)
- Lindrende enhet, Lillestrøm
- Barnevernvakt ved Romerike politidistrikt
- Stor-Oslo Nord
- Jernbaneforum Gjøvikbanen
- Rv4-forum
- Kommunalt oppgavefelleskap mot akutt forurensning region 2 («KOAF-2», tidl. IUA)
- Samarbeidsrådet for Nedre Romerike («SNR»)
- IKA Opplandene

Aksjeselskap (AS):

- Gnistengruppen AS
- Norasondegruppen AS
- Strandveien 1 AS

Vertskommunesamarbeid:

- Nedre Romerike innkjøpssamarbeid («NRI»)
- Regionalt samhandlingskontor Nedre Romerike
- Landbrukskontoret for Hadeland og Nittedal

Kommunale foretak (KF):

- Nittedal-eiendom KF

Nittedal kirkelige fellesråd Økonomiplan 2023-2026

ØKONOMIPLAN 2023 – 2026

Kirkemøtet har vedtatt følgende visjon for Den norske kirke:

Mer himmel på jord

MISJON/VERDIER:

Kirken vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus ved å være:

Bekjennende Vi tilber og bekjenner troen på den treenige Gud sammen med den verdensvide kirken.

Åpen Vi er et fellesskap preget av likeverd, deltakelse og respekt for mangfold.

Tjenende Vi viser barmhjertighet, fremmer rettferdighet og verner om skaperverket.

Misjonerende Vi vitner om Jesus Kristus lokalt og globalt.

Denne overordnede visjon gjenspeiles i menighetsrådenes visjoner:

Mer himmel på jord (Nittedal menighetsråd)

Nær Kristus i ord og handling, himmelvendt og jordnær (Hakadal menighetsråd)

STRATEGISKE MÅL FOR DEN NORSKE KIRKE I BORG FOR PERIODEN 2019-2021:

Flere deltar i og opplever gudstjenester og kirkelige handlinger som et inkluderende og trosstyrkende fellesskap.

Flere søker dåp og deltar i trosopplæring.

Den norske kirke er synlig i samfunnet, oppleves relevant og engasjerer seg i menneskers liv.

Flere deltar i kirkens kunst- og kulturliv, og kirkens kunst og kulturarbeid videreutvikles.

Nittedal kirkelige fellesråd ønsker at **kirken skal være en viktig bidragsyter og ressurs for å skape et godt lokalsamfunn preget av nærhet, omsorg og engasjement.**

Vi tror at en livskraftig kirke vil gjøre kommunen til et bedre sted å bo. Dette mener vi blant annet fordi:

Kirken i Nittedal er i nærkontakt med alle slags mennesker gjennom alle livsfaser, fra vugge til grav, i glede så vel som i sorg

60,4 % av kommunens innbyggere er medlemmer av Den norske kirke

Kirken bidrar til fellesskapsfølelse, forankring, mening, støtte, i høytidelige og kritiske situasjoner i livet

Kirken driver et stort arbeid for barn og ungdom med mange forskjellige tilbud

Kirken er en sentral kulturbærer i kommunen, og kirkebygg og kirkegårder representerer tilknytning både til det evige og til slektene som har gått foran

NY LOV OM TROS- OG LIVSSYNSSAMFUNN (Trossfunnsloven)

1. januar 2021 fikk vi ny lov om tros- og livssynssamfunn, trossamfunnsloven. Den norske kirke er omtalt spesielt i kapittel 3.

Finansiering av Den norske kirke er fra stat og kommune slik som tidligere, selv om loven har fått en annen ordlyd. Om finansiering sier loven følgende:

§ 14 Finansiering av Den norske kirke

Staten gir tilskudd til prestetjenesten og kirkens virksomhet nasjonalt og regionalt. Staten kan også gi tilskudd til andre kirkelige formål.

Kommunen gir tilskudd til kirkens virksomhet lokalt, herunder tilskudd til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg. Tilskuddet skal sikre at kirkebyggene holdes i forsvarlig stand, slik at de kan benyttes til

gudstjenester og kirkelige handlinger. Tilskuddet skal også sikre at soknet har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger, herunder kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og tilstrekkelig administrativ hjelp. Kommunens tilskudd gis etter budsjettforslag fra soknet. I budsjettforslaget skal også tilskudd til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk inngå.

Etter avtale med soknet kan kommunen yte tjenester i stedet for å gi tilskudd etter andre ledd.

REGNSKAPSRESULTAT 2021

Driftsregnskap 2021 ble gjort opp med et regnskapsmessig overskudd på kr. 165 587,-.

Investeringsregnskapet går i balanse.

DRIFTSBEHOV UTOVER RAMMEN FOR 2022

Kirkelig fellesråd mottar i 2022 et driftstilskudd fra Nittedal kommune på kr. 9 449 000,-. I tillegg kommer verdien av tjenesteytingsavtalen på kr. 3 800 000,-. Utover dette har kirkelig fellesråd behov for følgende:

Elektronisk arkivløsning

Fellesrådet har ingen elektronisk arkivløsning, noe som gjøre arkivarbeidet lite effektivt og med betydelig fare for at særlig elektronisk korrespondanse ikke blir arkivert. Det blir stadig mer presserende å få en elektronisk løsning.

Kirkepartner IKT AS er kirkens egen leverandør av IKT-tjenester. Initiativtakerne er Kirkerådet, Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon (KA), Opplysningsvesenets fond og Kirkelig fellesråd i Oslo. Kirkepartner IKT AS leverer i dag IKT-tjenester til 8000 brukere.

Kirkepartner IKT skal bidra til å samle enhetene i Den norske kirke til ett IKT-rike, med felles verktøy for alle medarbeidere, og likt servicenivå til alle, der kirkens brukere er i sentrum.

For Nittedal kirkelige fellesråd vil det bety en økt årlig utgift på kr. 200 000,- å gå over til Kirkepartner, hvor elektronisk arkivløsning er inkludert. I tillegg kommer det er engangskostnad på ca. kr. 60 000,-. Kirkepartner er den leverandøren kirken sentralt har valgt.

Nødvendig vedlikehold Hakadal kirke og Nittedal kirke

Det ble i 2018 utarbeidet tilstandsrapport for Hakadal kirke og Nittedal kirke, med tilhørende vedlikeholdsplan.

Hakadal kirke har ifølge rapporten mindre eller moderate avvik, har normal slitasje, og er vedlikeholdt. Overordnet sett er bygningen i god stand. Vedlikeholdsbehovet nå består hovedsakelig i restaurering av vinduer, samt overflatebehandling innvendig i sakristi.

Rapporten inneholder en del anbefalinger for oppgradering av det elektriske anlegget. Formålet med

anbefalingene er å heve kvaliteten på de elektrotekniske installasjonene og bedre drifts- og

personsikkerheten. Rapporten inneholder også en del anbefalinger for oppgradering av det VVS-tekniske anlegget. Formålet med anbefalingene er å heve/sikre kvaliteten på installasjonene opp mot

Økonomiplan for 2023-2026

dagens krav, samt bedre drifts- og bygningssikkerheten. Det legges til en prisvekst på summene som ble antatt i 2018

Sammendrag kostnader i hele 1000:

Fag	Straks	1-4 år	5-9 år	10 år +
Bygning	207	78	6	135
VVS	23			
Elektro	9	21		
Sum alle fag	239	99	6	135

De største postene på kort sikt er vedlikehold av samtlige vinduer, kr. 135 000,-. Ellers er vedlikeholdsbehovet moderat de neste 10 årene.

Det må tas forbehold om at det ikke er foretatt en utvendig befaring av kirketårnet.

Nittedal kirke har mindre eller moderate avvik, har normal slitasje, og er vedlikeholdt. Overordnet sett er bygningen i god stand, men har noen avvik når det kommer til grunnmur, takrenner, nedløp og overflatebehandling.

Rapporten inneholder en del anbefalinger for oppgradering av det elektriske anlegget. Formålet med

anbefalingene er å heve kvaliteten på de elektrotekniske installasjonene og bedre drifts- og

personsikkerheten. Rapporten inneholder også en del anbefalinger for oppgradering av det VVS-tekniske anlegget. Formålet med anbefalingene er å heve/sikre kvaliteten på installasjonene opp mot dagens krav, samt bedre drifts- og bygningssikkerheten.

Sammendrag kostnader i hele 1000:

Fag	Straks	1-4 år	5-9 år	10 år +
Bygning	7	265	566	201
VVS		45		
Elektro	8	20		
Sum alle fag	15	330	566	201

De største vedlikeholdspostene i Nittedal kirke er maling og vedlikehold av vinduene, slipe og lakkere gulv, eventuelt skifte av takrenner/nedløp/beslag, og utskifting av oljefyrt oppvarming. Det tas også her forbehold om at det ikke er foretatt utvendig befaring av kirketårn.

Ungdomsdiakon

Vi ser at det er behov for å styrke arbeidet med å se og snakke med ungdommene i bygda. En ungdomsdiakon vil være en trygg person miljøet og vil også kunne jobbe sammen med diakonen vi allerede har. Dette vil skape et mer helhetlig diakoniarbeid i menighetene. Årlig kostnad ca. kr. 600 000,-

Økonomiplan for 2023-2026

OPPSUMMERING BEHOV DRIFT	2023	2024	2025	2026
Elektronisk arkiv	260 000	200 000	200 000	200 000
Vedlikehold Hakadal kirke	300 000			
Vedlikehold Nittedal kirke	800 000			
Ungdomsdiakon	700 000	700 000	700 000	700 000
SUM BEHOV UTOVER DAGENS RAMME	2 060 000	900 000	900 000	900 000

INVESTERINGSBEHOV

Automatisering kirkeklokker

Det er forbundet med stor risiko å gå opp de bratte og smale trappene til klokkene. Ved kraftig vind kreves mye styrke for å åpne lukene. Ved automatisering kan kirkeklokker og luker betjenes fra et panel i sakristiet eller programmeres inn på forhånd. Kiming i forbindelse med høytider kan da skje uten at kirketjener må dra til kirken. Det vil være lettere å få vikarer som kirketjener, siden svært mange kvier seg for å klatre opp i kirketårnet for å ringe.

Sprinkelanlegg i Nittedal kirke

Vi har forhåpentligvis i løpet av 2022 fått montert sprinkleranlegg i Hakadal kirke. Nittedal kirke har heller ikke sprinkleranlegg. Kirken er fra 1869 og er listeført. Av erfaring fra prosessen med sprinkling av Hakadal kirke ser vi at det koster mye. Vi vil derfor anta at å få brannsikret Nittedal kirke, som er større en Hakadal kirke, med sprinkleranlegg vil koste ca. 6 000 000,-

Asfaltering parkeringsplass Nittedal kirke

Bruken og presset på parkeringsplassen har økt betydelig etter at kirkestua ble tatt i bruk. Det er derfor et stort behov for å asfaltere og oppmerke parkeringsplassen slik at den kan utnyttes optimalt, forhindre parkeringskaos og redusere støvplager.

Det er behov for ny traktor på Nittedal kirkegård. Nåværende traktor ble kjøpt inn i 2007, og vil være 16 år i 2023.

Behovsanalyse av Nittedal kirkegård

På starten av 2000 tallet tok vi i bruk den nye delen av Nittedal kirkegård. Med befolkningsvekst ser vi at også antall begravelser øker, og da også behov for gravplasser. Vi har tatt i bruk det siste nye feltet. Selv om det stadig blir ledige graver grunnet sletting er det på tide å gjøre en behovsanalyse med tanke på når vi må utvide kirkegården igjen. Tallene er oppgitt i hele tusen:

INVESTERINGER	2023	2024	2025	2026
Automatisering kirkeklokker Nittedal	330 000			
Automatisering kirkeklokker Hakadal			330 000	
Sprinkleranlegg Nittedal kirke		6 000 000		
Asfaltering parkeringsplass Nittedal kirke	550 000			
Ny traktor Nittedal kirkegård	550 000			
Behovsanalyse Nittedal kirkegård	200 000			
SUM	1 630 000	6 000 000	330 000	

Nittedal kulturråds innspill til budsjettet 2023

Årlig innspill fra Nittedal Kulturråd

Generelt er Kulturrådet glade for at det virker å ha blitt en større bevissthet og mer fokus på kulturliv og frivillighet i Nittedal. Vi er også fornøyd med at det er interesse for flere møtepunkt mellom politisk ledelse og kulturrådet som vi vurderer som en stor fordel. Allikevel er det fortsatt områder som trenger oppmerksomhet som; tilskuddsordninger, øvingslokaler, samarbeid med skolene, og rammene for kulturskolen. Under har vi innspill og redegjørelser for det vi opplever er viktige saker for kulturlivet i Nittedal i 2022.

- **Tilskuddsordninger**

Tilskuddsordningen til formidling av kultur i Nittedal Kommune er en støtteordning det er behov for. Den er enkel å søke på og det bistår lokale kulturaktører til å skape gode kulturproduksjoner med barn og unge i bygda. Samtidig sikrer man at kulturproduksjonene bidrar til det strategiske styringsmålet «Stolt Nittedalsidentitet» og samhandling på tvers.

Tilskudd til barne- og ungdomsforeninger er en ordning som bidrar til å holde prisene for aktiviteter nede og gir rom for investeringer og utstyr for lag og foreninger. Den sikrer med dette gode faste rammevilkår og gir økonomisk trygghet over tid som mange er avhengig av å få hvert år.

Tilskuddsordningen er et viktig samarbeids bidrag fra kommunen til frivilligheten når det gjelder å legge til rette økonomisk for at alle som ønsker kan delta. Tilskuddet hjelper først og fremst lag og foreninger med å holde medlemsprisene sine nede, og kulturrådet syns at det derfor bør gjøres en betraktelig økning av potten. For å sikre at flest mulig av bygdas barn og unge ikke blir hindret av en høy inngangspris foreslås en økning på kr 100.000,- (fra kr 350.000,- til kr 450.000,-)

Tilskuddsportalen er et supert supplement til kulturlivet, den sparer oss for tid og gir enestående muligheter for realisering av større og flere prosjekt. I tillegg gir det hele frivilligheten i Nittedal mulighet til å bli med å skape og sette i gang egen aktivitet. Viktig tilskudd for ALLE.

Aktivitetsfondet er fantastisk at er kommet på plass i denne aktive bygda. På denne måten kan kommunen og lag og foreninger sammen gi direkte hjelp til enkelte familier som trenger ekstra støtte og barna får en mulighet til å delta uten økonomiske hindringer. Denne ordningen kommer til å bli mer og mer brukt. Et ønske fra kulturrådet er at det også etableres en ekstra pott øremerket utflukter på for eksempel kr 50.000,-. Det er den ukentlige aktiviteten som er viktigst, men mange bruker også utflukter for å bygge det sosiale o.l. og en støtteordning for dette savnes.

Til slutt vil vi belyse en ofte nødvendig men varierende budsjettpost for frivilligheten og kulturlivet. Det er de midlene som man bruker til utførelse av arbeidsoppgaver med profesjonell karakter. Altså der man må hyre inn noen for drift og administrasjon som ikke alltid kan utføres av en frivillig i organisasjonen. Eksempelvis der opplæring/undervisning i spesifikke faglige deler trengs for gjennomføring av et prosjektet, eller der sikring av scene, lys eller lyd skal utføres.

Disse budsjettpostene er nødvendige for resultatet men de er også ofte de dyreste. Dette gjør at kanskje mange ikke like lett kan realisere sine gode ideer og samhandlingsprosjekt fordi kostnaden blir for stor, og i de fleste tilskudd støtter ikke administrasjon eller drift. For kulturlivet er det i alle fall ofte aktuelt å ansette noen profesjonelle til scenetekniske oppgaver og dette skulle det gjerne vært støtteordninger for. Dermed ville prisen for de som ønsker å oppleve resultatet bli mindre.

- **Øvingslokaler**

Leie av gratis lokaler er aktuelt for det yrende kulturlivet. Langt fra alle eier sine egne lokaler og rom som er tilgjengelige for gratis leie betyr mye. Kulturrådet merker seg at ikke alle skoler tilbyr et musikkrom eller et rom til utlåns utover gymsalen og mindretall av rommene er ikke egnet for kulturaktiviteter. For mange gir ikke områdene/rommene som er til disp noen mulighet til å skape de rette rammene for sin aktivitet dessverre. Større fokus på kulturrom i skolebygg eller tilpassing av eksisterende rom vil heve standarden for opplevelsen av aktiviteten betraktelig. Dette må man vite om å huske på når man planlegger for fremtidens kulturmuligheter for barn og unge. Skal Nittedal være en bygd som også skaper musikere, kunstnere og scenekunstnere i fremtiden så må de rette rammene være tilstede. Kulturrådet er veldig fornøyd med at salene i Kulturverket Flammen stilles til rådighet når de står tomme.

- **Samarbeid med skolene**

Det er et stor behov fra kulturfeltet for godt samarbeid med skolene. Man kan si at det er i all hovedsak er lag og foreninger som overtar ansvaret for barn og unge etter skoletid. Sammen med SFO bidrar ulike aktører til å gi barn og unge et fritidstilbud i sitt nærmiljø. Etter flerfoldige tilbakemeldinger fra foresatte og som foresatte selv vet vi at å få gjennomført en fritidsaktivitet rett etter skoletid gjør at resten av kvelden kan brukes på familien. I tillegg hjelper man kultur pedagoger med sin arbeids kabal. Dette samarbeidet er enestående for å kunne gi profesjonelle opplevelser til barn og unge.

Ikke alle kulturuttrykk har innpass i fagene på skolen slik som "Blås i skolen" og "Stryk i skolen". Kulturlivet kan ønske seg flere slike faste samarbeid eller så må man kunne fortsette å tilbyr kulturaktiviteter der barn er når det passer de best.

Kulturorganisasjonene har mulighet til å gjennomføre aktiviteter, både i og utenfor skolefritidsordningenes kjernetid. Det er viktig at skolene sikres nok ressurser til å kunne gjennomføre aktiviteter for barn i SFO, og i tillegg har nok ansatte til å kunne være til stede når barn må tas ut av SFO for å gjennomføre undervisning som ikke er et SFO-tilbud (for eksempel enkeltundervisning med lærere fra kulturskolen som gjennomføres i skolens lokaler) Det er essensielt at skolene og kulturenheten har god dialog rundt dette.

- **Nittedal kulturskole**

Kulturrådet er bekymret for at rammevilkårene til kulturskolen blir dårligere. For skoleåret 2022/2023 har skolekorpene i bygda opplevd en rekruttering som man ikke har sett på mange år. Dette skaper utfordringer. Ikke minst ved å sikre nok ressurser til individuell opplæring i kulturskolen. Bare for høsten 2022 mangler det ca. en halv million kroner til å etablere undervisning til elever fra skolekorpene.

For strykeorkesteret er situasjonen den samme, og vi er opptatt av at kulturskolen og organisasjonene som benytter seg av den, skal være sikre på at man i fremtiden kan rekrutterere løpende uten å være usikre på om undervisningen kan gjennomføres eller ikke på grunn av manglende ressurser fra kulturskolen, dette vil på sikt kunne gi kulturlivet i kommunen en bærekraftig utvikling.

Nittedal kommune er en kommune i vekst, og med vekst kommer det også barn og unge som søker seg til kultur. Dette må vi kunne ta bedre vare på, ved å sikre økonomien ved kulturskolen - selv om man er midt i et budsjettår.

- **Kommunikasjons kanaler med politisk ledelse**

Kulturrådet ser det som en klar fordel å ha ca 2 møter i året og minst ett med politisk ledelse. Dette gir alle parter en fordel for samhandling, dialog og samarbeid.

Nittedal Idrettsråds innspill til budsjettet 2023

Nittedal 01.11.2022

Nittedal Kommune
v/Fredrik Glans**Prioritering av kommunalt investeringsstøtte og justert driftsstøtte 2023**

Det er innmeldt totalt 29 idrett- og aktivitetsanlegg som er berettiget til investeringsstøtte og av disse er 8 nærmiljøanlegg.

Finansiering av disse 29 anleggene blir gjennomført på følgende måte:

Kommunalt investeringsstøtte	17 mill
Spillemidler	21 mill
Momskompensasjon	19 mill
Egenkapital idrettslagene	40 mill

I tillegg tilkommer en betydelig dugnadsinnsats utført av idrettslagene.

Hovedkriterier for prioritering av kommunalt investeringsstøtte satt av Nittedal Idrettsråd er:

1. Anlegg som har fått delutbetaling av investeringsstøtte og er ferdigstilt med sluttregnskap
2. Nye anleggstyper med oppstart i 2023
3. Nærmiljøanlegg som er ferdigstilt i 2023
4. Anlegg med fokus på miljø og ferdigstilt i 2023
5. Anlegg med tidligst mulig ferdigstillelse i løpet 2023-2024.

Nedenfor en prioritert oppstilling over idrettsanlegg hvor det søkes om kommunal investeringsstøtte i 2023.

Beskrivelse	Kontant utlegg	Søknad Spillemidler	Beregnet Inv.støtte
Etablering av Stadionområde Sørli	2 314 301	700 000	287 860
Etablering av Løype trasé. Rulleski I	7 643 506	875 000	875 000
Etablering av Løype trasé. Rulleski II	5 345 626	1 050 000	1 050 000
Rehabilitering av Kunstgressbane. Miljøinnfyll	842 781	300 000	299 380
Nytt friidrettsdekke LI	733 203	292 000	235 650
Bygging av Trase på tur-/skiløype ved Sørli -Sagerud	2 437 500	850 000	550 000
Skiifte til LED lys. Elvetangen idrettsanlegg	594 186	208 062	133 643
Skiifte til LED lys. LI banen	1 231 512	539 000	223 105
Rehab Ballbinge Holumskog Vel. Miljøinnfyll	416 813	237 000	77 160
Nittedal sentralidrettsanlegg - kunstgress 11'er	10 136 569	1 700 000	1 700 000
Nittedal sentralidrettsanlegg - kunstgress 7'er	4 342 010	300 000	300 000
			5 731 798

Utestående kommunal investeringsstøtte for kun ferdigstilte anlegg har vokst til 5,7 MNOK og utgjør nå et betydelig beløp. Idrettslagene har opptatt store lån for å finansiere disse anleggene og med økende rente tærer dette på egenkapitalen. Dette er en direkte konsekvens av manglende oppfølging av samarbeidsavtalene mellom idretten og Nittedal kommune. Idrettsrådet har anbefalt en årlig investeringsstøtte 3 MNOK for å sikre forutsigbarhet for både kommunen og idretten.

For å hente inn noe av den utestående investeringsstøtten ber Nittedal idrettsråd om at det bevilges **4 MNOK i kommunal investeringsstøtte for 2023**. Sammen med tidligere avsatt investeringsstøtte vil det gi dekning kun for investeringsstøtte av ovennevnte ferdigstilte anlegg.

Nedenfor er en oversikt over anlegg som er planlagt påbegynt og kan bli ferdigstilt i løpet av 2023. Anlegg merket i svakt blått antar vi vil bli helt ferdig i løpet av 2023

Beskrivelse	Bortant utlegg	Søknad Spillemidler	Beregnet Inv.støtte
Rehabilitering av skate Skytta	501 250	263 625	109 900
Rehabilitering av flerbruksflate Skytta	366 875	192 938	80 450
Rehabilitering av kunstgress Skytta	754 926	300 000	243 153
Rehabilitering av basketanlegg Li	232 438	122 219	50 985
Trimtrapp Bjørndalen	211 288	116 644	41 909
Undervarme kunstgress Li treningsbane	13 246 250	700 000	700 000
Undervarme kunstgress Li hovedbane	13 246 250	700 000	700 000
Skifte LED lys Varpe. 7'er	197 500	69 000	44 500
Elvetangen Sanitæranlegg	1 123 895	393 632	252 742
Varpe Skytebane, lerduebane 4 ved Varpet skytebane	362 797	376 000	181 398
Rehabilitering av Elektroniske skiver	491 708	187 000	103 183
Skiskytteranlegg ved Sagerud skiskytteranlegg, Rulleski II	1 505 000	525 000	525 000
Skiheis	2 382 875	834 000	536 150
Skiskytteranlegg ved Sagerud skiskytteranlegg, Rulleski I	5 293 250	1 050 000	1 050 000
Sagerud skiskytteranlegg ved Sagerud skiskytteranlegg	2 841 250	947 000	663 000
Fotballhall	13 864 273	4 000 000	3 545 709
Kariøypa. Lysanlegg på alpinbakke ved Varingskollen	1 407 088	1 005 000	703 544
Kariøypa. Snøproduksjonsanlegg.	2 727 000	1 948 000	1 363 500
			10 895 123

Justering av årlig driftsstøtte fra 2023

Av ovennevnte nye ferdigstilte anlegg er det ett anlegg som må legges til avtalen om driftsstøtte. Kostnadene til drift av anleggene har økt betydelig de siste årene, selv om idrettslagene gjennom gode statlige ordninger får dekket noe av de økte kostnadene. Noen få anleggstyper har fått økt driftsstøtte, men forskjellen mellom de virkelige driftskostnadene og kommunal driftsstøtte har økt betydelig siden ordningen kom på plass.

Nittedal idrettsråd ber derfor om at den årlige driftsstøtten inflasjonsjusteres med 7% og at driftsavtalen økes med 40.000 kr for nye anlegg. Total anmodes det om en økning i årlig driftsstøtte på 220.000 kr. Fordeling av inflasjonsjustert driftsstøtte til de enkelte anlegg besluttet av Nittedal Idrettsråd.

Med sportslig hilsen

 John Vestengen
 Nittedal idrettsråd

